



**ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΙΓ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ**

**ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ  
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**Θέμα: Η Αλιευτική Πολιτική ως Εργαλείο της  
Αειφόρου Ανάπτυξης**

**Σεμινάριο: Ειδικά θέματα Κοινοτικών Προγραμμάτων :  
ΣΠΑ Επιχειρησιακά Προγράμματα**

**Επιβλέπων: κ. Δελαπάσχος**

**Σπουδάστρια: Στεφανία – Ζ. Δραμουντανή**

**ΑΘΗΝΑ – ΙΟΥΝΙΟΣ 2002**

## **ΠΕΡΙΛΗΨΗ**

Η εργασία έχει ως στόχο να διερευνήσει τη σχέση μεταξύ του αλιευτικού τομέα, της αειφόρου ανάπτυξης και της αλιευτικής πολιτικής με πλαίσιο έρευνας γενικά την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικά την Ελλάδα.

Η μέθοδος που ακολουθήθηκε βασίστηκε στην περιγραφή του υφιστάμενου νομικού, οικονομικού και κοινωνικού πλαισίου του αλιευτικού τομέα, των περιορισμών, των δυνατοτήτων και των προοπτικών του εν λόγω τομέα στα πλαίσια της αειφορικής προσέγγισης. Παράλληλα αναλύθηκε η συμβολή των διαρθρωτικών Προγραμμάτων της περιόδου 1983-2006 στην αειφορία του αλιευτικού τομέα. Η συγγραφή της εργασίας βασίστηκε σε στοιχεία τα οποία συλλέχθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Οικονομίας και Οικονομικών και από ιστοσελίδες του διαδικτύου. Σημαντικό τμήμα του βιβλιογραφικού υλικού και πολύτιμη βοήθεια παρασχέθηκε από τον κο Δελαπάσχο.

Γενικό συμπέρασμα της εργασίας αποτελεί η αναγκαιότητα της αειφορικής αλιείας ως συμβιβαστικής λύσης μεταξύ της αποτελεσματικής και βιώσιμης εκμετάλλευσης των φυσικών θαλάσσιων πόρων και της ανάγκης διατήρησης της δομικής και λειτουργικής ακεραιότητας των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Αλιεία, Αειφορία, Υδατοκαλλιέργεια, Κ.Α.Π., Ε.Π.ΑΛ, Π.Π.Π.

## **SUMMARY**

The object of this study is to explore the relation between the fishing sector, the sustainable development and the politics related to fishing, under the frame of research conducted mainly among the countries of the European Union and especially Greece.

The method applied was based on the description of the current legal, financial and social framework of the fishing sector, the restrictions, the possibilities and prospects of the sector based on the sustainable approach. Additionally, the structural programs of the period between 1983-2006 were analyzed.

The key finding of the study is the necessity of the fishing sector as a compromise solution between the effectiveness and viable exploitation of the natural marine resources and the need to preserve the structural and functional integrity of the marine ecosystem.

## **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**

<b>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</b>	<b>5</b>
<b>A. ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ</b>	
1.1 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	7
1.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ	10
1.3 ΚΟΙΝΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	26
1.3.1 Η ΚΑΠ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ	39
1.4 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	41
<b>B. ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ</b>	
2.1 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	44
2.2 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΠ	52
2.3 ΣΤΟΧΟΙ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	61
2.4 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ	64
<b>Γ. Η ΑΛΙΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ</b>	
3.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	80
3.1.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	80
3.1.2 ΙΣΧΥΡΑ– ΑΣΘΕΝΗ ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ	87
3.2 ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	90
<b>Δ. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ στην ΑΛΙΕΙΑ</b>	
4.1 ΜΟΠ	91
4.2 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	93
4.2.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	96
4.3 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	97
4.3.1 Α΄ΚΠΣ	97
4.3.2 Β΄ΚΠΣ	99
4.3.2.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	105
4.3.3 Γ΄ΚΠΣ	108
4.3.3.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	121
<b>Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</b>	<b>124</b>
<b>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</b>	<b>129</b>
<b>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</b>	<b>133</b>

## **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ**

- **ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ PESCA ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ**
  
- **ΧΑΡΤΗΣ 1 : Όγκος εκφορτώσεων**
- **ΧΑΡΤΗΣ 2 : Αξία εκφορτώσεων**
- **ΧΑΡΤΗΣ 3 : Αριθμός απασχολούμενων στη θαλάσσια αλιεία**
- **ΧΑΡΤΗΣ 4 : Αριθμός απασχολούμενων στην μεταποίηση**
  
- **ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ PESCA 1994-1999. ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ**
  
- **ΠΙΝΑΚΑΣ 4 : ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ PESCA 1994-1999. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ**
  
- **ΠΙΝΑΚΑΣ 5 : ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ 1994-1999. ΠΟΡΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ**
- 
- **ΠΙΝΑΚΑΣ 6 : ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ 1994-1999. ΠΟΡΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ. ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ**
  
- **ΠΙΝΑΚΑΣ 7 : ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ Ε.Π.ΑΛ. 2000-2006 ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ**
  
- **ΠΙΝΑΚΑΣ 8 : ΕΤΗΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ Ε.Π.ΑΛ. 2000-2006**
  
- **ΠΙΝΑΚΑΣ 9 : ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ Ε.Π.ΑΛ. 2000-2006**

## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην έκθεση Brundtland<sup>1</sup> με τίτλο «Το κοινό μας μέλλον» (1987), η αειφόρος ανάπτυξη ορίζεται ως «ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να φαλκιδεύει την ικανότητα των επερχόμενων γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες».

Η εν λόγω έννοια αναφέρεται σε μια οικονομική ανάπτυξη που θα είναι σε θέση να ικανοποιήσει την ανάγκη των κοινωνιών μας για ευημερία, σε βραχυχρόνιο, μεσοχρόνιο και κυρίως μακροχρόνιο επίπεδο. Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί ο σεβασμός στο περιβάλλον και η ενσωμάτωση της αντίστοιχης διάστασης στις κοινοτικές πολιτικές. Η συνθήκη του Άμστερνταμ, ενέγραψε ρητά την αειφόρο ανάπτυξη στο προοίμιο της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύμφωνα με τη Διακήρυξη του Ρίο του 1992<sup>2</sup> και το Πρόγραμμα Δράσης «21ος αιώνας», η έννοια της αειφορίας είναι τρισδιάστατη, περιλαμβάνοντας την οικολογική, κοινωνική και οικονομική διάσταση. Για να επιτευχθεί η αειφορία, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι τρεις αυτές διαστάσεις ταυτόχρονα.

Η σφαιρική διάσταση της αειφόρου ανάπτυξης αποτελεί πρόκληση όχι μόνον για την ευρωπαϊκή αλλά και για την παγκόσμια αλιεία. Θέματα για τα οποία απαιτείται δράση σε παγκόσμιο επίπεδο είναι η δικαιότερη κατανομή και η βελτίωση των συνθηκών για όλους τους ανθρώπους του πλανήτη, αλλά τα θέματα αυτά αφορούν και την ευθύνη για την αποτελεσματική διαχείριση των πόρων της γης και για την εξασφάλιση των κοινών γενετικών μας πόρων για το μέλλον.

Εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαπιστώνεται ολοένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για τα θέματα που συνδέονται με τα τρόφιμα και οι καταναλωτές έχουν αρχίσει να αμφισβητούν την ποιότητα της τροφής τους και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της. Ο καταναλωτής έχει ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις για την ασφάλεια των τροφίμων, τη διαφοροποίηση των προϊόντων, την περιβαλλοντική ποιότητα και τη διατήρηση των πόρων. Η

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, «Πράσινη Βίβλος για το μέλλον της κοινής αλιευτικής πολιτικής», COM/2001/013

<sup>2</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, "Η διαχείριση της αλιείας και η διατήρηση της φύσης στο θαλάσσιο περιβάλλον", COM/1999/363

προτεραιότητα για την τροφή του αύριο πρέπει να είναι «ασφάλεια και αειφορία». Η πρόκληση αυτή θα απαιτήσει νέες γνώσεις, νέους τρόπους σκέψης και θα εγείρει νέες απαιτήσεις για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης και της αειφόρου ανάπτυξης σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανόμενης της αλιείας.

Οι γενικοί στόχοι της ΚΑΠ όπως αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού ΕΟΚ 3760/92 ορίζει ότι οι γενικοί στόχοι της κοινής αλιευτικής πολιτικής όσον αφορά τις δραστηριότητες εκμετάλλευσης είναι η προστασία και διατήρηση των διαθεσίμων και προσιτών ζώντων θαλάσσιων υδρόβιων πόρων και η καθιέρωση της ορθολογικής και υπεύθυνης εκμετάλλευσής τους, σε διαρκή βάση, υπό οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες κατάλληλες για τον τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της στο θαλάσσιο οικοσύστημα και τις ανάγκες τόσο των παραγωγών όσο και των καταναλωτών.

Οι εν λόγω στόχοι δεν έχουν πλήρως επιτευχθεί. Είναι, συνεπώς, αναγκαίο να εξεταστεί, στο πλαίσιο της διαδικασίας αναθεώρησης της ΚΑΠ, η ενσωμάτωση της αρχής της αειφορίας σε αυτήν και η ανάπτυξη μιας διαχείρισης βασισμένης στα οικοσυστήματα, προκειμένου να εξασφαλιστούν εντός των κοινοτικών υδάτων αειφόρα, ασφαλή και υγιή οικοσυστήματα, αποκαθιστώντας ή/και διατηρώντας τη χαρακτηριστική τους διάρθρωση και λειτουργία, παραγωγικότητα και βιοποικιλότητα.

## **A. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΛΙΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

### **1.1 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**

Ήδη από το 1957, η Συνθήκη της Ρώμης προέβλεπε τη χάραξη Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής<sup>1</sup>, μολονότι δεν υπήρχε ιδιαίτερο κεφάλαιο αφιερωμένο στην αλιεία, καθόσον, στο άρθρο 32 (38) ως γεωργικά προϊόντα νοούνται "τα προϊόντα του εδάφους, της κτηνοτροφίας και της **αλιείας** και τα προϊόντα πρώτης μεταποίησης τα οποία έχουν άμεση σχέση με αυτά". Η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας όπως τροποποιήθηκε από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ τάσσει για την ΚΑΠ στο άρθρο 33(39) τους ίδιους γενικούς στόχους όπως και στην Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ):

- αύξηση της παραγωγικότητας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου, με την εξασφάλιση της ορθολογικής ανάπτυξης της παραγωγής, καθώς και της αρίστης χρησιμοποίησης των συντελεστών παραγωγής, ιδίως του εργατικού δυναμικού
- εξασφάλιση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον (αλιευτικό) πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων
- σταθεροποίηση των αγορών
- εξασφάλιση του εφοδιασμού της αγοράς με προϊόντα
- διασφάλιση προσιτών τιμών κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές

Το άρθρο 6 της Συνθήκης ορίζει ότι οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στις κοινοτικές πολιτικές, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η **αειφόρος ανάπτυξη**<sup>2</sup>.

Επιπλέον, με το άρθρο 174(130P) απαιτείται, μεταξύ άλλων, να στηρίζεται η κοινοτική περιβαλλοντική πολιτική στην αρχή της πρόληψης. Η ΚΑΠ οφείλει επίσης να λαμβάνει υπόψη τις απαιτήσεις προστασίας των καταναλωτών (άρθρο 153) και τους στόχους της οικονομικής και κοινωνικής

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, «Εγχειρίδιον περί της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής», Λουξεμβούργο 1994

<sup>2</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Στοιχεία μιας στρατηγικής για την ενσωμάτωση της προστασίας του περιβάλλοντος στην κοινή αλιευτική πολιτική», COM/2001/0143

συνοχής (άρθρο 159) και να συνεκτιμά τους στόχους που τάσσει η Συνθήκη στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη (άρθρα 177 και 178).

Τα πρώτα κοινά μέτρα<sup>1</sup> στον τομέα της αλιείας χρονολογούνται από το 1970 και καθορίζουν κανόνες πρόσβασης στα αλιευτικά πεδία (ισότιμη ελεύθερη πρόσβαση των κοινοτικών αλιέων στα ύδατα άλλης κοινοτικής χώρας), στις αγορές (κοινή αγορά αλιευτικών προϊόντων) και στις διαρθρώσεις (για το συντονισμό του εκσυγχρονισμού των αλιευτικών και παράκτιων εγκαταστάσεων).

Τα μέτρα αυτά ακολουθήθηκαν εκ του σύνεγγυς από τις διαπραγματεύσεις ένταξης του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας και της Δανίας στην ΕΚ το 1972, κατά τη διάρκεια των οποίων η αλιεία διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο. Καταργήθηκε η θεμελιώδης αρχή που είχε καθιερωθεί με τη Συνθήκη της Ρώμης, σχετικά με την ελεύθερη πρόσβαση στα χωρικά ύδατα άλλης κοινοτικής χώρας(εξαίρεση αποτελούν οι κατέχοντες παραδοσιακών δικαιωμάτων αλίευσης) και αναγνωρίστηκαν τα αποκλειστικά δικαιώματα της παράκτιας αλιείας μέχρι απόσταση 12 μιλίων, μέγεθος που διατηρήθηκε έκτοτε αμετάβλητο.

Το 1976 με ψήφισμα του Συμβουλίου "Εξωτερικές Υποθέσεις" στις 3/11/1976 γνωστό ως **Συμφωνία της Χάγης** τα Κράτη-μέλη συμφώνησαν στην επέκταση των δικαιωμάτων τους στους θαλάσσιους πόρους από τα 12 στα 200 ναυτικά μίλια από τις ακτές τους μετά από το διάβημα πολλών παράκτιων κρατών για επέκταση των ζωνών αλιείας τους, στα πλαίσια του διεθνούς δικαίου από επιθυμία προστασίας των εθνικών τους αλιπέδων, δεδομένης της μείωσης των αποθεμάτων. Τα Κ-μ αποφάσισαν ότι η Κοινότητα βρίσκονταν σε καλύτερη θέση για να προασπίσει τα συμφέροντά της σε διεθνείς διαπραγματεύσεις και να διαχειρισθεί την αλιεία στα ύδατα της δικαιοδοσίας της.

Αποτέλεσμα δύσκολων διαπραγματεύσεων ετών ήταν η Συμφωνία του Συμβουλίου της 25/1/1983 που μέσω του κανονισμού (ΕΟΚ) 170/83 καθιερώνει κοινοτικό καθεστώς διατήρησης και διαχείρισης των αλιευτικών

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, «Εγχειρίδιον περί της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής», Λουξεμβούργο 1994



πόρων και περιλαμβάνει δήλωση πρόθεσης για την εφαρμογή πολιτικής διαρθρώσεων στον αλιευτικό τομέα εντός έξι μηνών.

Ο κανονισμός αυτός καθιερώνει τη δέσμευση σχετικά με τις Αποκλειστικές Οικονομικές Ζώνες (ΑΟΖ), εισάγει την έννοια της σχετικής σταθερότητας και προβλέπει συντηρητικά μέτρα διαχείρισης βασισμένα στην έννοια του συνόλου επιτρεπομένων αλιευμάτων (ΤΑC) και στις ποσοτώσεις. Η συμφωνία αυτή συμπληρώνει τη Συμφωνία της Χάγης και εντάσσει τα ειδικά μέτρα στο ενιαίο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής η οποία οφείλει να λαμβάνει υπόψη τη οικολογική, οικονομική και κοινωνική διάσταση της αλιείας. **Η γαλάζια Ευρώπη** κατέστη τελικά μια ανεξάρτητη πολιτική. Μετά το 1983, η ΚΑΠ χρειάστηκε να προσαρμοστεί στην αποχώρηση της Γροιλανδίας από την Κοινότητα το 1985, στην ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας το 1986, στην επανένωση της Γερμανίας το 1990 και στην ολοκλήρωση της ενιαίας εσωτερικής αγοράς το 1993. Τα τρία πρώτα γεγονότα είχαν επιπτώσεις στο μέγεθος και τη δομή του κοινοτικού στόλου και στην αλιευτική δυναμικότητά του.

Η προβλεπόμενη **επανεξέταση**<sup>1</sup> του κανονισμού του 1983 οδήγησε, στις 20 Δεκεμβρίου 1992, σε αντικατάστασή του από το νέο **κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3760/92 (ΕΕ L 389/1 της 31.12.92 του Συμβουλίου)** για την θέσπιση Κοινοτικού συστήματος για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια που αποτελεί προϊόν ενδιάμεσης αναθεώρησης της ΚΑΠ και παράγωγο προβληματισμού διαπίστωσης υπεραλίευσης, ελάχιστων εισοδημάτων και επιθυμίας εξασφάλισης μακροχρόνιας διεξαγωγής των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Επιχειρεί τη διαμόρφωση μίας σφαιρικότερης ΚΑΠ και εισάγει νέες αρχές όπως της:

- ✓ υπεύθυνης, ορθολογικής και αέναης εκμετάλλευσης των ιχθυοτόπων
- ✓ ισορροπίας μεταξύ της αλιευτικής προσπάθειας και των διαθέσιμων και προσβάσιμων πόρων<sup>2</sup>
- ✓ διενέργειας αυστηρότερων ελέγχων σχετικά με την πρόσβαση στα αποθέματα (με την προοδευτική εισαγωγή αδειών για τους αλιείς)

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ , Γενική Διεύθυνση Αλιείας , «Η νέα Κοινή Αλιευτική Πολιτική», Λουξεμβούργο 1994

<sup>2</sup> Προτεινόμενη λύση είναι η μείωση του κοινοτικού στόλου, συνοδευόμενη από διαρθρωτικά μέσα για την απάλυνση των κοινωνικών συνεπειών

- ✓ βελτίωσης της εφαρμογής των κανόνων της Κοινότητας, της κατανομής της ευθύνης για τη διαχείριση της ΚΑΠ στους ενδιαφερόμενους
- ✓ βελτίωσης του γενικού συντονισμού εντός των πλαισίων της ΚΑΠ αλλά και της τελευταίας με άλλες πολιτικές της ΕΚ όπως την Περιφερειακή πολιτική, την εξωτερική ανάπτυξη και το Περιβάλλον

Συγκέντρωσε τα μέσα της ΚΑΠ σε ενιαίο νομικό πλαίσιο και προβλέπει το ρυθμιστικό πλαίσιο της πρόσβασης, της διαχείρισης και της παρακολούθησης των δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης. Οι τροποποιήσεις που επιφέρει στην ΚΑΠ θα εφαρμοσθούν ως τις 31/12/2002, ημερομηνία επανεξέτασης της από το Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής.

## **1.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΗΝ Ε.Ε.**

### **Οικονομικά**

Η Ε.Ε. αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες αλιευτικές δυνάμεις παγκοσμίως μετά την Κίνα και το Περού και την πρώτη αγορά μεταποιημένων προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας<sup>1</sup>. Η συνολική παραγωγή της παγκόσμιας αλιείας<sup>2</sup> έχει διπλασιαστεί τα τελευταία 30 έτη φθάνοντας τους 137 εκατ. τόνους σήμερα. Η Ε.Ε. έχει αυξήσει λιγότερο από 1% την παραγωγή της από το 1970, ενώ η Κίνα έχει δεκατετραπλασιάσει τη δική της ως αποτέλεσμα αύξησης της υδατοκαλλιέργειάς της. Το Περού και η Ιαπωνία γνώρισαν πτώση της παραγωγής τους την ίδια περίοδο.

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, « Έκθεση σχετικά με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των Παράκτιων Περιφερειών», Τελική έκθεση, MacAlister Elliott and Partners, 1999

<sup>2</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, « Η ΚΑΠ σε αριθμούς», 1999

## Διάγραμμα 1: ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ- ΜΕΛΟΣ

### ΕΕ και ο κόσμος (1999)

(αλιεύματα και υδατοκαλλιέργεια, όγκος σε τόνους)

ΕΕ-15 7 763 876  
5.67%

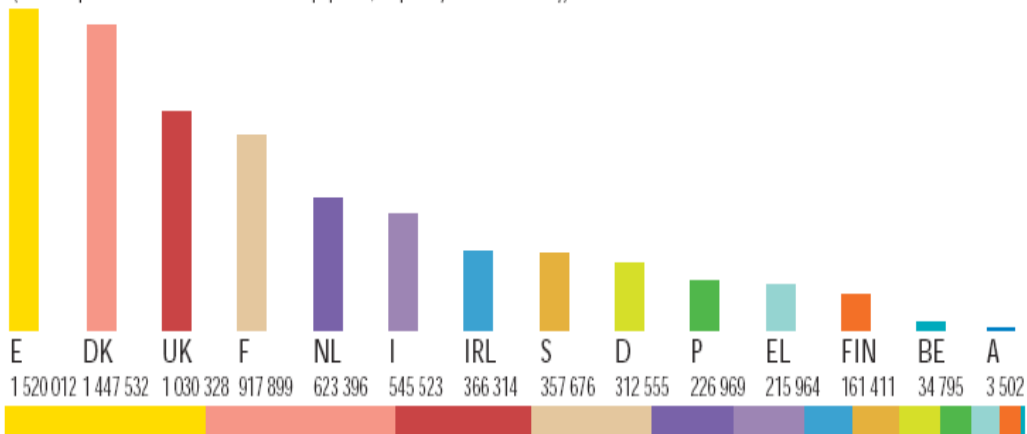
Κόσμος 136 887 350  
100%



Πηγή: Eurostat

### Παραγωγή ανά κράτος μέλος (1999)

(αλιεύματα και υδατοκαλλιέργεια, όγκος σε τόνους)

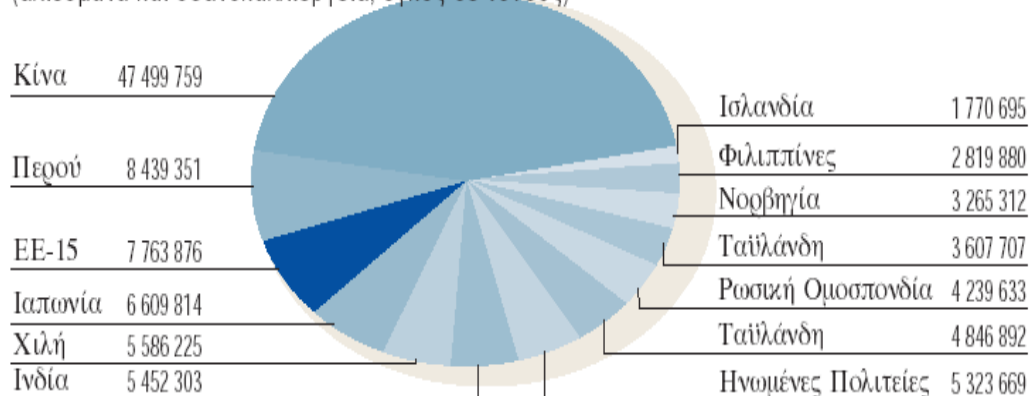


ΣΥΝΟΛΟ ΕΕ-15 7 763 876

Πηγή: Eurostat

### Κύριοι παγκόσμιοι παραγωγοί (1999)

(αλιεύματα και υδατοκαλλιέργεια, όγκος σε τόνους)



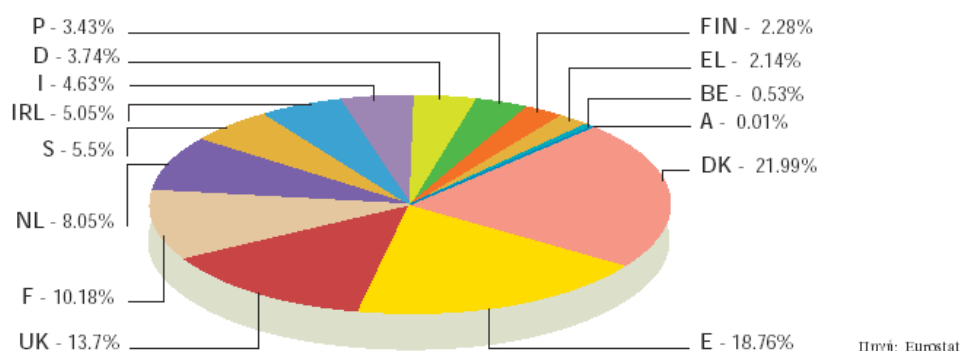
Πηγή: Eurostat

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: Το 1998, η αξία ολόκληρης της αλυσίδας παραγωγής, ιδίως της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας, της μεταποίησης και της εμπορίας έφθασε σε 20 περίπου δισεκατομμύρια €, ή στο 0,28% του ΑΕΠ της ΕΕ<sup>1</sup>.

## Διάγραμμα 2

### Ποσοστό αλιευμάτων των κρατών μελών επί των συνολικών αλιευμάτων της ΕΕ (1999)

(σε όγκο)



ΣΤΟΛΟΣ: Ο στόλος της Ε.Ε.<sup>2</sup>, την 1-1-1998 περιλάμβανε 99.170 καταγεγραμμένα αλιευτικά σκάφη. Η συνολική ισχύς των οποίων βρισκόταν μόλις κάτω από 8 εκατομμύρια kW, ενώ η συνολική χωρητικότητα ήταν μόλις πάνω από 2 εκατομμύρια ΚΟΧ.

Η Ελλάδα διέθετε το μεγαλύτερο στόλο από απόψεως αριθμού, με περισσότερα από 20.000 σκάφη (το 20% του συνόλου), αλλά περισσότερο από το 93% των σκαφών αυτών είχε μήκος κάτω των 12 μέτρων. Η Ισπανία διαθέτει τον δεύτερο μεγαλύτερο στόλο με το 29% σχεδόν της συνολικής χωρητικότητας της ΕΕ. Αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι το 75% των σκαφών έχουν μήκος μικρότερο των 12 μέτρων.

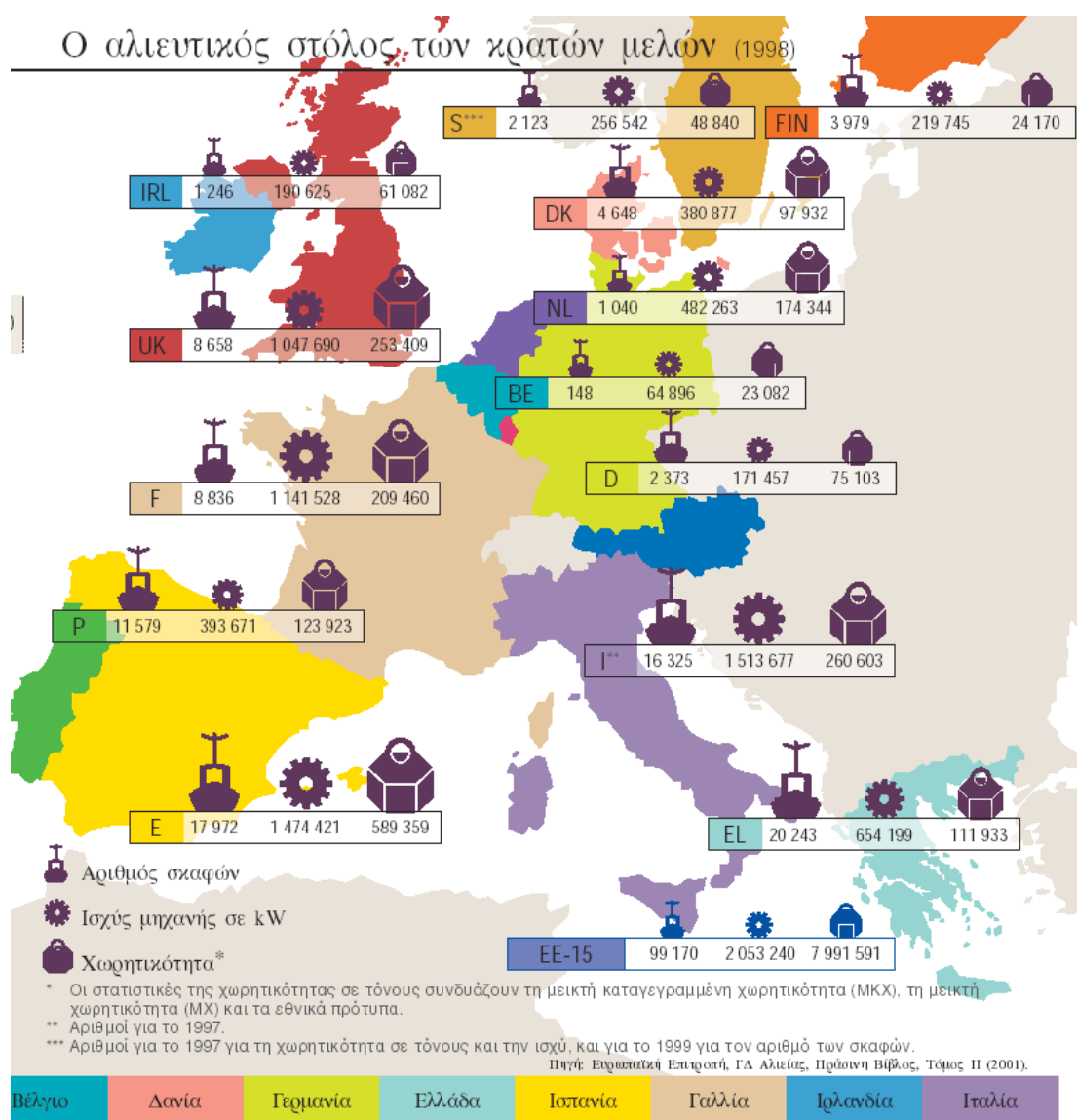
Για ολόκληρη την ΕΕ, το 80% των σκαφών έχει μήκος μικρότερο των 12 μέτρων και το 53% μικρότερο των 9 μέτρων. Στη Γερμανία, επί συνόλου 2 373 σκαφών, 12 μεγάλες μηχανότρατες αντιπροσωπεύουν το 50% σχεδόν της χωρητικότητας του στόλου. Μόνο στις Κάτω Χώρες και στο Βέλγιο υπάρχουν περισσότερα σκάφη μήκους άνω των 12 μέτρων.

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, « Η ΚΑΠ σε αριθμούς», 1999

<sup>2</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, « Η ΚΑΠ σε αριθμούς», 1999

Συνολικά, ο κοινοτικός στόλος βρίσκεται σε φάση γήρανσης, με εισόδο περιορισμένου αριθμού σκαφών κατά τα πρόσφατα έτη – μόνο το 16% του συνολικού κοινοτικού στόλου αγοράστηκε κατά την τελευταία δεκαετία πριν το 1998. Οι περιφέρειες με σχετικά νεότερους στόλους είναι η Ολλανδία, η Βόρειος Γαλλία, η Φινλανδία και το Βέλγιο. Μεταξύ του 1991 και του 1998, σημειώθηκε ονομαστική μείωση της καταγεγραμμένης αλιευτικής ικανότητας του αλιευτικού στόλου κατά 4,5% από απόψεως χωρητικότητας και κατά 9,1% από απόψεως εγκατεστημένης ισχύος, αλλά κατά το χρονικό αυτό διάστημα, ο κοινοτικός στόλος αυξήθηκε επίσης με την προσχώρηση δύο ναυτικών κρατών, της Σουηδίας και της Φινλανδίας, και την επανένωση της Γερμανίας. Με βάση τον στόλο της Ευρώπης των 12 του 1991, μέχρι το 1998, η χωρητικότητα μειώθηκε κατά 8% και η ισχύς κατά 14,7%.

### Διάγραμμα 3

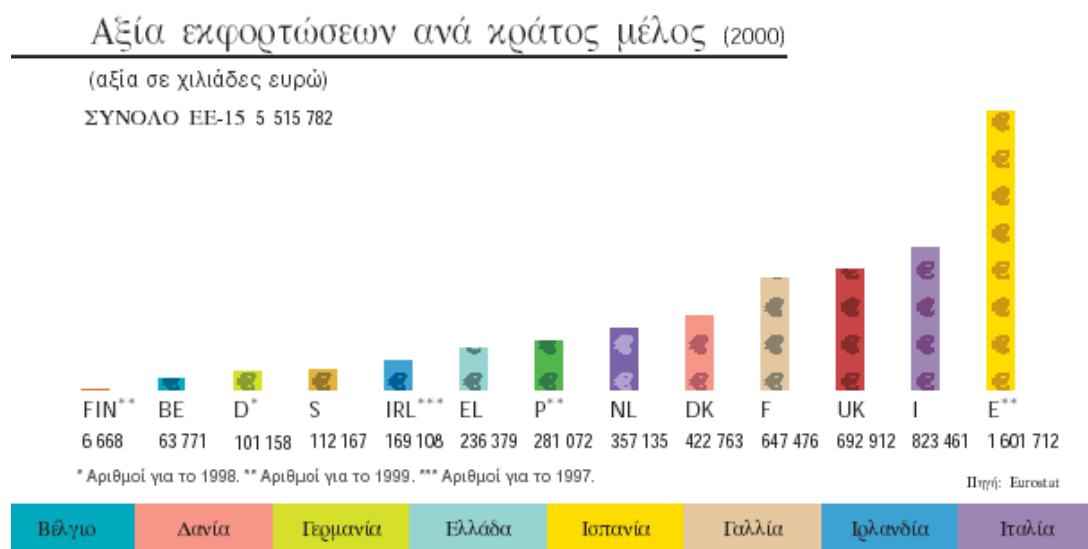


ΕΚΦΟΡΤΩΣΕΙΣ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΨΑΡΙΩΝ: το 1990 ανήλθαν<sup>1</sup> σε 6,38 εκατομμύρια τόνους, ενώ παρουσίασαν ελαφρά μείωση σε 6,3 εκατομμύρια τόνους το 1998, με εκτιμώμενη αξία 7,3 δισεκατομμυρίων €. Συνολικά, ο κοινοτικός στόλος αντιπροσωπεύει το 7,5% περίπου (από απόψεως ποσότητας) των παγκόσμιων θαλάσσιων αλιευμάτων.

Μετά τη Δανία (το 30% περίπου του συνόλου της Κοινότητας από απόψεως όγκου (1,9 εκατομμύρια τόνοι), ακολουθεί με τις υψηλότερες εκφορτώσεις η Ισπανία (964.603 τόνους) και ακολουθείται από το ΗΒ, τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες και την Ιταλία. Τα κοινοτικά σκάφη εκφόρτωσαν 423 000 τόνους εκτός της ΕΕ το 1998, ιδίως σκάφη από το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ισπανία.

Υφίσταται αυξανόμενο χάσμα μεταξύ της κοινοτικής προσφοράς και ζήτησης ψαριών και αλιευτικών προϊόντων η οποία προκαλεί αυξανόμενη εξάρτηση της ευρωπαϊκής αγοράς από εισαγωγές τρίτων χωρών. Το έλλειμμα αυξήθηκε μεταξύ του 1990 και του 1999 κατά 60% για να φθάσει σε 8,6 δισεκατομμύρια €, δηλαδή σε ποσό ισοδύναμο προς την αξία των κοινοτικών εκφορτώσεων. Δεδομένου ότι οι εισαχθείσες ποσότητες αυξήθηκαν μόνο κατά 32%, το γεγονός αυτό αποκαλύπτει ότι τα σχετικά προϊόντα είναι υψηλής αξίας.

#### Διάγραμμα 4

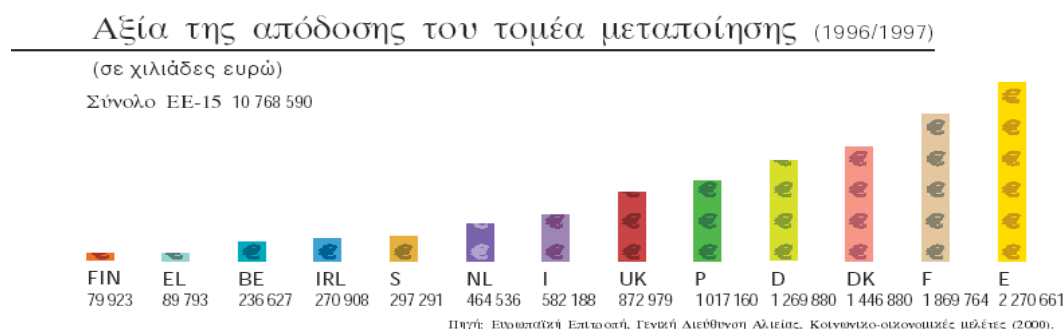


<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, « Η ΚΑΠ σε αριθμούς », 1999

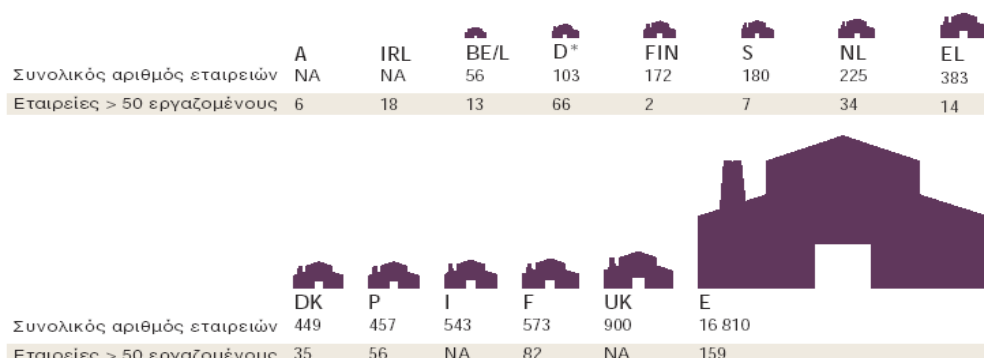
**Μεταποίηση:** Ο εν λόγω τομέας αποτελεί σημαντικό κλάδο οικονομικής δραστηριότητας αφού εξασφαλίζει αγορές για ψάρια που αλιεύονται από κοινοτικούς αλιείς καθώς και μία σημαντική πηγή απασχόλησης σε περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία.

Κατά τη διάρκεια ολόκληρης της τελευταίας δεκαετίας παρουσιάζει σχετική σταθερότητα, με παραγωγή 10,3 δισεκατομμυρίων € το 1998<sup>1</sup>. Η Ισπανία και η Γαλλία διαθέτουν τους μεγαλύτερους κλάδους μεταποίησης από απόψεως αξίας (που αντιστοιχούν στο 22% και στο 20% της παραγωγής), αλλά η Γερμανία και η Δανία παράγουν επίσης προϊόντα άνω του 1 δισεκατομμυρίου € ετησίως. Ο ευρωπαϊκός μεταποιητικός κλάδος συνίσταται κυρίως από 2000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες αντιμετωπίζουν ανεπαρκή, ακανόνιστο και μη ανταγωνιστικό εφοδιασμό, ελλείψεις στις απαιτήσεις υγείας και υγιεινής, τον ανταγωνισμό από τρίτες χώρες και την εμφάνιση μεγάλων εταιριών λιανικής οι οποίες υπαγορεύουν τιμές σε κατώτερα επίπεδα.

### Διάγραμμα 5

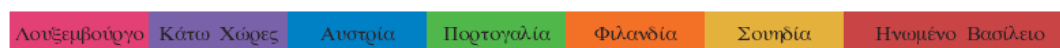


### Αριθμός εταιρειών μεταποίησης και εμπορίας ψαριού



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, έρευνα για τις κυριότερες εταιρείες στον τομέα της αλιείας και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας (2001): Έγγραφο Ενιαίου Προγραμματισμού για κοινοτική διαρθρωτική βοήθεια στον τομέα της αλιείας (2000-2006): Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΑ Αλιείας, Πρόσκλη Βιβλός, Τόμος II (2001).

\* Αριθμός εταιρειών με περισσότερους από 10 εργαζομένους.



<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, « Η ΚΑΠ σε αριθμούς», 1999

Υδατοκαλλιέργεια: Η υδατοκαλλιέργεια συμβάλλει σημαντικά στην προσφορά αλιευτικών προϊόντων και παρέχει εναλλακτική απασχόληση σε πολλές περιφέρειες που εξαρτώνται από την αλιεία.

Ο τομέας της υδατοκαλλιέργειας αποτελεί σημαντικό τμήμα του κοινοτικού τομέα της αλιείας, με παραγωγή 1,1 εκατομμυρίων τόνων το 1998, από 0,94 εκατομμύρια τόνους το 1990. Η ΕΕ αντιπροσώπευε το 4% της συνολικής παγκόσμιας παραγωγής υδατοκαλλιέργειας το 1997 και το 8% της παραγωγής θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας.

Πρόσφατη μελέτη<sup>1</sup> για τον χαρακτηρισμό του κλάδου διαπίστωσε ότι κατά την περίοδο 1997/1998 η παραγωγή της θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας ανήλθε σε 845 905 τόνους αξίας άνω των 1,36 δις €. Οι μεγαλύτεροι παραγωγοί ήταν η Γαλλία (208 065 τόνοι), η Ισπανία (208 065 τόνοι), η Ιταλία (157 719 τόνοι) και το ΗΒ (113 425 τόνοι), αλλά από απόψεως αξίας, η Γαλλία και το ΗΒ καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις με παραγωγή 359,1 εκατομμυρίων € και 350 εκατομμυρίων €, αντίστοιχα. Οι ελληνικές εγκαταστάσεις εκκόλαψης αποτελούν μια σημαντική πηγή προμήθειας γόνου, με κέρδη επιπλέον 31,4 εκατομμυρίων €, ο οποίος απορροφάται καθ'ολοκληρίαν από τον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας.

Η υδατοκαλλιέργεια εσωτερικών υδάτων διενεργείται σε μεγάλο βαθμό παρουσιάζοντας μία ορισμένη παραγωγή σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η παραγωγή της εσωτερικής υδατοκαλλιέργειας εκτιμήθηκε σε 605 εκατομμύρια € το 1998, ενώ η ποσότητά της σε 261 858 τόνους. Τα κυριότερα παραγόμενα είδη είναι η πέστροφα και ο κυπρίνος. Από απόψεως αξίας, η Ιταλία παράγει το 22,4% της κοινοτικής παραγωγής και η Γερμανία το 14,5%, με σημαντικούς επίσης παραγωγούς στη Γερμανία και τη Γαλλία (παραγωγή κυρίως πέστροφας και χελιών), τις οποίες ακολουθεί το ΗΒ, με παραγωγή πέστροφας η οποία αντιπροσωπεύει το 10% της κοινοτικής αξίας παραγωγής

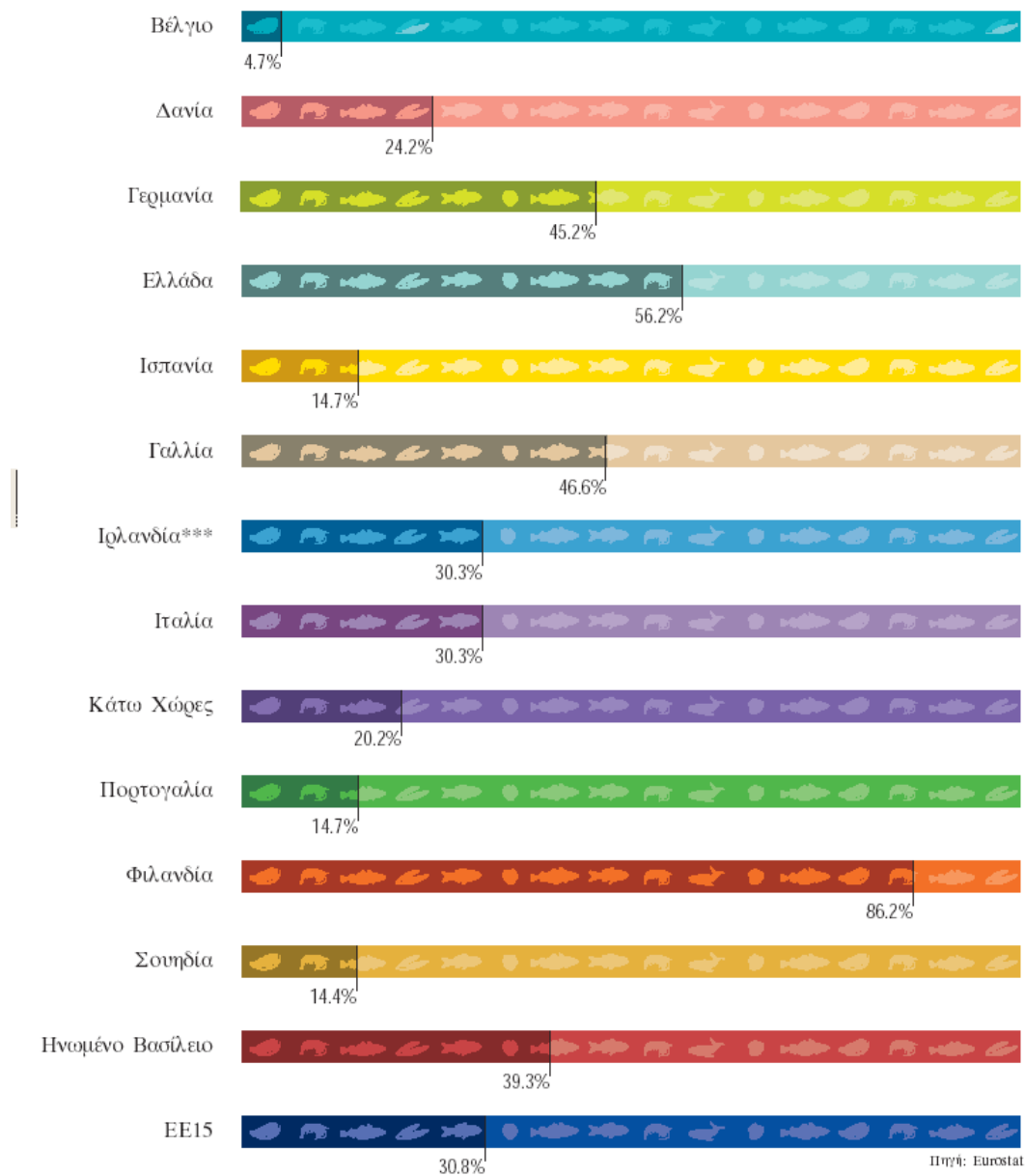
---

<sup>1</sup>ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, «Μελέτη της κοινοτικής υδατοκαλλιέργειας», Δεκέμβριος 1999 (MacAlister Elliott and Partners).



## Διάγραμμα 6

Οικονομική σημασία της υδατοκαλλιέργειας  
σε σύγκριση με τη συνολική αλιευτική παραγωγή\*\* (1999)



\*\* Συνολική παραγωγή είναι το άθροισμα των εκφορτώσεων από τα σκάφη στα λιμάνια των κρατών μελών και της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας.

\*\*\* Οι αριθμοί εκφόρτωσης είναι για το 1997.



Αλιεία εσωτερικών υδάτων: Αντίθετα από τις εκφορτώσεις των θαλάσσιων ψαριών, δεν υπάρχει επίσημη καταγραφή των αλιευμάτων που προέρχονται από την αλιεία εσωτερικών υδάτων. Ωστόσο, ο κλάδος δεν έχει σπουδαία οικονομική σημασία σε σύγκριση με άλλους υποκλάδους του τομέα της αλιείας, με εκτιμώμενη συνολική παραγωγή 106 600 τόνων το 1997<sup>1</sup>. Η παραγωγή φαίνεται να έχει αυξηθεί κατά 17.000 περίπου τόνους καθόλη την τελευταία δεκαετία. Η αλιεία εσωτερικών υδάτων είναι σημαντική μόνο σε λίγες χώρες της ΕΕ. Η Γερμανία είναι χωρίς συναγωνισμό ο μεγαλύτερος παραγωγός με 52 000 τόνους (το 50% σχεδόν του συνόλου), παρά το γεγονός ότι μεγάλο μέρος της ποσότητας αυτής προέρχεται από εγκαταστάσεις υδατοκαλλιέργειας. Τα κυριότερα είδη είναι ο κυπρίνος, η πέστροφα, τα χέλια.

Συνολικά, από οικονομικής και δημοσιονομικής απόψεως<sup>2</sup>, ο κοινοτικός στόλος χαρακτηρίζεται από:

- υψηλή ένταση κεφαλαίου: υψηλό επενδυμένο κεφάλαιο ανά θέση απασχόλησης
- υψηλή προστιθέμενη αξία ανά θέση απασχόλησης
- χαμηλή δυνατότητα επίτευξης οικονομικού κέρδους: κατά την περίοδο 1994-1999, το καθαρό κέρδος των αλιευτικών στόλων, συχνά αρνητικό ή πολύ χαμηλό, δεν επιτρέπει κανονικά την αποζημίωση του κεφαλαίου. Παρά το υψηλό επίπεδο της προστιθέμενης αξίας ανά θέση απασχόλησης, παρέμεινε ανεπαρκές για την κάλυψη ταυτόχρονα του μεριδίου του πληρώματος και των οικονομικών εξόδων που έχουν σχέση με τον εξοπλισμό υψηλής έντασης κεφαλαίου. Η μάλλον εξαιρετική οικονομική τάση το 1999 έδειξε ότι, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκές περιστάσεις τιμών και με ευνοϊκή εξέλιξη των ποσοτήτων εκφορτώσεων σε ορισμένες χώρες, ήταν δυνατή η πραγματοποίηση ενός καθαρού κέρδους που επιτρέπει την αποζημίωση του επενδυμένου κεφαλαίου. Ωστόσο όμως, οι αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων κατά τη

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, « Μελέτη της κοινοτικής υδατοκαλλιέργειας », Δεκέμβριος 1999 (MacAlister Elliott and Partners).

<sup>2</sup> Ετήσια έκθεση 2000 «Οικονομικές επιδόσεις επιλεγμένων ευρωπαϊκών αλιευτικών στόλων» που καταρτίστηκε στο πλαίσιο της κοινής δράσης (FAIR PL97-3541).

διάρκεια του 2000 μετέβαλαν ριζικά την ευνοϊκή κατάσταση που σημειώθηκε το 1999.

- ανεπαρκή βαθμό χρησιμοποίηση του εξοπλισμού: σε μια κατάσταση με πολύ υψηλή ένταση κεφαλαίου, ο βαθμός χρησιμοποίησης του εξοπλισμού αποτελεί μία βασική παράμετρο δυνατότητας κερδοφορίας. Μία σχέση υψηλής δραστηριότητας ανά μονάδα παραγωγής καθιστά δυνατή την κάλυψη της απόσβεσης και των οικονομικών εξόδων με ένα υψηλότερο επίπεδο παραγωγής. Στον τομέα αυτό, οι δυνατότητες βελτίωσης στην ΕΕ είναι τεράστιες.

Μεταξύ του 1994 και του 1999, πολλοί κοινοτικοί στόλοι πραγματοποίησαν σημαντικές μειώσεις αλιευτικής ικανότητας διακόπτοντας τις αλιευτικές δραστηριότητες, αλλά οι προσαρμογές αυτές ήταν ανεπαρκείς λόγω του γεγονότος ότι πολύ συχνά δεν αντιστάθμισαν τις αυξήσεις δραστηριότητας και παραγωγικότητας των υπολοίπων σκαφών.

### **Η κοινωνική διάσταση του τομέα της αλιείας<sup>1</sup>**

Εκτός της σημαντικής οικονομικής διάστασης της ΚΑΠ, η αλιεία αποτελεί μία δραστηριότητα με έντονο ρόλο στον κοινωνικό-οικονομικό ιστό πολλών παράκτιων και νησιωτικών περιοχών.

Στον κανονισμό αριθ. 3760/92 γίνεται αναφορά στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του κλάδου, στις ιδιαίτερες ανάγκες των περιφερειών όπου οι τοπικοί πληθυσμοί εξαρτώνται ιδιαίτερα από την αλιεία και τις συναφείς δραστηριότητες, και στις οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της αναδιάρθρωσης. Τα προβλήματα που ανακύπτουν στον ίδιο το χώρο του αλιευτικού τομέα έχουν συνέπειες για τις εξαρτώμενες από την αλιεία περιοχές. Επιπλέον, στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων, οι λιγότερο εύπορες παράλιες περιοχές και τα νησιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι επιλέξιμα για μείζονα προγράμματα στήριξης βάσει του στόχου 1 (περιφέρειες με αναπτυξιακή καθυστέρηση) στη διάρκεια της περιόδου έως το 2006. Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν το μεγαλύτερο τμήμα των παράλιων περιοχών

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, « Έκθεση σχετικά με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των Παράκτιων Περιφερειών», Τελική έκθεση, MacAlister Elliott and Partners, 1999

και νησιών που ανήκουν σε τέσσερις χώρες: Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία και **Ελλάδα**. Και άλλες περιοχές λαμβάνουν στήριξη βάσει του στόχου 2 (περιοχές υποβαλλόμενες σε αναδιάρθρωση) με το οποίο στοχεύονται, μεταξύ άλλων, **προβληματικές περιοχές εξαρτώμενες από την αλιεία**. Στην κατηγορία αυτή, για στήριξη βάσει του στόχου 2 είναι επιλέξιμες περιοχές σε πέντε κράτη μέλη όπου κατοικεί 1 εκατομμύριο πληθυσμός. Το 1998, οι κλάδοι του τομέα της αλιείας της ΕΕ εξασφάλισαν απασχόληση σε 514.054 περίπου ανθρώπους.

#### Η απασχόληση στον τομέα της θαλάσσιας αλιείας

Η θαλάσσια αλιεία αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος της άμεσης απασχόλησης του τομέα (241.010 θέσεις απασχόλησης). Η μεταποίηση ψαριών παρέχει απασχόληση για ακόμη 86.468 άτομα. Η υδατοκαλλιέργεια παρέχει ακόμη 61.898 θέσεις απασχόλησης και πάνω από το 80% των θέσεων αυτών αφορούν τη θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια ενώ η καλλιέργεια δίθυρων μαλακίων παρέχει τις περισσότερες θέσεις απασχόλησης. Ο τομέας της αλιείας εσωτερικών υδάτων είναι μικρός σε σύγκριση με τη θαλάσσια αλιεία και τη μεταποίηση ψαριών, απασχολώντας μόνο 9.521 άτομα.

Η Ισπανία διαθέτει τους περισσότερους αλιείς, απασχολώντας 68.297 το 1996 (το ένα τέταρτο περίπου του συνόλου της ΕΕ), ακολουθούμενη από την Ιταλία με το 18% και την Ελλάδα με το 17% του συνόλου. Άλλα κράτη μέλη με σχετικά μεγάλους αριθμούς απασχολουμένων στη θάλασσα είναι η Πορτογαλία (27.197), η Γαλλία (19.163) και το ΗΒ(17.847). Η Ιρλανδία, η Γερμανία, η Δανία, το Βέλγιο, η Φινλανδία, η Σουηδία και η Ολλανδία έχουν μαζί συνολικά λιγότερους από 7.000 αλιείς.

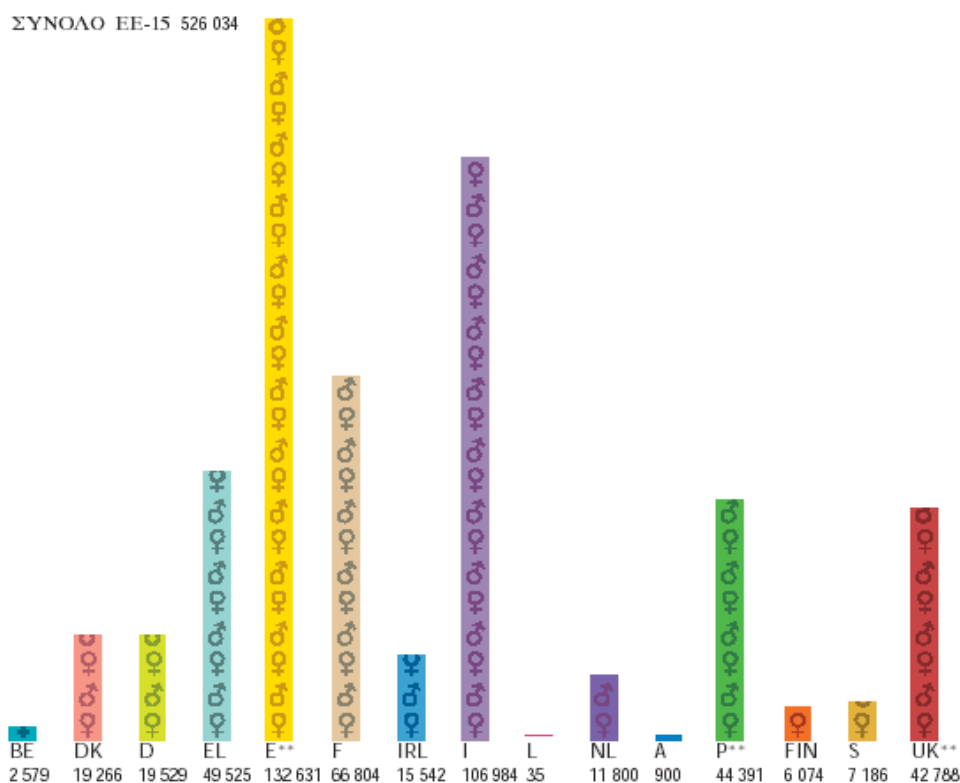
Μεταξύ του 1990 και του 1998, οι αριθμοί των αλιέων στην ΕΕ μειώθηκαν κατά 66.000 περίπου (από 306.961 σε 241.010), σημειώνοντας συνολική μείωση 21%. Την τελευταία δεκαετία, σημειώθηκε καθαρή μείωση 8.000 περίπου αλιέων κατ'έτος στον τομέα της αλιείας. Τρεις χώρες (Ισπανία, Πορτογαλία και Ιταλία) παρουσίασαν σημαντικές μειώσεις των αριθμών των απασχολουμένων με τη μεγαλύτερη μείωσή απασχόλησης στη Ισπανία. Εδώ ο αριθμός των απασχολουμένων μειώθηκε κατά περισσότερα από 24.000 άτομα, το ένα τέταρτο περίπου του συνολικού αριθμού των 92.424 ατόμων του 1990, με την κυριότερη μείωση να παρουσιάζεται στις παράκτιες περιοχές του Βορρά και του Ατλαντικού. Μέρος της μείωσης αυτής μπορεί να αποδοθεί

στη μειωμένη πρόσβαση στα ύδατα του Μαρόκου στο πλαίσιο διαδοχικών συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και του Μαρόκου.

Η Πορτογαλία, με 27.197 αλιείς, ήταν η χώρα με τη μεγαλύτερη μείωση της απασχόλησης στον τομέα της αλιείας. Η μείωση αυτή ανήλθε σε περισσότερες από 10.000 θέσεις εργασίας από το 1981. Η απασχόληση στον τομέα της αλιείας στην Ιταλία μειώθηκε κατά 9.194 αλιείς, φθάνοντας σε 43.289 (μείωση 17,4%). Μερικές περιφέρειες της ΕΕ παρουσίασαν μία εμφανή μικρή αύξηση του αριθμού των αλιέων από το 1991 (Αζόρες). Η πλειονότητα άλλων περιοχών αντιμετώπισαν μικρότερη μείωση της απασχόλησης στη θαλάσσια αλιεία και σε ορισμένες περιφέρειες (π.χ. **Ελλάδα**, Σικελία και Σαρδηνία, Φινλανδία και Σκωτία και Βόρειος Ιρλανδία) δεν σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στην απασχόληση στον τομέα της αλιείας.

### Διάγραμμα 7

Σύνολο απασχόλησης στον τομέα της αλιείας (1997)\*



\* Οι αριθμοί περιλαμβάνουν τους εργαζόμενους σε πλήρη και μερική απασχόληση, καθώς και τους επαγγελματίες εργαζόμενους στους τομείς αλιείας, επεξεργασίας, υδατοκαλλιέργειας και επικουρικών τομέων όπως είναι η εμπορία και οι επισκευές σκαφών.

\*\* Αριθμοί για το 1996.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, Κοινωνικο-οικονομικές μελέτες (2000).



Εξελίξεις στις περιφέρειες που εξαρτώνται από την αλιεία<sup>1</sup>: Στις πρώτες 100 περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία, και διαπιστώθηκαν το 1990 (σε διάφορες εδαφικές κλίμακες), ο βαθμός εξάρτησης μειώθηκε για 51, αυξήθηκε για 35, και έμεινε στάσιμος για 14 από αυτές. Οι περισσότερες από τις περιοχές αυτές του 1990 συνέχισαν να παραμένουν εξαρτημένες το 1997. Η μείωση της εξάρτησης από τις αλιεύσεις/εκφορτώσεις αντισταθμίστηκε συχνά από αύξηση της εξάρτησης από την υδατοκαλλιέργεια. Παρατηρείται πράγματι ότι η υδατοκαλλιέργεια ειδών, τα οποία γνώρισαν την θεαματικότερη αύξηση στην ΕΕ κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, αναπτύχθηκε ιδίως στις απομακρυσμένες περιοχές με μειωμένες εναλλακτικές οικονομικές δραστηριότητες. Στο πλαίσιο αυτό, η υδατοκαλλιέργεια αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό παράγοντα ενίσχυσης της κοινωνικοοικονομικής συνοχής.

Όσο όμως, ο χάρτης των περισσότερο εξαρτημένων περιοχών εξελίχθηκε σε μεγάλο βαθμό. Έτσι, στην Ισπανία, η οποία διέθετε το 1990 τις 11 πλέον εξαρτημένες περιοχές από την αλιεία στην ΕΕ, ο βαθμός εξάρτησής σε 9 από αυτές μειώθηκε από 15 έως 50%. Η μείωση αυτή μπορεί να έχει σχέση με τη μείωση της απασχόλησης στον τομέα της αλιείας στην Ισπανία κατά 25% μεταξύ του 1990 και του 1997. Παρόλα αυτά όμως, οι περιοχές αυτές παραμένουν ακόμη μεταξύ των περισσότερο εξαρτημένων.

Στις περιοχές όπου αυξήθηκε ο βαθμός εξάρτησης, η αύξηση ήταν σχετικά μικρή, εκτός από τέσσερις περιοχές **της Ελλάδας**, όπου φθάνει σε βαθμό μεταξύ 17% και 70%. Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι η Ελλάδα είναι η χώρα της ΕΕ η οποία έχασε τις λιγότερες θέσεις απασχόλησης στον τομέα της αλιείας (-5%).

Στην πλειονότητα των περιοχών που εξαρτώνται περισσότερο από την αλιεία, οι εναλλακτικές δραστηριότητες ως προς την αλιεία είναι σπάνιες. Η συγκέντρωση των προσπαθειών για τη διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές αποτελεί στόχο υψηλής προτεραιότητας.

Απασχόληση στη μεταποίηση ψαριών: Η κατανομή των θέσεων απασχόλησης στη μεταποίηση ψαριών είναι διαφορετική από εκείνη της απασχόλησης στην θαλάσσια αλιεία. Η μεταποίηση ψαριών παρουσιάζει περισσότερο ομαλή

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, «Περιφερειακές κοινωνικοοικονομικές μελέτες για την απασχόληση και το επίπεδο εξάρτησης από την αλιεία» Μέρος 11: Ελλάδα, Τελική έκθεση, MacAlister Elliott and Partners, 1999.

κατανομή σε ολόκληρη την ΕΕ, με το ΗΒ να αντιπροσωπεύει 18.140 θέσεις απασχόλησης (το 20% του κοινοτικού συνόλου στη δραστηριότητα αυτή). Η Γαλλία, με 11 899 θέσεις απασχόλησης (13%) και η Ισπανία με 15 449 θέσεις απασχόλησης (17%) παρουσιάζουν σημαντική απασχόληση στον κλάδο της μεταποίησης ψαριών. Η Ιταλία και η Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι διαθέτουν σχετικά υψηλούς αριθμούς απασχολουμένων στον τομέα της αλιείας (18% και 17% των αλιέων) παρουσιάζουν σχετικά χαμηλά επίπεδα απασχόλησης στον κλάδο της μεταποίησης (αντιπροσωπεύοντας το 7% και το 3% της απασχόλησης στον τομέα της μεταποίησης). Η κατάσταση αυτή είναι αντίθετη από την κατάσταση που επικρατεί στη Γερμανία, η οποία διαθέτει ένα σχετικά μεγάλο κλάδο μεταποίησης με 11 280 θέσεις απασχόλησης (13% της κοινοτικής απασχόλησης στον τομέα της μεταποίησης), σε σύγκριση προς την απασχόληση στον τομέα της αλιείας με μόνο 2 932 μόνο αλιείς (1% των αλιέων).

Παρά τη διεύρυνση της ΕΕ, η απασχόληση στον τομέα της μεταποίησης ψαριών έπεσε από 104.316 θέσεις απασχόλησης το 1990 σε 89.468 θέσεις απασχόλησης το 1998 (μείωση πάνω από 14%). Η Πορτογαλία και η Δανία αντιμετώπισαν τις μεγαλύτερες εμφανείς μειώσεις απασχόλησης στον τομέα της μεταποίησης. Σημαντικές μειώσεις αντιμετώπισε επίσης η Ιταλία, η Γαλλία και το ΗΒ (20% περίπου κατά τη διάρκεια της περιόδου). Η Ισπανία αντιμετώπισε μία μικρότερη μείωση (12% περίπου) και ο αριθμός των απασχολουμένων στον τομέα της μεταποίησης ψαριών φαίνεται να αυξήθηκε ελαφρά στο Βέλγιο και τη Γερμανία.

Απασχόληση σε άλλες δραστηριότητες που έχουν σχέση με την αλιεία: Ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας αντιπροσωπεύει 61.898 θέσεις απασχόλησης που έχουν σχέση με την αλιεία στην ΕΕ (περίπου το 15%) και περισσότερο από το 80% των θέσεων αυτών έχουν σχέση με την θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια. Η Ισπανία (15.500) και η Γαλλία (14.055) είναι οι δύο χώρες με σημαντική απασχόληση στη θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια, αντιπροσωπεύοντας το 57% της απασχόλησης στον τομέα της θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας. Οι περισσότερες από τις θέσεις αυτές απασχόλησης αφορούν την καλλιέργεια δίθυρων μαλακίων. Η Ιταλία παρουσιάζει επίσης σημαντική απασχόληση στη δραστηριότητα αυτή (8 655 θέσεις απασχόλησης). Η **Ελλάδα** και το ΗΒ (ιδίως η Σκωτία), είναι οι δύο

περιφέρειες όπου υπάρχει σημαντική παραγωγή ψαριών (τσιπούρα/λαβράκι και σολομός, αντίστοιχα). Εδώ η απασχόληση είναι χαμηλότερη με 2.910 θέσεις απασχόλησης (το 5,8% της ΕΕ που απασχολούνται στον κλάδο) και 1.617 θέσεις απασχόλησης (3,24%) αντίστοιχα, παρά τη σχετικά υψηλότερη αξία της παραγωγής. Η υδατοκαλλιέργεια εσωτερικών υδάτων στην ΕΕ απασχολεί 11.569 άτομα, με κυριότερα κέντρα απασχόλησης στη Γερμανία (2825), στην Αυστρία (2.300) και στην Ιταλία (2.142). Παρά το γεγονός ότι όλες οι άλλες περιφέρειες παρουσιάζουν κάποιο βαθμό απασχόλησης στη δραστηριότητα αυτή, η Γαλλία είναι η μοναδική από τις άλλες χώρες, στην οποία η απασχόληση υπερβαίνει τα 1000 άτομα.

Η αλιεία εσωτερικών υδάτων αντιπροσωπεύει μόνο το 2,3% της απασχόλησης στον τομέα της αλιείας. Ωστόσο όμως, δεν υπάρχουν δεδομένα για ορισμένες περιφέρειες και υπάρχουν υποψίες για μειωμένη καταγραφή στις περιφέρειες όπου αναφέρεται μηδενική απασχόληση. Η **Ελλάδα** (2 701 απασχολούμενοι), η Γαλλία (2 501 απασχολούμενοι), η Πορτογαλία (1 939 απασχολούμενοι) και η Φινλανδία (995 απασχολούμενοι) είναι οι περιφέρειες στις οποίες έχουν καταγραφεί σημαντικοί αριθμοί.

Σημειώνεται ότι για κάθε θέση απασχόλησης στον τομέα της αλιείας στη θάλασσα υπάρχουν κατά μέσο όρο επιπλέον 1,15 θέσεις απασχόλησης που έχουν άμεση σχέση με τον τομέα της αλιείας στην ξηρά.

Οι γυναίκες στον τομέα αλιείας της ΕΕ: 84.000 περίπου θέσεις απασχόλησης στον τομέα της αλιείας καταλαμβάνονται από γυναίκες σε όλη την ΕΕ το 1998<sup>1</sup>. Ακόμη και στον τομέα της αλίευσης, ο οποίος κατά παράδοση θεωρείται ως ανδρικό επάγγελμα, οι γυναίκες καταλαμβάνουν το 6% περίπου των θέσεων απασχόλησης. Η συμμετοχή των γυναικών καταγράφεται στην συγκομιδή δίθυρων μαλακίων στην Ισπανία και στην Πορτογαλία, σε χερσαία καθήκοντα σε αλιευτικές επιχειρήσεις στο Βέλγιο και στην Ισπανία και στην επισκευή και προετοιμασία αλιευτικών εργαλείων στην **Ελλάδα**. Οι γυναίκες επίσης καταλαμβάνουν την πλειονότητα των θέσεων απασχόλησης στη μεταποίηση ψαριών (53.000 θέσεις απασχόλησης) καθώς επίσης το 30%

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, « Έκθεση σχετικά με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των Παράκτιων Περιφερειών», Τελική έκθεση, MacAlister Elliott and Partners, 1999



περίπου των 47000 θέσεων απασχόλησης στην υδατοκαλλιέργεια, κυρίως όσον αφορά την παραγωγή δίθυρων μαλακίων.

Η αναλογία γυναικών σε θέσεις απασχόλησης που έχουν σχέση με την μεταποίηση ψαριών δείχνει ορισμένες **περιφερειακές διακυμάνσεις**, τα υψηλότερα επίπεδα των οποίων συναντώνται στην Ιταλία (87% περίπου). Η απασχόληση γυναικών στον τομέα μεταποίησης της Πορτογαλίας είναι επίσης υψηλή (άνω του 70%). Χαμηλότερα επίπεδα απασχόλησης γυναικών στον τομέα διαπιστώνονται στις Κάτω Χώρες (37%) και στην Ελλάδα (32%). Τα υψηλά επίπεδα απασχόλησης των γυναικών έχουν ιδιαίτερα σχέση με τη μεταποίηση, (έντασης εργασίας) τόνου και σαρδέλας για κονσέρβες. Είναι σημαντικό να παρατηρηθεί ότι οι κλάδοι αυτοί της μεταποιητικής βιομηχανίας είναι εκείνοι που εξαρτώνται σε μεγαλύτερο βαθμό από τις κοινοτικές εκφορτώσεις για την προμήθεια των πρώτων υλών τους.

### 1.3 ΚΟΙΝΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η υπεραλίευση των διαθέσιμων αποθεμάτων λόγω απουσίας μέτρων πολιτικής ορθολογικής διαχείρισής τους, αλλά και η αύξηση του παγκόσμιου ανταγωνισμού , αποτέλεσαν προβλήματα για την Ε. Ένωση, αφού πιθανώς να οδηγούσαν σε συρρίκνωση του εν λόγω τομέα , σε μείωση εισοδημάτων και θέσεων εργασίας. Η πρόταση της Κοινότητας για την αντιμετώπιση των προαναφερθέντων προβλημάτων ήταν Κοινή Αλιευτική Πολιτική (1983) , που με την απόσπασή της από την κοινή γεωργική πολιτική για τη διαχείριση αλιείας και υδατοκαλλιέργειας , αποτέλεσε αυτόνομη πολιτική σε ένα τομέα με έντονες εποχικές διακυμάνσεις, με ασαφή οριοθέτηση του χώρου παρέμβασης και του αντικειμένου προστασίας (τα ψάρια αποτελούν φυσικούς μετακινούμενους πληθυσμούς)

Η ΚΑΠ διαιρείται σε 4 βασικούς τομείς<sup>1</sup> που αφορούν:

- α. Στη διατήρηση των ιχθυοαποθεμάτων
- β. Στην κοινή οργάνωση αγοράς
- γ. Στις διαρθρώσεις (σκάφη, λιμενικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις μεταποίησης ψαριών)
- δ. Στην εξωτερική πολιτική αλιείας που περιλαμβάνει αλιευτικές συμφωνίες με μη κοινοτικά μέλη και διαπραγματεύσεις σε διεθνείς οργανισμούς.

Αναλυτικότερα:

α. Η υλοποίηση του αντικειμένου του πρώτου τομέα επιδιώκεται μέσω της άσκησης **πολιτικής διαχείρισης και διατήρησης των αλιευτικών πόρων** για τις μελλοντικές γενιές μέσω της:

- Λήψης μέτρων περιορισμού της αλίευσης βάσει της αρχής των συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων (TAC). Καθορίζονται σε ετήσια βάση από το Συμβούλιο Υπουργών κατόπιν επιστημονικής έρευνας που πραγματοποιείται από εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς και συγκέντρωσης πληροφοριών για την κατάσταση των αποθεμάτων από το Διεθνές Συμβούλιο για την Εξερεύνηση της Θάλασσας(ICES) και την Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας(STECF). Βάσει των επιστημονικών

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, Γενική Διεύθυνση Μελετών, Σειρά "Γεωργία-Αλιεία-Δάση", «Εγχειρίδιον περί της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής», Λουξεμβούργο 1994

γνωματεύσεων των δύο τελευταίων οργανισμών η Επιτροπή προτείνει τα ΤΑC στο Συμβούλιο Υπουργών το οποίο αποφασίζει κάθε Δεκέμβριο.

- Κατανομής των αλιευτικών δυνατοτήτων, υπό τη μορφή ποσοτώσεων, μεταξύ των αλιέων των Κ-μ με ειδική μεταχείριση των παράκτιων αλιέων και βάσει της αρχής της σχετικής σταθερότητας<sup>1</sup>. Βάσει της αρχής της επικουρικότητας, κάθε Κ-μ οφείλει να παρακολουθεί την κατανάλωση της ποσόστωσής του και να απαγορεύει την αλιεία μετά την εξάντλησή της. Τα Κ-μ εν συνεχεία οφείλουν να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με την κατανάλωση της ποσόστωσης. Οι μέθοδοι διαχείρισης των ποσοτώσεων ποικίλουν μεταξύ των χωρών. Οι ποσοτώσεις μπορεί να διατηρηθούν ως εθνικό απόθεμα ή να κατανεμηθούν στις οργανώσεις παραγωγών ή να εκμισθωθούν, να πωληθούν ή να ανταλλαχθούν.

- Θέσπιση τεχνικών μέτρων διαχείρισης των πόρων και επιτήρησης του καθεστώτος (ελάχιστα μεγέθη εκφόρτωσης ψαριών και οστρακόδερμων, επιτρεπόμενα μεγέθη ψαριών, ελάχιστα μεγέθη ματιών διχτυών, περιορισμοί αλίευσης σε ορισμένες ζώνες(Box) ή περιόδους, χρήση επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων, περιορισμοί των τυχαίων αλιευμάτων). Η θέσπιση τεχνικών μέτρων υπαγορεύθηκε από την ανάγκη προστασίας των νέων ψαριών και μείωσης των απορρίψεων αλιευμάτων που δεν αποτελούν στόχο της διεξαγόμενης αλιείας.

Όσον αφορά την επιτήρηση της εφαρμογής των κανόνων της ΚΑΠ τα Κ-μ έχουν την εύθυνη της εποπτείας και της επιθεώρησης των αλιευτικών δραστηριοτήτων<sup>2</sup> στην επικράτεια και στα ύδατα υπό τη δικαιοδοσία τους, στα σκάφη που φέρουν τη σημαία τους.

Η Κοινότητα επιθεωρεί τα Κ-μ ως προς την απόκλιση και την μεροληψία από την ισότιμη, δίκαιη και αποτελεσματική εφαρμογή των κανονισμών σε όλη την Κοινότητα με σώμα επιθεωρητών (24 επιθεωρητές). Η εξουσία του σώματος ενισχύθηκε και επεκτάθηκε σε όλους τους τομείς της ΚΑΠ με τον κανονισμό του 3760/93 με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και την εφαρμογή κοινών κανόνων σε όλη την Κοινότητα. Η πρόοδος της τεχνολογίας και ο συνδυασμός της με την πληροφορική διευκολύνει τη συσχέτιση και την

---

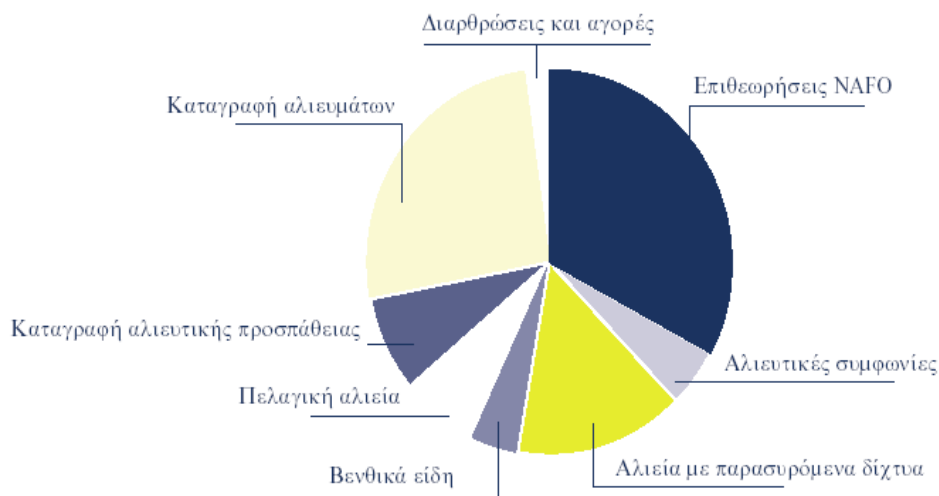
<sup>1</sup> όγκος αλιευμάτων κατά το παρελθόν

<sup>2</sup> εκφόρτωση, εμπορία και μεταφορά αλιευτικών προϊόντων, διώξεις, επιβολή κυρώσεων λόγω παραβάσεων

επεξεργασία δεδομένων προερχόμενων από τους αλιείς, τους μεταποιητές και τους εμπόρους. Η εφαρμογή δορυφορικού συστήματος εντοπισμού των σκαφών που εφαρμόστηκε σε δύο φάσεις(1998 και 2000) συμβάλλει σε αποτελεσματικότερο και εγκυρότερο έλεγχο των πληροφοριών που εμπεριέχονται στα ημερολόγια των σκαφών. Από το 1995 όλα τα σκάφη που αλιεύουν στα κοινοτικά ύδατα και όλα τα κοινοτικά σκάφη που αλιεύουν εκτός κοινοτικών υδάτων υποχρεώθηκαν να εφοδιασθούν με άδεια. Με αυτόν τον τρόπο ειδικά είναι εφικτή η ρύθμιση της αλιευτικής προσπάθειας αφού με αυτές προβλέπονται οι όροι πρόσβασης, ο χρόνος και οι ιδιαίτεροι τύποι αλιείας.

### Διάγραμμα 8

Αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Ελέγχου της ΕΕ



β) Οργάνωση των αγορών αλιευτικών προϊόντων με στόχο τη δημιουργία **κοινής αγοράς** εντός της Κοινότητας και την προσαρμογή της παραγωγής στη ζήτηση, προς όφελος των παραγωγών και των καταναλωτών μέσω της:

- Εφαρμογής κοινών προδιαγραφών εμπορίας σχετικά με την ποιότητα, το μέγεθος, τη συσκευασία, τη σήμανση και τη φρεσκάδα. Υποχρέωση των Κ-μ είναι η διενέργεια ελέγχου σε όλα τα στάδια εμπορίας και η επιβολή κυρώσεων
- Δημιουργίας Οργανώσεων Παραγωγών<sup>1</sup> ώστε να προστατεύσουν τους αλιείς από αιφνίδιες αλλαγές της ζήτησης της αγοράς και να συμβάλλουν στη σταθεροποίηση των αγορών
- Καθορισμού τιμών των προϊόντων. Οι τιμές είναι δυο. Η μία είναι η τιμή προσανατολισμού για τα νωπά και κατεψυγμένα προϊόντα που καθορίζεται στην αρχή της αλιευτικής περιόδου, βάσει κοινωνικών και οικονομικών κριτηρίων (ζήτηση, σταθερότητα τιμών, εξασφάλιση ικανοποιητικού εισοδήματος των παραγωγών και των συμφερόντων των καταναλωτών). Η δεύτερη τιμή είναι η τιμή απόσυρσης (ελάχιστη τιμή διάθεσης, κάτω από την οποία δεν πωλείται το προϊόν), που πρέπει να κυμαίνεται σε ελάχιστο επίπεδο στο 70% της Τιμής Προσανατολισμού και σε μέγιστο στο 90% και καθορίζεται από τις οργανώσεις παραγωγών
- Καθορισμού κανόνων εμπορίου με μη κοινοτικές χώρες

γ) **Πολιτική διαρθρώσεων** γεννήθηκε το 1970, όταν ζητήθηκε από το ΕΓΤΠΕ-Τμήμα Προσανατολισμού να υποστηρίξει δραστηριότητες κατασκευής, εκσυγχρονισμού, εμπορίας και μεταποίησης των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

Η διαρθρωτική αλιευτική πολιτική έχει ως ρόλο να προσαρμόσει (βάσει των σύγχρονων αναγκών) και να διαχειριστεί την ανάπτυξη του απαιτούμενου για την παραγωγή εξοπλισμού (διαθρώσεις) στον αλιευτικό τομέα, μέσω :

- Της εφαρμογής των Πολυετών Προγραμμάτων Προσανατολισμού<sup>2</sup> (ΠΠΠ) που είναι σύνολο στόχων και αναγκών για την επίτευξή τους μέσω, προσανατολιστικών της αλιευτικής προσπάθειας στα πλαίσια μιας γενικής και

<sup>1</sup> εθελοντικές ενώσεις αλιέων και υδατοκαλλιεργητών που συνεργάζονται προκειμένου να λάβουν μέτρα για την εξασφάλιση καλύτερων όρων εμπορίας των προϊόντων τους

<sup>2</sup> Κανον. ΕΚ:2468/98

μακροχρόνιας προοπτικής και στοχεύουν στον περιορισμό της ασκούμενης αλιευτικής προσπάθειας.

**1° Π.Π.Π.** (1983-1986), στόχος: η αναδιάρθρωση του στόλου με παράλληλη διατήρηση της αλιευτικής ικανότητας<sup>1</sup>

**2° Π.Π.Π.** (1987-1991), στόχος η μείωση της αλιευτικής ικανότητας του στόλου. Ο φόβος αύξησης του ανταγωνισμού από τα νεοεισερχόμενα κράτη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, οι καλές αποδόσεις της αλιείας κατά την έναρξη της περιόδου, η έλλειψη αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με την ιπποδύναμη και την χωρητικότητα του στόλου, η έλλειψη μηχανισμών ελέγχων εφαρμογής της ορθής χρησιμοποίησης των χρηματοδοτήσεων για τη διάλυση σκαφών, οδήγησαν σε μέτρια μείωση της αλιευτικής ικανότητας. Το 1° και 2° Π.Π.Π. απέτυχαν ως προς την αντιμετώπιση της πραγματικής αιτίας καταστροφής των αλιευτικών αποθεμάτων, που ήταν η υπεραλίευση αφού περιορίζονταν στην επιβολή περιορισμού για την επέκταση του στόλου.

**3° Π.Π.Π.** (1992-1996), στόχος: η μείωση της αλιευτικής προσπάθειας<sup>2</sup> μέσω της απόσυρσης – διάλυσης σκαφών ή με το «δέσιμο» των σκαφών στα λιμάνια για ορισμένο χρονικό διάστημα. Τα αλιευτικά αποθέματα διαιρέθηκαν σε τρεις ομάδες βάσει του βαθμού κινδύνου υπεραλίευσης που αντιμετώπιζαν, ενώ ο στόλος σε "τμήματα", σύμφωνα με τους διεξαγόμενους τύπους αλιείας. Τα αποτελέσματα του 3<sup>ου</sup> Π.Π.Π. ήταν η μείωση του στόλου κατά 7 %. Το 3° Π.Π.Π υπήρξε σχετικά αποτελεσματικό και η πράγματι επιτευχθείσα στο ανωτέρω διάστημα περικοπή ανήλθε σε περίπου 15% ως προς τη χωρητικότητα των σκαφών και κατά 10% ως προς την ισχύ μηχανής.

**4° Π.Π.Π.** (1997-2001), είχε τον ίδιο στόχο με το 3° Π.Π.Π (εναρμόνιση μεταξύ εξοικονόμησης πόρων και διαρθρωτικής πλευράς της ΚΑΠ). Οι κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό των στόχων του ΠΠΠ IV παρασχέθηκαν με την απόφαση 97/413/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1997. Οι γραμμές αυτές προβλέπουν την επίτευξη μειώσεων στην αλιευτική προσπάθεια κατά 30% όσον αφορά τα αποθέματα που κινδυνεύουν να υποστούν κατάρρευση και κατά 20% για υπεραλιευόμενα αποθέματα. Τα ποσοστά αυτά περιορίζονται ανάλογα με το ποσοστό των αλιευμάτων των αποθεμάτων

---

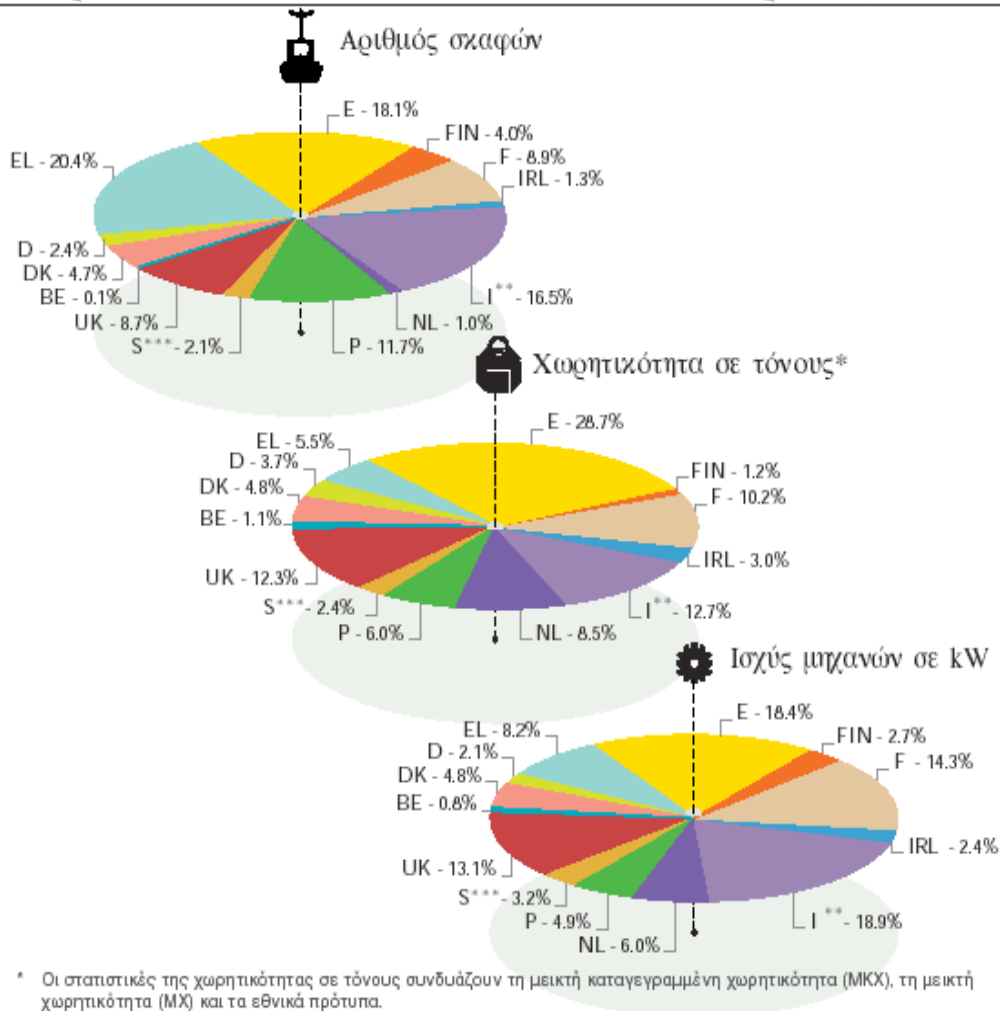
<sup>1</sup> ικανότητα αλιευτικού σκάφους βάσει του μεγέθους του( χωρητικότητα ) ή της ισχύος των μηχανών του

<sup>2</sup> Αλιευτική προσπάθεια = ικανότητα x δραστηριότητα =(χωρητικότητα ή ιπποδύναμη) x αριθμό ημερών ταξιδιού του πλοίου

αυτών. Το ΠΠΠ IV προσδιορίζει τα τμήματα του στόλου για κάθε κράτος μέλος και σύμφωνα με τα αποθέματα που υφίστανται εκμετάλλευση και τα αλιευτικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται, καθορίζει τους στόχους μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας που πρέπει να επιτευχθούν για κάθε τμήμα μέχρι τη 31.12.2001. Καθορίζονται επίσης ετήσιοι ενδιάμεσοι στόχοι προκειμένου να διασφαλίσουν τη σταδιακή επίτευξη των μειώσεων. Αντιθέτως προς την πρόταση της Επιτροπής, το τρέχον πρόγραμμα ΠΠΠ IV (1997 - 2001), επιδιώκει συρρίκνωση του κοινοτικού στόλου μόλις κατά 3% σε επίπεδο δυναμικότητας(ιπποδύναμης) και κατά 2% σε επίπεδο δραστηριότητας στη διάρκεια του 5ετούς διαστήματος εφαρμογής του. Οι στόχοι αυτοί είναι χαλαροί, με συνέπεια την ανταπόκριση του κοινοτικού αλιευτικού στόλου στους τελικούς στόχους δυναμικότητας για το έτος 2001 ήδη την εποχή που εγκρίθηκε το ΠΠΠ IV(1997). Επιπλέον, η πρόβλεψη συνδυασμού περικοπής δραστηριότητας και δυναμικότητας καθιστά το ΠΠΠ IV ιδιαίτερα πολύπλοκο και δαπανηρό στην διοικητική διεκπεραίωσή του, τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για την Επιτροπή.

## Διάγραμμα 9

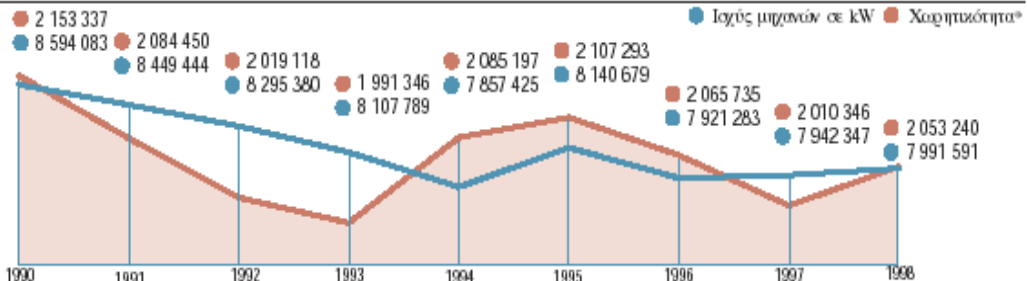
### Μερίδιο του αλιευτικού στόλου της ΕΕ ανά κράτος μέλος (1998)



11

\* Οι στατιστικές της χωρητικότητας σε τόνους συνδυάζουν τη μεικτή καταγεγραμμένη χωρητικότητα (ΜΚΧ), τη μεικτή χωρητικότητα (ΜΧ) και τα εθνικά πρότυπα.  
 \*\* Αριθμοί για το 1997.  
 \*\*\* Αριθμοί για το 1997 για τη χωρητικότητα σε τόνους και την ισχύ, και για το 1999 για τον αριθμό των σκαφών.  
 Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΑ Αλιείας, Πράσινη Βίβλος, Τόμος II (2001).

### Πτωτική τάση της χωρητικότητας και της ισχύος των κινητήρων



\* Οι στατιστικές της χωρητικότητας σε τόνους συνδυάζουν τη μεικτή καταγεγραμμένη χωρητικότητα (ΜΚΧ), τη μεικτή χωρητικότητα (ΜΧ) και τα εθνικά πρότυπα.  
 Πηγή: Eurostat, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΑ Αλιείας, Πράσινη Βίβλος, Τόμος II (2001).





• Της ένταξης των ενέργειων για τον τομέα της αλιείας το 1993 στον μηχανισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων. Το ΧΜΠΑ<sup>1</sup> συγκεντρώνοντας όλους τους διαρθρωτικούς Προϋπολογισμούς που διατίθενται στους τομείς της Αλιείας και της Υδατοκαλλιέργειας αποσκοπεί στην υλοποίηση των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και συμβάλει στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής βάσει του άρθρου 130<sup>A</sup> της Συνθήκης για την Ε.Ε

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1263 /99 καθιερώνει τη διπλή συμμετοχή του ΧΜΠΑ στην διαρθρωτική πολιτική<sup>2</sup> και στην κοινή αλιευτική πολιτική<sup>3</sup>. Οι διαδικασίες και οι συνθήκες για τις κοινοτικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΧΜΠΑ καθορίζονται από το νέο κανονισμό 2792/1999 του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 1999 που καλύπτει την περίοδο 2000 έως 2006.

Όπως στην προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού (1994-99), ο γενικός στόχος του ΧΜΠΑ είναι να ενισχύσει τις διαρθρωτικές ενέργειες στον τομέα της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας, της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων τους, ώστε να προωθηθεί η αναδιάρθρωση του τομέα δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες για την βιώσιμη ανάπτυξή του και τον εκσυγχρονισμό του, και να συμβάλει ταυτόχρονα στην υλοποίηση των στόχων της κοινής αλιευτικής πολιτικής.

#### **Στόχοι:**

- συμβολή στην επίτευξη βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ ιχθυαποθεμάτων και εκμετάλλευσής τους
- ενθάρρυνση της ανάπτυξης οικονομικώς βιώσιμων επιχειρήσεων στον αλιευτικό τομέα
- βελτίωση του εφοδιασμού της αγοράς και αύξηση της προστιθέμενης αξίας του ψαριού και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας δια μέσου διαδικασιών μεταποίησης
- συμβολή στην αναζωογόνηση των τομέων οι οποίοι εξαρτώνται από την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.

---

<sup>1</sup> Κανονισμός ΕΟΚ 2080/93 που τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1263/99 του Συμβουλίου

<sup>2</sup> Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/99 του Συμβουλίου όσον αφορά τις γενικές διατάξεις για τα διαρθρωτικά ταμεία)

<sup>3</sup> Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3760/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινοτικού καθεστώτος της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας

Το ΧΜΠΑ δύναται να χρηματοδοτήσει τις εξής ενέργειες:

- προσαρμογή αλιευτικών προσπάθειών(πριμοδότηση για την οριστική παύση δραστηριότητας, δημιουργία κοινοπραξιών)
- ανανέωση στόλου και εκσυγχρονισμό σκαφών
- ενισχύσεις για επενδύσεις στους τομείς υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση παράκτιων θαλάσσιων ζωνών, εξοπλισμό αλιευτικών λιμένων, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων (βελτίωση της ποιότητας και των υγειονομικών συνθηκών, προστασία του περιβάλλοντος, ανάπτυξη των στατιστικών εργαλείων, κλπ.),
- άλλα μέτρα: τεχνική βοήθεια , προαγωγή και έρευνα νέων αγορών και δράσεων εκ μέρους των επαγγελματιών (διαχείριση των αλιευτικών ποσοστώσεων, προσωρινές διακοπές δραστηριότητας, κλπ.), καινοτόμες ενέργειες κ.α.

Όπως και για τα άλλα διαρθρωτικά ταμεία, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης του ΧΜΠΑ σε επένδυση σε επιχειρήσεις μειώθηκε στα 35% για τις περιφέρειες του στόχου 1 και στο 15% αλλού (έναντι 50% και 30% αντιστοίχως κατά το παρελθόν). Για τις υποδομές και τις συλλογικές ενισχύσεις, τα ποσοστά 75% και 50% έχουν διατηρηθεί.

- κοινωνικών – οικονομικών μέτρων που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των συνεπειών των μεταβολών στον αλιευτικό τομέα αφενός στους αλιείς( προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης) και αφετέρου στις περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία (στοχεύουν στην υποβοήθηση αυτών με σκοπό την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων και τη δημιουργία εναλλακτικών θέσεων απασχόλησης). Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της πολιτικής η Κοινοτική Πρωτοβουλία PESCO<sup>1</sup>. Τα εν λόγω μέτρα χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ.

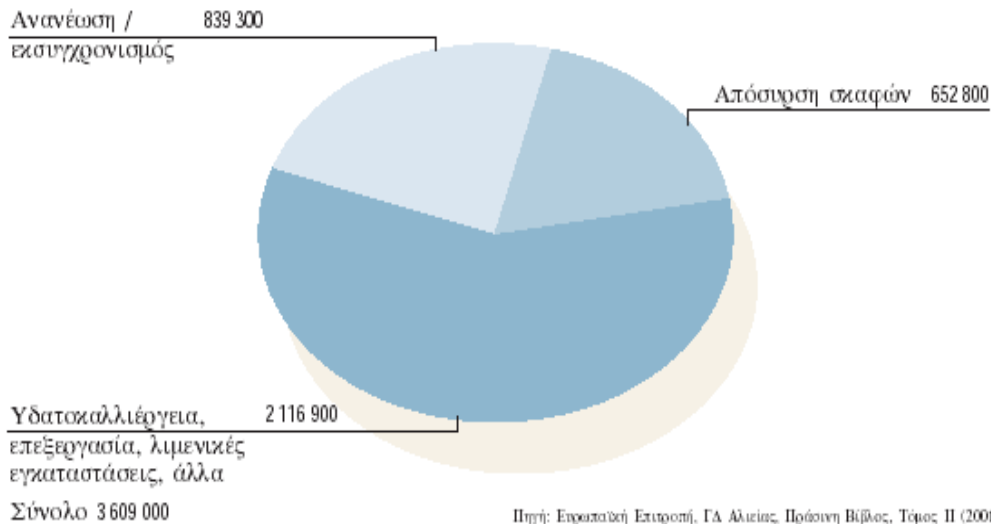
---

<sup>1</sup> Κανονισμός ΕΟΚ 2082/93

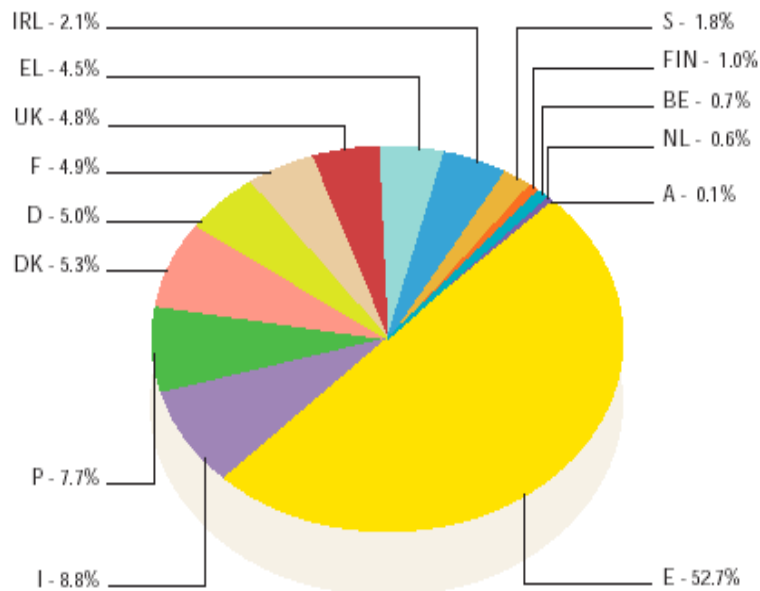
## Διάγραμμα 10

Σχεδιαζόμενη διανομή των κονδυλίων του ΧΜΠΑ για την περίοδο προγραμματισμού 2000-2006 ανά τομέα παροχής βοήθειας

(σε χιλιάδες ευρώ)



Ποσοτό επί της συνολικής διαρθρωτικής κοινοτικής βοήθειας ανά κράτος μέλος (περίοδος προγραμματισμού 1994-1999)



\*\* Προσωρινά στοιχεία.



#### δ. Σχέσεις με τρίτες χώρες.

Η σύναψη αλιευτικών συμφωνιών της Κοινότητας (διμερείς ή πολυμερείς) κατέσπει αναγκαία, λόγω της απώλειας πρόσβασης των ποντοπόρων σκαφών της Κοινότητας σε παραδοσιακά αλιευτικά τους πεδία μετά την επέκταση των ζωνών αλιείας αφού το 90% των εκμεταλλεύσιμων αλιευτικών πόρων περιήλθε υπό τον έλεγχο των παράκτιων κρατών. Το αντικείμενό τους ήταν ο προσδιορισμός και η διαπραγμάτευση αλιευτικών δικαιωμάτων των προαναφερθέντων σκαφών με ανταλλάγματα διαφόρων μορφών αντιστάθμισης των οποίων η φύση εξαρτάται από τα συμφέροντα της τρίτης χώρας. Οι συμφωνίες για την αλιεία θεωρούνται πλέον αναγκαίες για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων ορισμένων ευρωπαϊκών στόλων μεγάλης απόστασης. Διακρίνονται σε:

α) συμφωνίες πρώτης γενιάς που περιλαμβάνουν:

- συμφωνίες **αμοιβαιότητας** οι οποίες αναγνωρίζουν αμοιβαία δικαιώματα πρόσβασης στους θαλάσσιους πόρους τόσο για τα σκάφη της ΕΕ όσο και για τα σκάφη τρίτων χωρών. Βασικός στόχος τους είναι να εξασφαλίσουν μια συνέχεια στις δραστηριότητες των στόλων της Ένωσης στη μεγάλη αλιευτική ζώνη του βορειοανατολικού Ατλαντικού. Οι συμφωνίες αυτές αφορούν κυρίως τη Νορβηγία, την Ισλανδία, τις νήσους Φερόες και τις δημοκρατίες της Βαλτικής.
- συμφωνίες που προβλέπουν **χρηματική αντιστάθμιση** οι οποίες είναι εμπορικής φύσεως, πλην όμως δίδουν χρηματοδοτήσεις για επιστημονικά προγράμματα, ενισχύσεις στην αλιεία μικρής κλίμακας, για υποτροφίες σπουδών και για κατάρτιση. Στην κατηγορία αυτή ανήκει το μεγαλύτερο μέρος των συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ και των χωρών ΑΚΕ (Αφρική, Καραϊβική, Ειρηνικός).

β) συμφωνίες δεύτερης γενιάς: στηρίζονται περισσότερο στη συνεργασία και λιγότερο στις τιμές και προτείνουν τη δημιουργία κοινών επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών που θα μπορούσαν να ασκήσουν τις δραστηριότητές τους στην ΑΟΖ της τρίτης χώρας με την εγγύηση της χορήγησης ποσόστωσης για συγκεκριμένα είδη που αναφέρονται στη συμφωνία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι συμφωνίες με την Αργεντινή και το Μαρόκο, οι οποίες προτείνουν νέες μορφές συνεργασίας που θα λαμβάνουν υπόψη τις

ιδιαιτερότητες της κατάστασης της χώρας-εταίρου και θα στηρίζονται σε αμοιβαίες σχέσεις με διάρκεια.

Πέραν της οικονομικής αντιστάθμισης, η συμφωνία που υπεγράφη τελευταία με το Μαρόκο περιλαμβάνει σκέλος το οποίο είναι αφιερωμένο στην **αιιφόρο ανάπτυξη** του τομέα της αλιείας στη χώρα αυτή.

Η Επιτροπή προτείνει να υιοθετηθεί ως γενικός κανόνας η προσέγγιση με εταιρικό χαρακτήρα η οποία διέπει πλήρως το μοντέλο δεύτερης γενεάς.

Από την πρώτη αλιευτική συμφωνία που υπογράφηκε το 1977 με τις Ηνωμένες Πολιτείες<sup>1</sup>, συνάφθηκαν 29 συνολικά συμφωνίες, από τις οποίες 26 ίσχυαν κατά τη διάρκεια της περιόδου 1993-1997, ιδίως με τις χώρες της Αφρικής και του Ινδικού Ωκεανού(15) και του Βόρειου Ατλαντικού(10). Μια μόνο αλιευτική συμφωνία συνάφθηκε με χώρα της Λατινικής Αμερικής.

Οι αλιευτικές συμφωνίες ωφελούν την Κοινότητα μέσω:

- του εφοδιασμού της κοινοτικής αγοράς με 20% της κοινοτικής παραγωγής ψαριών και οστρακόδερμων
- της μείωσης του ετήσιου ελλείμματος της κοινοτικής παραγωγής κατά 7%
- της προσφοράς εργασίας σε 8000 αλιείς που εργάζονται στα σκάφη και σε 20000 που απασχολούνται σε συναφείς υπηρεσίες
- της βελτίωσης των πολιτικών σχέσεων μεταξύ της Ε.Ε και τρίτων χωρών και της ισχυροποίησης της θέσης του κοινοτικού στόλου στα διεθνή ύδατα

Ο κοινοτικός προϋπολογισμός<sup>2</sup> που διατίθεται για τις αλιευτικές συμφωνίες κινήθηκε από τα 5 εκατ. ευρώ το 1981 σε περίπου 300 εκατ. ευρώ το 1997.

Οι αλιευτικές συμφωνίες δημιουργούν συνολικά προστιθέμενη αξία (συμφωνίες βορρά, νότου και Αργεντινής) στα κράτη μέλη της Ένωσης 944.5 εκατ. ευρώ ετησίως καθώς και 40.650 θέσεις απασχόλησης, από τις οποίες περισσότερο από 82.5% για τις αλιευτικές συμφωνίες του νότου, 15.7% για εκείνες του βορρά και 1.8% για την αλιευτική συμφωνία της Αργεντινής

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας «Αξιολόγηση των αλιευτικών συμφωνιών που συνάφθηκαν από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα», 1997

<sup>2</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, «Αξιολόγηση των αλιευτικών συμφωνιών που συνάφθηκαν από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα», 1997

Όσον αφορά τις συνέπειες στην απασχόληση<sup>1</sup> των κρατών μελών, τα σκάφη που αλιεύουν στο πλαίσιο κοινοτικών αλιευτικών συμφωνιών του νότου απασχολούν κατά μέσο όρο περισσότερους από 134.440 κοινοτικούς ναυτικούς. Η έμμεση απασχόληση που έχει σχέση με τις κοινοτικές αλιευτικές συμφωνίες του νότου ανέρχεται σε 19.400 περίπου άτομα κατά μέσο όρο ετησίως (από τα οποία το 18% αφορά προσωπικό κονσερβοποιείων). Η επίπτωση των αλιευτικών συμφωνιών του βορρά εκτιμάται σε περισσότερα από 6.400 άτομα και αναλύεται σε 2.100 άμεσες και 4.300 έμμεσες θέσεις απασχόλησης. Η συνολική ανάλυση των επιπτώσεων όσον αφορά την προστιθέμενη αξία και τις θέσεις απασχόλησης δείχνει μια μεγάλη συγκέντρωση των οικονομικών επιπτώσεων που έχουν σχέση με τις συμφωνίες με τις τρίτες χώρες του νότου. Περισσότερο από το 80% των επιπτώσεων αυτών αφορούν την Ισπανία και κατόπιν έπονται η Γαλλία και η Πορτογαλία(7%για κάθε χώρα). Οι συμφωνίες με το Μαρόκο(άνω του 50%),τη Μαυριτανία (περίπου 20%), τις Σεϋχέλλες, την Αγκόλα και τη Σενεγάλη (περίπου 5% για κάθε χώρα) προκαλούν κατά κύριο λόγο τις επιπτώσεις αυτές.

Παράλληλα στα πλαίσια της εξωτερικής αλιευτικής πολιτικής της Κοινότητας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπραγματεύεται για λογαριασμό της, αλιευτικές συμφωνίες με διεθνείς οργανισμούς και περιφερειακές οργανώσεις αλιείας (ΠΟΑ), αποσκοπώντας στην ορθολογική και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στην ανοιχτή θάλασσα

Η Κοινότητα αποτελεί μέλος των ακόλουθων ΠΟΑ:

- Οργανισμός Αλιείας Βορειοδυτικού Ατλαντικού (NAFO)
- Σύμβαση Αλιείας Βορειοδυτικού Ατλαντικού (NEAFC)
- Επιτροπή Τόνου Ινδικού Ωκεανού (IOTC)
- Οργανισμός Διατήρησης Σολομού Βορείου Ατλαντικού (NASCO)
- Διεθνή Επιτροπή Αλιείας Βαλτικής Θάλασσας (IBSFC)
- Επιτροπή για τη Διατήρηση των Θαλάσσιων Έμβιων Πόρων της Ανταρκτικής (CCAMLR)
- Διεθνή Σύμβαση για τη Διατήρηση του Τόνου του Ατλαντικού (ICCAT)
- Γενική Επιτροπή Αλιείας για τη Μεσόγειο

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ,Γενική Διεύθυνση Αλιείας «Αξιολόγηση των αλιευτικών συμφωνιών που συνάφθηκαν από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα», 1997

### 1.3.1 ΚΑΠ ΣΤΗΝ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

Η Μεσόγειος αποτελεί στρατηγική περιοχή που συνδέει χώρες διαφορετικής πολιτιστικής, θρησκευτικής, εθνικής και οικονομικής παράδοσης και ιστορίας. Καλύπτει 2,5 εκατ. km<sup>2</sup> θαλάσσιας έκτασης, διαθέτει ακτογραμμές μήκους 46.000 km, 100 λιμνοθάλασσες και εκβολές ποταμών και τα ύδατά της αποτελούν το περιβάλλον 100 περίπου εμπορικών ειδών ιχθύων, μαλακίων και καρκινοειδών.

Η φύση της αλιείας στην Μεσόγειο η οποία χαρακτηρίζεται ως εντατική και διενεργείται από μεγάλο αριθμό μικρών σκαφών μεγάλης ηλικίας επηρεάστηκε κυρίως από την στενότητα της ηπειρωτικής της υφαλοκρηπίδας (τα Κράτη δεν επεξέτηναν τις αποκλειστικές ζώνες αλιείας πέραν των 12 ν.μ.), αλλά και από την ιδιαίτερη και μεγάλη βιοποικιλότητα του χώρου, την εκτεταμένη υπεραλίευση του, την μεγάλη ευπάθεια του από την μόλυνση (πυκνοκατοικημένη), τη συγκέντρωση πλήθους αλληλοσυγκρουόμενων δραστηριοτήτων στην παράκτια ζώνη.

Η αλιεία στα τέσσερα μεσογειακά κράτη-μέλη (Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία) απασχολεί<sup>1</sup> το 40% των κοινοτικών αλιέων (105.000) που απασχολούνται στο 50% του κοινοτικού στόλου (47.000). Τα ετήσια αλιεύματα ξεπερνούν το 1 εκατ. τόνους και αντιστοιχούν στο 15% της κοινοτικής παραγωγής από άποψη όγκου. Η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια διαδραματίζουν σοβαρό ρόλο στην οικονομία ορισμένων περιοχών και μεγάλο μέρος περιφερειών της Κοινότητας που εξαρτώνται από την αλιεία εντοπίζονται στην Μεσόγειο.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, η Κοινότητα έχει αναλάβει ορισμένες πρωτοβουλίες<sup>2</sup> επιδιώκοντας να βελτιώσει τη διαχείριση της αλιείας στη Μεσόγειο. Οι πρωτοβουλίες αυτές περιέλαβαν:

- την εναρμόνιση τεχνικών μέτρων
- την αύξηση της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων (συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης παρασυρόμενων δικτύων)

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ,Γενική Διεύθυνση Αλιείας «Περιφερειακές κοινωνικοοικονομικές μελέτες για την απασχόληση και το επίπεδο εξάρτησης από την αλιεία» Μέρος 11: Ελλάδα, Τελική έκθεση, MacAlister Elliott and Partners, 1999

<sup>2</sup> Κανονισμός(ΕΚ) αρ.1626/94 του Συμβουλίου

- την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας μέσω της οργάνωσης διπλωματικών διασκέψεων στην Κρήτη(1994) και στην Βενετία(1996) και την προσχώρηση της στις σχετικές περιφερειακές οργανώσεις αλιείας, δηλ. το Γενικό Συμβούλιο Μεσογειακής Αλιείας (GFCM) , τη Διεθνή Επιτροπή για τη Διατήρηση των Τονοειδών του Ατλαντικού (ICCAT) και τη Γενική Επιτροπή Αλιείας για την Μεσόγειο

Ως τις αρχές του 1995, η διατήρηση των μεσογειακών πόρων ήταν έργο της αποκλειστικής ευθύνης των αντίστοιχων κρατών μελών. Η έναρξη ισχύος του κοινοτικού **κανονισμού αριθ. 1626/94** που προβλέπει τη λήψη τεχνικών μέτρων για τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων της θάλασσας αυτής σημάδεψε την αρχή της εφαρμογής μιας κοινής πολιτικής, η οποία έχει ως στόχο τη βιώσιμη και αέναη διατήρηση των φυσικών αποθεμάτων. Ο νέος κανονισμός προσανατολίστηκε προς την υιοθέτηση ενός κοινού καθεστώτος που έχει ως στόχο το διακανονισμό της προσπάθειας αλίευσης, μέσω της ρύθμισης του αριθμού των σκαφών που θα επιτρέπεται να αλιεύουν (χορήγηση αδειών αλιείας) καθώς και των τεχνικών χαρακτηριστικών των μηχανημάτων τα οποία χρησιμοποιούνται από τα σκάφη (προβλέπει την απαγόρευση στις παράκτιες περιοχές ορισμένων μηχανών που θεωρούνται καταστροφικές, τη δημιουργία προστατευμένων ζωνών, την υιοθέτηση μέγιστων τεχνικών χαρακτηριστικών για ορισμένα δίχτυα και αλιευτικές διατάξεις μεγάλου μήκους, καθώς και τον καθορισμό ελάχιστων μεγεθών για τα αλιευόμενα είδη).

Πριν από την έναρξη ισχύος του εν λόγω κανονισμού, η αλιεία στη Μεσόγειο διέπονταν από έναν εντυπωσιακό αριθμό υπερβολικά εξειδικευμένων εθνικών νομοθετικών διατάξεων. Η πολυπλοκότητα του όλου συστήματος οφείλονταν κατά μεγάλο μέρος στην ποικιλία των φορέων λήψης αποφάσεων (οργανώσεις αλιείων, τοπικές και εθνικές αρχές), στην ποικιλία των προβλεπόμενων μέτρων, καθώς και στη συνεχή δημιουργία νέων και μετατροπή των υφιστάμενων σχετικών κανόνων.



## 1.4 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ

Η άμεση αλληλεξάρτηση μεταξύ της θαλάσσιας αλιείας και της παράκτιας υδατοκαλλιέργειας με το θαλάσσιο περιβάλλον είναι αυτονόητη, αφού τα παράκτια οικοσυστήματα δέχονται έντονες πιέσεις από αλιευτικές και άλλες δραστηριότητες, με συνέπεια την μείωση των ιχθυοαποθεμάτων, την υποβάθμιση του θαλάσσιου οικοσυστήματος και την μείωση του εισοδήματος των παράκτιων αλιέων. Οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των αλιευτικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της υδατοκαλλιέργειας, και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, είναι πολλές και ποικίλες και μπορούν να διακριθούν σε άμεσες και έμμεσες<sup>1</sup>.

Η βασική **άμεση επίπτωση** της αλιείας στα θαλάσσια οικοσυστήματα είναι

- ✓ η θνησιμότητα που προκαλεί, μειώνοντας τα επίπεδα των θαλάσσιων πληθυσμών και μεταβάλλοντας τη δημογραφική σύνθεσή τους, συμπεριλαμβανομένων των ειδών εκείνων που απορρίπτονται στην θάλασσα . Η άμεση περιβαλλοντική επίπτωση της αλιείας αφορά στα εμπορικά αποθέματα ψαριών , τα οποία αποτελούν στόχο της αλιείας , αλλά και πηγή ζωής για άλλα όντα μέρη της τροφικής αλυσίδας (π.χ. φώκιες κ.α.).
- ✓ Η μεταβολή που επιφέρει τους θαλάσσιους βυθούς μέσω της εξάσκησης μη επιλεκτικών μεθόδων αλιείας με σημαντική επίπτωση επί των ζώων και οργανισμών που κατοικούν στον βυθό (ακούσια αλιεύματα).
- ✓ Η διάσπαση της τροφικής αλυσίδας διάφορων ειδών θαλάσσιων πτηνών, ερπετών ή θηλαστικών.

**Έμμεσες** επιπτώσεις προκύπτουν από τα ανωτέρω και μπορούν να επιφέρουν μεταβολές στην δομή των οικοσυστημάτων, ιδίως της τροφικής αλυσίδας, ή ακόμη σε απειλή όσον αφορά τις ικανότητες ανανέωσης των πληθυσμών, είτε πρόκειται για είδη εμπορικού ενδιαφέροντος είτε όχι (λόγω της υπερβολικής θνησιμότητας ή σοβαρών μεταβολών στο περιβάλλον).

---

<sup>1</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «Η διαχείριση της αλιείας και η διατήρηση της φύσης στο θαλάσσιο περιβάλλον», COM/99/0363

Οι δραστηριότητες της **υδατοκαλλιέργειας** μπορούν επίσης να επηρεάσουν το θαλάσσιο περιβάλλον άμεσα με :

- ✓ την μεταβολή του θαλάσσιου βυθού και των παράκτιων οικοτόπων
- ✓ με την απόρριψη απόβλητων (αποβλήτων τροφών, καταλοίπων φαρμάκων, κτλ.)
- ✓ με την εισαγωγή μη αυτοχθόνων ειδών.

Έμμεσα, οι δραστηριότητες αυτές μπορούν να οδηγήσουν στην μετάδοση νόσων σε μη εκτρεφόμενους πληθυσμούς ή να επηρεάσουν την γενετική ποικιλία των πληθυσμών αυτών.

Το θαλάσσιο περιβάλλον και τη βιοποικιλότητά του, επηρεάζονται αρνητικά όχι μόνο από τις αλιευτικές δραστηριότητες, αλλά και από τις επιπτώσεις που προκαλούνται από ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως η ρύπανση με επικίνδυνες ή ραδιενεργούς ουσίες (αγροχημικά, αστικά λύματα), ο ευτροφισμός από τη χορήγηση τροφών και η φυσική διαταραχή που προκαλείται από την βυθοκόρηση και την εκμετάλλευση του πετρελαίου.

Στη Μαύρη Θάλασσα για παράδειγμα, οι συνθήκες ευτροφισμού ήταν κατά μεγάλο μέρος υπεύθυνες για την μείωση της αλιευτικής παραγωγής κατά 50% μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, από το 1988 μέχρι και το 1990.

Σε όλες σχεδόν τις θάλασσες καταγράφεται πτώση των αλιευτικών αποθεμάτων. Ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (United National Food and Agriculture Organization - FAO) εκτιμά ότι ένα 70 % των ψαριών γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης, υπερεκμετάλλευσης ή προσπαθεί να 'αναρρώσει' από την υπερβολική αλιεία του παρελθόντος. Η βασική αιτία για την παγκόσμια κρίση που μαστίζει την αλιεία, είναι η χρόνια υπεραλίευση, επιδοτούμενη από τις κυβερνήσεις που προσπαθούν να υποστηρίξουν μια μη βιώσιμη, προβληματική βιομηχανία. Σύμφωνα με τα στοιχεία<sup>1</sup>, οι κυβερνήσεις παγκοσμίως πληρώνουν 54 δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο για να επιδοτήσουν ένα σύστημα που παράγει συνολικά αλίευμα αξίας 70 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Ενώ σήμερα εκτιμάται ότι η αλιευτική ικανότητα του στόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπερβαίνει κατά

---

<sup>1</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «Η διαχείριση της αλιείας και η διατήρηση της φύσης στο θαλάσσιο περιβάλλον», COM/99/0363

40% το μέγεθος που θα επέτρεπε μια βιώσιμη εκμετάλλευση, η ίδια η Ε. Ε. από το 1983 μέχρι το 1990, αύξησε τις χρηματοδοτήσεις στην αλιεία από 80 εκατομμύρια δολάρια σε 850 εκατομμύρια δολάρια, κατανέμοντας και ένα σημαντικό ποσοστό για τον εκσυγχρονισμό σκαφών και τη δημιουργία περισσότερο ' αποδοτικής ' αλιείας.

Για την εξασφάλιση ενός **βιώσιμου οικολογικού, οικονομικού και κοινωνικού μέλλοντος** στον τομέα αυτό, η διαχείριση της αλιείας πρέπει να εξελιχθεί από μια πρακτική που επικεντρώνεται κυρίως σε ανάλυση κατά απόθεμα της κατάστασης των αλιευτικών πεδίων προς **μια ολοκληρωμένη προσέγγιση**, λαμβάνοντας υπόψη τις αλληλεπιδράσεις με τα θαλάσσια οικοσυστήματα.

Η ύπαρξη υγιούς περιβάλλοντος αποτελεί ουσιώδη παράγοντα για την ύπαρξη μακροπρόθεσμης ευημερίας και ποιότητας ζωής και οι πολίτες της Ευρώπης απαιτούν ένα υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος.

Η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στην Πολιτική Αλιείας δίνει νέα διάσταση στην ΚΑΠ χαρακτηρίζοντάς τη ως βιώσιμη δηλαδή υπέρ της διατήρησης των πόρων, της προστασίας της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και του εξορθολογισμού της αλιείας.

## **B. ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**

### **2.1 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**

Η διατήρηση της αλιευτικής δραστηριότητας σε βιώσιμο από οικονομικής απόψεως επίπεδο μακροπρόθεσμα, είναι αδύνατη χωρίς την εφαρμογή ενός συστήματος ορθολογικής και προληπτικής διαχείρισης για την προστασία των εξαντλήσιμων πόρων από τους οποίους εξαρτάται η αλιεία.

Οι τελικές δηλώσεις των πλέον πρόσφατων διεθνών διασκέψεων για την αλιεία ή το θαλάσσιο περιβάλλον εκφράζουν μια συναίνεση στο θέμα της προώθησης της βιώσιμης αλιείας και της διατήρησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Η συναίνεση αυτή εκφράζεται τόσο στα συμπεράσματα των παγκόσμιων συνεδρίων όσο και στα συμπεράσματα των διεθνών διασκέψεων περισσότερο περιορισμένης γεωγραφικής κάλυψης.

Αναλυτικότερα :

- ✓ Η Κοινότητα έχει επικυρώσει τη σύμβαση του ΟΗΕ<sup>1</sup> για το δίκαιο της θάλασσας (UNCLOS), όπου καθορίζονται οι υποχρεώσεις σχετικά με την εκμετάλλευση των θαλάσσιων πόρων τόσο για τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες όσο και για τις ανοικτές θάλασσες, καθώς και υποχρεώσεις που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος.
- ✓ Η Κοινότητα είναι συμβαλλόμενο μέρος ικανού αριθμού περιφερειακών οργανισμών αλιείας (IBSFC, NASCO, NEAFC, NAFO και CCAMLR), οι οποίοι περιλαμβάνουν στους στόχους τους την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος ή ακολουθούν μια οικοσυστημική προσέγγιση για τη διαχείριση της αλιείας. Επίσης, στο πλαίσιο της Agenda 21, η Κοινότητα έχει δραστηριοποιηθεί για την προστασία της Βαλτικής Θάλασσας μέσω της Διεθνούς επιτροπής αλιείας στη Βαλτική Θάλασσα (IBSFC). Η πρωτοβουλία Βαλτική 21 είναι μία από τις

---

<sup>1</sup> Ειδική Σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης για την Εξέταση και Αξιολόγηση της Εφαρμογής της Agenda 21 Νέα Υόρκη, 23-27 Ιουνίου 1997

πρώτες προσπάθειες ορισμού στόχων και δεικτών για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας

- ✓ Τα Κ-μ έχουν υιοθετήσει τον κώδικα δεοντολογίας<sup>1</sup> του FAO για την υπεύθυνη άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας. Ο κώδικας δίνει μια οικοσυστημική προοπτική στην αλιευτική δραστηριότητα, προοπτική η οποία καλύπτει την επίδραση της αλιευτικής δραστηριότητας στα θαλάσσια οικοσυστήματα, την ανάγκη για διαφανή διαχείριση που θα βασίζεται στην προληπτική προσέγγιση, τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων και την τήρηση των απαιτήσεων στο εμπόριο, τη διεθνή συνεργασία και την έρευνα.
- ✓ Η Κοινότητα έχει επικυρώσει ή έχει υπογράψει αριθμό συμβάσεων και συμφωνιών σχετικών με τη διατήρηση της φύσης, των οποίων οι στόχοι έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τη διαχείριση των αλιευτικών πόρων. Τέτοιες συμβάσεις είναι η σύμβαση για τη βιοποικιλότητα, η σύμβαση για τη διατήρηση μεταναστευτικών ειδών άγριων ζώων (σύμβαση της Βόννης), η σύμβαση για τη διατήρηση της άγριας ζωής και των φυσικών ενδιαιτημάτων στην Ευρώπη (σύμβαση της Βέρνης). Ανάλογους στόχους έχουν αρκετές συμβάσεις που αφορούν την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, όπως είναι σύμβαση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της Βαλτικής θάλασσας (HELCOM), η σύμβαση για την προστασία του Βορειοανατολικού Ατλαντικού (OSPAR) και η σύμβαση για την προστασία της Μεσογείου από τη ρύπανση (σύμβαση της Βαρκελώνης) βάσει των οποίων τα συμβαλλόμενα μέρη οφείλουν να προστατεύουν, να διατηρούν και να αποκαθιστούν τα οικοσυστήματα και τη βιοποικιλότητα ελέγχοντας και περιορίζοντας άλλες πλην της αλιευτικής δραστηριότητας ανθρώπινες παρεμβάσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον
- ✓ η Κοινότητα και τα Κ-μ έχουν υπογράψει τη σύμβαση Erhus που αφορά την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του ευρύτερου κοινού στη λήψη των αποφάσεων και την προσφυγή στη δικαιοσύνη για θέματα περιβάλλοντος

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ , «Πράσινη Βίβλος για το μέλλον της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής», 2001

- ✓ Παράλληλα υφίστανται συμβάσεις και συμφωνίες τις οποίες έχουν υπογράψει κράτη μέλη ή εθνικοί φορείς, όπως η συμφωνία για τη διατήρηση των μικρών κητοειδών της Βαλτικής και της Βόρειας Θάλασσας (ASCOBANS), η συμφωνία για τη διατήρηση των κητοειδών της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας (ACCOMABS), και η σύμβαση για το διεθνές εμπόριο επαπειλούμενων ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας (CITES).
- ✓ Σημαντικό βήμα για την προστασία των ιχθυοαποθεμάτων αποτέλεσε σε παγκόσμιο επίπεδο η παγκόσμια διάσκεψη για το περιβάλλον και την ανάπτυξη<sup>1</sup> (Rio de Janeiro, 1992: Κεφάλαιο 17 του Προγράμματος Δράσης 21) και η συνέχειά του μέσω των ειδικών συνόδων της γενικής συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (UNGASS), η οποία, τον Ιούνιο του 1997, δήλωσε μεταξύ άλλων (παράγραφος 36) "Υπάρχει επείγουσα ανάγκη για ... οι κυβερνήσεις να προβούν στην πρόληψη ή στην εξάλειψη της υπεραλίευσης και της υπερβολικής αλιευτικής ικανότητας...".

Κατά τη δεκαετία που ακολούθησε μετά την υιοθέτηση της Συνθήκης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (1982), η αλιεία σε διεθνή ύδατα μετατράπηκε σε πρόβλημα διεθνών διαστάσεων<sup>2</sup>. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας (FAO), από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 τα περισσότερα εμπορικά αξιολογήσιμα αποθέματα ψαριών μειώνονταν συνεχώς. Κατά τη Διάσκεψη Κορυφής για τη Γή - Διάσκεψη του ΟΗΕ για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, Ρίο ντε Τζανέϊρο, Ιούνιος 1992 - οι κυβερνήσεις κάλεσαν τον ΟΗΕ να βρει τρόπο ώστε να διατηρήσει τα αποθέματα ψαριών και να εμποδίσει τις διεθνείς διαμάχες γύρω από την αλιεία στα διεθνή ύδατα. Η Διάσκεψη του ΟΗΕ για τους Διασυνοριακούς και Ιδιαίτερως

<sup>1</sup> Ειδική Σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης για την Εξέταση και Αξιολόγηση της Εφαρμογής της Agenda 21 Νέα Υόρκη, 23-27 Ιουνίου 1997

<sup>2</sup> Η Συνθήκη έδωσε σε όλα τα κράτη τη δυνατότητα αλιείας στα διεθνή ύδατα χωρίς κανονισμούς. Όμως τα παράκτια Κράτη στα οποία το δίκαιο της Θάλασσας έδωσε αποκλειστικά οικονομικά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος αλιείας σε απόσταση μέχρι και 200 μίλια από τις ακτές τους, άρχισαν να παραπονούνται πως οι στόλοι που ψαρεύουν στα διεθνή ύδατα προκαλούσαν μείωση των αλιευμάτων στα εθνικά τους ύδατα. Καθώς τα αλιεύματα έφθιναν, τα παράκτια κράτη άρχισαν να παραπονούνται πως οι βιομηχανικής κλίμακας αλιευτικές επιχειρήσεις των αποκαλούμενων "υπερπόντιων" κρατών υποβάθμιζαν τις προσπάθειές τους για αναβίωση των αποθεμάτων ψαριών εντός των Ζωνών Αποκλειστικής Οικονομικής Εκμετάλλευσης

Μεταναστευτικούς Ιχθυοπληθυσμούς συνήλθε για πρώτη φορά τον Ιούλιο 1993. Έπειτα από έξι διαπραγματευτικές συναντήσεις, στις 4 Δεκεμβρίου 1995 ανοίχθηκε ο δρόμος για την υπογραφή μίας νομικά δεσμευτικής συνθήκης “συμφωνία για την εφαρμογή των όσων προβλέπονται στη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας της 10ης Δεκεμβρίου 1982 σχετικά με τη διατήρηση και διαχείριση των διασυνοριακών ιχθυοπληθυσμών και των ιδιαίτερως μεταναστευτικών ιχθυοπληθυσμών”. Εγκρίθηκε για υπογραφή στις 4 Δεκεμβρίου 1995 και θα γίνει νομικά δεσμευτική μετά την επικύρωσή της από 30 κράτη.

Η 50 άρθρων Συνθήκη δεσμεύει νομικά τα κράτη για τη διατήρηση και αειφόρο διαχείριση των ιχθυοαποθεμάτων και για την ειρηνική διευθέτηση όλων των διαμαχών γύρω από την αλιεία σε διεθνή ύδατα. Ειδικότερα η συνθήκη:

- Δημιουργεί βάση για την αειφόρο διαχείριση και προστασία των αλιπέδων της γής
- Αγγίζει το πρόβλημα της έλλειψης στοιχείων για τα ιχθυοαποθέματα
- Μεριμνά για τη θεσμοθέτηση ποσοστώσεων
- Προβλέπει το σχηματισμό τοπικών αλιευτικών οργανισμών εκεί όπου δεν υπάρχουν
- Αγγίζει προβλήματα που προκαλούνται από την επίμονη συνέχιση της παράνομης αλιείας
- Δημιουργεί διαδικασίες για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις της, μεταξύ των οποίων και του δικαιώματος επιβίβασης και επιθεώρησης των σκαφών άλλων κρατών
- Περιγράφει εναλλακτικές λύσεις για την υποχρεωτική και δεσμευτική ειρηνική επίλυση των διαφορών μεταξύ των κρατών

Μεταξύ των κρατών που δεν έχουν ακόμα υπογράψει τη Συνθήκη συγκαταλέγονται και μερικά από τα μεγαλύτερα αλιευτικά έθνη, όπως η Χιλή, το Μεξικό, το Περού, η Πολωνία, η Ταϊλάνδη και το Βιετνάμ.

Σε κοινοτικό επίπεδο η αειφόρος ανάπτυξη της αλιείας επιδιώχθηκε μέσω της ΚΑΠ με περιορισμένα αποτελέσματα. Οι προσπάθειες για ανατροπή των αποτελεσμάτων αυτών οδήγησε σε μία σειρά πρωτοβουλιών της Επιτροπής

και του Συμβουλίου τα τελευταία έτη που επικεντρώθηκαν και αυτά στην περιβαλλοντική διάσταση της αιφόρου ανάπτυξης του τομέα.

Αναλυτικότερα:

- ✓ η συνθήκη των ΕΚ<sup>1</sup> θέτει τους στόχους της εναρμονισμένης και ισόρροπης ανάπτυξης, της **βιώσιμης ανάπτυξης** που σέβεται το περιβάλλον καθώς και της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.
- **Το άρθρο 6** της συνθήκης ορίζει ότι «Οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δράσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η **αιφόρος ανάπτυξη**». Μία αναντίρρητη περιβαλλοντική διάσταση τίθεται, ως εκ τούτου, στην ΚΑΠ μέσω της ευθύνης για την διατήρηση και διαχείριση των έμβιων θαλάσσιων πόρων και της ενημέρωσης όσον αφορά την επίπτωση των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα θαλάσσια οικοσυστήματα γενικά. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Cardiff (Ιούνιος 1998), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεσμεύτηκε να επιτύχει την εν λόγω ενσωμάτωση σταδιακά. Ο ρόλος της Επιτροπής στη σχετική διαδικασία είναι να προσκομίζει τα βασικά στοιχεία της συζήτησης. Με βάση το χρονοδιάγραμμα που καθορίστηκε στις διασκέψεις κορυφής της Κολωνίας (Ιούνιος 1999) και του Ελσίνκι (Δεκέμβριος 1999), το Συμβούλιο Αλιείας ενέκρινε μια έκθεση για την ενσωμάτωση, η οποία υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Santa Maria da Feira (Ιούνιος 2000). Στις 15 και 16 Ιουνίου στο Γκέτεμποργκ στα πλαίσια της στρατηγικής για την αιφόρο ανάπτυξη, προτάθηκε από το Συμβούλιο η αναθεώρηση της ΚΑΠ το 2002, προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης της αλιευτικής πίεσης μέσω της προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας στο επίπεδο των διαθέσιμων πόρων, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικές επιπτώσεις και την ανάγκη αποφυγής της υπεραλίευσης.

---

<sup>1</sup>ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, «Στοιχεία μιας στρατηγικής για την ενσωμάτωση της προστασίας του περιβάλλοντος στην κοινή αλιευτική πολιτική», COM/2001/0143



- **Το άρθρο 174** ορίζει τους στόχους της κοινοτικής πολιτικής για το περιβάλλον και ορισμένες βασικές αρχές και κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες πρέπει να ευθυγραμμιστεί η ΚΑΠ. Απώτερος στόχος της στρατηγικής για την ενσωμάτωση θα πρέπει να είναι η ουσιαστική συμβολή της αλιευτικής πολιτικής προς την κατεύθυνση επίτευξης των στόχων προστασίας του υδατικού περιβάλλοντος μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης. Οι περιβαλλοντικοί στόχοι περιγράφονται ως εξής:

-διατήρηση, προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος

-προστασία της υγείας του ανθρώπου

-συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων

-προώθηση μέτρων σε διεθνές επίπεδο για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων προβλημάτων του περιβάλλοντος.

Η περιβαλλοντική πολιτική με τη σειρά της θα πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ, ιδιαίτερα στη βιώσιμη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων με τους ενδεδειγμένους οικονομικούς και κοινωνικούς όρους. Η ενσωμάτωση προϋποθέτει επίσης ότι η αλιευτική πολιτική υιοθετεί τις αρχές της περιβαλλοντικής πολιτικής του άρθρου 174 της Συνθήκης, όπως είναι η αρχή της προφύλαξης, η προτεραιότητα της προληπτικής δράσης, η ανάγκη επανόρθωσης της περιβαλλοντικής βλάβης στην πηγή και η ευθύνη του δράστη.

- ✓ Ο βασικός κανονισμός της ΚΑΠ αριθ. 3760/92 ενσωματώνει την αρχή αυτή στο άρθρο 2. Ο κανονισμός αυτός στοχεύει στην **προώθηση της βιώσιμης αλιείας** και της ορθολογικής διαχείρισης των αλιευτικών πόρων.
- ✓ Το πέμπτο πρόγραμμα δράσης<sup>1</sup> για το περιβάλλον επιβεβαιώνει την υποχρέωση για την ενσωμάτωση των απαιτήσεων περιβαλλοντικής προστασίας στις άλλες πολιτικές της Κοινότητας.

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, "Προς μια διαρκή ανάπτυξη", COM/92 /23 και Δελτίο 3-1992

<sup>2</sup> Συμπληρώνει τα διάφορα έγγραφα που έχουν ήδη συνταχθεί για θέματα που αφορούν αλληλεπιδράσεις μεταξύ αλιευτικών δραστηριοτήτων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος, ιδίως όσον αφορά:

- τον έλεγχο της επίπτωσης της υδατοκαλλιέργειας στο περιβάλλον  
 - την συμβολή του υπεύθυνου εμπορίου, ιδιαίτερα του εμπορίου που αφορά τροφές που προέρχονται από τη θάλασσα, στην προστασία του περιβάλλοντος και, ως εκ τούτου, στη

- ✓ Δύο κοινοτικές οδηγίες στοχεύουν ιδιαίτερα στην διατήρηση της φύσης, συμπεριλαμβανομένου του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος:
  - **οδηγία 79/409/ΕΟΚ** για τη διατήρηση των άγριων πτηνών
  - **οδηγία 92/43/ΕΟΚ** για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας. Οι διατάξεις των δύο αυτών οδηγιών αποσκοπούν στην αποκατάσταση ή διατήρηση σε κατάσταση καλής συντήρησης των οικοτόπων ή ειδών σημαντικής οικολογικής αξίας και στη διατήρησή της βιοποικιλότητας μέσω της επέκτασης του δικτύου **Natura 2000** στο θαλάσσιο περιβάλλον
- ✓ Οι ανακοινώσεις της Επιτροπής
  - **"Η διαχείριση της αλιείας και η διατήρηση της φύσης στο θαλάσσιο περιβάλλον"**<sup>2</sup> (COM/1999/363) αποτελεί μέρος μιας συνολικής προσέγγισης που έχει σχεδιαστεί για την βελτίωση της ενσωμάτωσης του περιβάλλοντος σε άλλες κοινοτικές πολιτικές, σύμφωνα με το πέμπτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, και ιδίως για την ενσωμάτωση των απαιτήσεων της προστασίας του περιβάλλοντος στην ΚΑΠ. Καλύπτει την διατήρηση της θαλάσσιας φύσης, ιδιαίτερα των ειδών και των οικοτόπων, καθώς και μέτρα στο πλαίσιο της ΚΑΠ που έχουν ως στόχο την εφαρμογή της βιώσιμης και υπεύθυνης αλιείας καθώς και τη βελτίωση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.
  - **"Στοιχεία στρατηγικής για την ενσωμάτωση των απαιτήσεων προστασίας του περιβάλλοντος στην Κοινή Αλιευτική Πολιτική"** (COM/2001/0143) ορίζει συγκεκριμένους στόχους και επιζητεί την εκτέλεση της εντολής αυτής. Ουσιαστικά σημεία της συνιστώμενης στρατηγικής είναι :
    - i) η υιοθέτηση προσέγγισης της διαχείρισης της αλιείας με βάση το οικοσύστημα

---

διατήρηση της φύσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος  
 - τη διατήρηση ή τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων , συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων και παράκτιων υδάτων, από τα οποία εξαρτώνται οι πόροι και οι αλιευτικές δραστηριότητες,

- ii) η τήρηση των περιβαλλοντικών αρχών του άρθρου 174 της Συνθήκης
- iii) η υλοποίηση του "Σχεδίου δράσης για τη βιοποικιλότητα στην αλιεία"
- **"Σχέδια δράσης για τη βιοποικιλότητα στους τομείς της διατήρησης των φυσικών πόρων, της γεωργίας, της αλιείας και της οικονομικής και αναπτυξιακής συνεργασίας"** (COM/2001/162) . Προκειμένου να καταπολεμηθεί η μείωση και η καταστροφή της βιοποικιλότητας, η Επιτροπή υποβάλλει τέσσερα σχέδια δράσης στα οποία υποδεικνύονται τα αναγκαία σε κάθε τομέα μέτρα καθώς και οι ενδεδειγμένοι δείκτες για τον έλεγχο και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων αυτών:
    - σχέδιο δράσης για τη διατήρηση των φυσικών πόρων<sup>1</sup>
    - σχέδιο δράσης για τη γεωργία
    - σχέδιο δράσης για την αλιεία: προκειμένου να προστατευθούν τα αποθέματα ιχθύων, τα είδη που δεν είναι στόχος, τα ενδαιτήματα και τα οικοσυστήματα, το σχέδιο προβλέπει τη μείωση της αλιευτικής δραστηριότητας καθώς και την ενίσχυση των δραστηριοτήτων έρευνας και ελέγχου. Όσον αφορά την υδατοκαλλιέργεια, τα προβλεπόμενα μέτρα αποσκοπούν κυρίως στον περιορισμό της εισαγωγής "επιθετικών" ξενικών ειδών και στη διατήρηση της υγείας των ζώων
    - σχέδιο δράσης για την οικονομική συνεργασία και την αναπτυξιακή βοήθεια

---

<sup>1</sup> σκοπός αυτού του σχεδίου δράσης είναι να θέσει πλήρως σε εφαρμογή τις οδηγίες για τα πουλιά και τα ενδαιτήματα ("οικοτόπους") και να συμβάλει στη διατήρηση και τη βιώσιμη εκμετάλλευση των ζωνών που έχουν καταγραφεί βάσει των εν λόγω οδηγιών. Το σχέδιο εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν τα γενικά περιβαλλοντικά μέσα, όπως η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα, η στρατηγική ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών και η αξιολόγηση περιβαλλοντικού αντικτύπου, προκειμένου να ενισχυθεί η διατήρηση της βιοποικιλότητας σε όλη την Ένωση.

## 2.2 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΠ

Σχεδόν είκοσι έτη μετά τη σύλληψή της, η Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΠ) έρχεται αντιμέτωπη με μείζονες προκλήσεις. Παρά τα θετικά αποτελέσματα που έχει αποφέρει κατά την τελευταία εικοσαετία:

- ✓ Στον περιορισμό των διαμαχών στη θάλασσα
- ✓ Στην εξασφάλιση κάποιου βαθμού σταθερότητας στον αλιευτικό τομέα
- ✓ Στην αποτροπή της πλήρους κατάρρευσης των αποθεμάτων

απέτυχε να εξασφαλίσει αειφόρο εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων αφού η αποτελεσματικότητα της επετεύχθηκε εις βάρος της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του αλιευτικού κλάδου. Οι ανεπάρκειές της εντοπίζονται κυρίως στη διατήρηση των πόρων και σε οικονομικές και πολιτικές πτυχές.

Όσον αφορά τη διατήρηση, πολλά αποθέματα υπολείπονται επί του παρόντος των ασφαλών βιολογικών ορίων λόγω της υποβολής τους σε υπέρμετρα εντατική εκμετάλλευση ή των μικρών ποσοτήτων ώριμων ιχθύων που διαθέτουν<sup>1</sup>. Παράλληλα, η διαθέσιμη αλιευτική ικανότητα των κοινοτικών στόλων υπερβαίνει κατά πολύ το μέγεθος που απαιτείται για την αλίευση ιχθύων εις το διηνεκές. Τα αίτια της κατάστασης αυτής πρέπει να αναζητηθούν:

- ✓ στον καθορισμό ετήσιων ορίων αλιευμάτων υψηλότερων των προτεινόμενων βάσει επιστημονικών γνωματεύσεων από την Επιτροπή
- ✓ στα σχέδια διαχείρισης των αλιευτικών στόλων που υπολείπονται εκείνων που απαιτούνται
- ✓ στην χαλαρή επιβολή των αποφάσεων που λαμβάνονται

Η διατήρηση της τάσης αυτής θα οδηγήσει σε κατάρρευση των αποθεμάτων.

Η επισφαλής κατάσταση του αλιευτικού κλάδου δεν χαρακτηρίζει μόνο την Κοινότητα. Σε παγκόσμια κλίμακα επικρατεί ανησυχία για την κρίσιμη κατάσταση πολλών ιχθυαποθεμάτων και για την πλεονάζουσα ικανότητα του στόλου, στο πλαίσιο της ζητούμενης όλο και περισσότερο κατανάλωσης ψαριών.

Ο αλιευτικός τομέας χαρακτηρίζεται από οικονομική ευπάθεια ως αποτέλεσμα

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, «Έκθεση για την κατάσταση των αλιευτικών πόρων και την αναμενόμενη εξέλιξή τους», 2000

επενδύσεων πέραν των απαιτούμενων, αυξανόμενου κατακόρυφα κόστους και συρρικνούμενης βάσης πόρων: τούτο αντανακλάται στη μέτρια κερδοφορία και στη σταθερά φθίνουσα απασχόληση<sup>1</sup>.

Σε πολιτικό επίπεδο, οι ενδιαφερόμενοι φορείς αισθάνονται ότι έχουν περιορισμένη συμμετοχή στη διαχείριση της ασκούμενης πολιτικής και πολλοί πιστεύουν ότι δεν έχουν ισότιμη μεταχείριση από πλευράς συμμόρφωσης προς τους κανόνες και επιβολής του νόμου.

Πέρα των προαναφερθέντων εσωτερικών συστημικών αδυναμιών της υφίστανται και εξωτερικές προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η ΚΑΠ μεταξύ των οποίων η επικείμενη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η ανάδειξη νέων δυνάμεων στην παγκόσμια αλιεία, στην οποία αντανακλώνται οι θεμιτές φιλοδοξίες πολλών αναπτυσσόμενων χωρών για επέκταση του δικού τους αλιευτικού κλάδου, η αυξανόμενη εστίαση, κατά τη διαχείριση της αλιείας, σε προβληματισμούς περιβαλλοντικής και αναπτυξιακής πολιτικής και το αυξανόμενο ενδιαφέρον της κοινωνίας των πολιτών για τα αλιευτικά θέματα. Συνέπεια των παραπάνω είναι η ανάγκη ριζικής και επείγουσας μεταρρύθμισης της ΚΑΠ.

Αναλυτικότερα ανά τομέα πολιτικής της ΚΑΠ εντοπίζονται οι ακόλουθες αδυναμίες:

### **Πολιτική διατήρησης**

Από βιολογικής απόψεως, η αειφορία πλήθους αποθεμάτων υφίσταται σοβαρή απειλή εφόσον διατηρηθούν τα τρέχοντα επίπεδα αλίευσης<sup>2</sup>.

Κατά τα πρόσφατα έτη παρατηρείται προσέγγιση των ποσοστών θνησιμότητας λόγω αλιείας στις ανώτατες στην ιστορία τους τιμές και σε επίπεδα πλησίον των ελαχίστων που απαιτούνται για την εξασφάλιση υψηλής πιθανότητας αειφορίας (επίπεδα πρόληψης βιομάζας αποθέματος), ενώ οι ποσότητες των ωρίμων ιχθύων έχουν φθάσει ή πλησιάζουν τις κατώτατες στην ιστορία τους τιμές λόγω αλιείας που υπερβαίνει τα επίπεδα προφύλαξης. Επιπλέον, τα ψάρια νεώτερης ηλικίας παρουσιάζουν χαμηλή αφθονία. Η

---

<sup>1</sup> μεταξύ του 1990 και του 1997, η απασχόληση μειώθηκε κατά 19% στον κλάδο της αλίευσης και κατά 10% στον κλάδο της μεταποίησης

<sup>2</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, «Εκθεση για την κατάσταση των αλιευτικών πόρων και την αναμενόμενη εξέλιξή τους», 2000

έκθεση "Gulland" που συντάχθηκε το 1990, και η έκθεση "Lassen" που συντάχθηκε το 1995, διατύπωσαν την υπόδειξη ότι για να υπάρξει συνετή διαχείριση των αποθεμάτων είναι αναγκαία περιστολή της θνησιμότητας λόγω αλιείας κατά ποσοστό περίπου 40% και σε πολλές περιπτώσεις πολύ υψηλότερο.

Αιτίες της υφιστάμενης κατάστασης αποτελούν:

- η μη αποτελεσματική εφαρμογή της ΚΑΠ και η μη χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων που προβλέπονται από τον κανονισμό 3760/92. Σημειώθηκε περιορισμένη πρόοδος στην υιοθέτηση πολυετών προσεγγίσεων, ενώ η διαχείριση της αλιευτικής προσπάθειας απέδωσε πενιχρά αποτελέσματα.
- ο καθορισμός από το Συμβούλιο ΤΑC υψηλότερων των προτεινόμενων βάσει επιστημονικών γνωματεύσεων από την Επιτροπή. Οι απόπειρες, κατά το παρελθόν, να συνδυασθούν τα εν λόγω μέτρα (ΤΑC, και συναφείς εθνικές ποσοτώσεις) και η θέσπιση τεχνικών μέτρων (για τον έλεγχο του παραγωγικού αποτελέσματος της αλιείας) με μέτρα ελέγχου της αλιευτικής προσπάθειας (εισροή στην αλιεία) υπήρξαν σε μεγάλο βαθμό ατελέσφορες
- η υπεραλίευση, οι απορρίψεις, οι παράνομες ή λαθραίες εκφορτώσεις αλιευμάτων
- η πλεονάζουσα δυναμικότητα του στόλου
- η ύπαρξη σοβαρών κενών και αδυναμιών στις επιστημονικές συμβουλές και πληροφορίες λόγω περιορισμένου αριθμού αρμόδιων επιστημόνων και οικονομολόγων στα κράτη μέλη. Συνολικώς, λείπει η ανάλυση των οικονομικών πτυχών, της πολυειδούς αλιείας και του συσχετισμού μεταξύ αλιευτικής προσπάθειας και ποσοστού θνησιμότητας λόγω αλιείας, και επομένως του ενδεδειγμένου επιπέδου των ΤΑC
- η ανεπαρκής συμμετοχή των αλιέων στη λήψη αποφάσεων και στην χάραξη πολιτικής σε ορισμένες πτυχές της ασκούμενης πολιτικής, όπως π.χ. την επεξεργασία επιστημονικών γνωματεύσεων και τη θέσπιση τεχνικών μέτρων ώστε να εξασφαλιστεί η στήριξή τους και να αξιοποιηθεί η εμπειρία τους. Αιτία αποτελεί η ακαταλληλότητα του σημερινού πλαισίου για ταχεία ανταπόκριση σε τοπικές περιστάσεις και καταστάσεις ανάγκης  
Τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν θεωρούν ικανοποιητικές τις υφιστάμενες

ρυθμίσεις διαβούλευσης, όπως τη συμβουλευτική επιτροπή αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

- η ατελής ενσωμάτωση της Περιβαλλοντικής διάστασης στην ΚΑΠ λόγω έλλειψης ή ανεπάρκειας γνώσεων για τη λειτουργία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και των παρενεργειών της αλιείας σε αυτά

### **Πολιτική ως προς τον αλιευτικό στόλο**

- Η πλεονάζουσα δυναμικότητα του αλιευτικού στόλου της ΕΕ οδήγησε σε υπερεκμετάλλευση των στοχευόμενων αποθεμάτων και στην άσκηση υπέρμετρης πίεσης στα μη στοχευόμενα είδη ιχθύων και στους αντίστοιχους οικοτόπους. Η τεχνολογική πρόοδος (πρόοδοι στα αλιευτικά εργαλεία και στη σχεδίαση των σκαφών, στον εξοπλισμό εντοπισμού σμηνών ιχθύων και στις τηλεπικοινωνίες) παράλληλα, αυξάνει το βαθμό απόδοσης των αλιευτικών σκαφών και υπονομεύει τις προσπάθειες των προγραμμάτων περικοπής της δυναμικότητας.
- Τα Πολυετή Προγράμματα Προσανατολισμού (ΠΠΠ) ορίστηκαν από το Συμβούλιο σε επίπεδα που δεν ήσαν αρκετά φιλόδοξα για να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά το πρόβλημα της πλεονάζουσας δυναμικότητας, συχνά δε έλειψε η επιβολή τους ενώ η διοικητική διεκπεραίωσή τους υπήρξε επίσης πολύπλοκη<sup>1</sup>
- Οι επιδοτήσεις για τη ναυπήγηση/τον εκσυγχρονισμό και τις τρέχουσες δαπάνες ενδεχομένως να επιδείνωσαν τη σημερινή κατάσταση λόγω του ότι δε συνοδεύθηκαν από επαρκή περικοπή δυναμικότητας.

---

<sup>1</sup> η πρόβλεψη συνδυασμού περικοπής δραστηριότητας και δυναμικότητας καθιστά το ΠΠΠ ΙV ιδιαίτερα πολύπλοκο και δαπανηρό στην διοικητική διεκπεραίωσή του, τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για την Επιτροπή

## **Παρακολούθηση και έλεγχος**

Ο τομέας αυτός χαρακτηρίστηκε από :

- Ανεπάρκεια διαδικασιών και αδυναμία διασφάλισης ισότιμης μεταχείρισης ανά την Ευρωπαϊκή Ένωση λόγω :
  - της ύπαρξης ετερογενών νομικών συστημάτων που μεταχειρίζονται διαφορετικά τις παραβάσεις από ένα Κ-μ στο άλλο
  - της απουσίας εναρμόνισης των επιβαλλόμενων κυρώσεων
  - των περιορισμένων εξουσιών των κοινοτικών επιθεωρητών (ιδιαίτερα λόγω της απαγόρευσης διενέργειας ανεξάρτητων επιθεωρήσεων)
- Αποσπασματική οργάνωση της παρακολούθησης και του ελέγχου
- Μη ικανοποιητική παρακολούθηση των παραβάσεων από την Επιτροπή λόγω των νομικών περιορισμών του σημερινού συστήματος και της μη διάθεσης σε αυτήν ανθρωπίνων πόρων και εχώρησης εξουσιών
- Η έλλειψη σαφούς κοινοτικής στρατηγικής σχετικά με τον έλεγχο και την παρακολούθηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα διεθνή ύδατα στο πλαίσιο των περιφερειακών οργανώσεων αλιείας (ΠΟΑ)

## **Εξωτερικές σχέσεις**

Οι αδυναμίες του εν λόγω τομέα εντοπίζονται στα εξής :

- Εξάρτηση μεγάλου τμήματος του κοινοτικού αλιευτικού τομέα από την πρόσβαση σε μη κοινοτικούς πόρους, δηλαδή εκείνους που μοιράζεται με τρίτες χώρες, εκείνους που ευρίσκονται σε ύδατα υπό τη δικαιοδοσία πλέον απομακρυσμένων παραθαλάσσιων κρατών ή σε διεθνή ύδατα
- Αύξηση παγκόσμιου ανταγωνισμού λόγω ανάδειξης νέων παραγόντων, έντασης της τεχνικής πρόοδου, εμφάνισης νέων αλιευτικών δυνάμεων οι οποίες λειτουργούν με χαμηλότερο κόστος, αυξανόμενου αριθμού σκαφών με σημαία ευκαιρίας, τα οποία δεν τηρούν τους διεθνούς κανόνες, και απαιτήσεων της αειφόρου ανάπτυξης και της υπεύθυνης αλιείας
- Επηρεασμός των κοινοτικών αλιευτικών δραστηριοτήτων σε ύδατα υπαγόμενα στη δικαιοδοσία των αναπτυσσόμενων χωρών από αδυναμίες των χωρών αυτών όπως:
  - έλλειψη γνώσεων για τους ενάλιους πόρους και για την επίπτωση των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα οικοσυστήματα



- δυσκολία προσδιορισμού της "πλεονάζουσας ποσότητας" του πόρου που διατίθεται σε ξένους στόλους

- αστάθεια και κίνδυνοι που ανακόπτουν τη μακροχρόνια επένδυση

-έλλειψη παρακολούθησης και ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων

- δυσκολίες καταπολέμησης της πειρατείας και της παράνομης αλιείας

Η πολιτική εξωτερικών αλιευτικών σχέσεων, όπως εκφράζεται στις διμερείς συμφωνίες της Κοινότητας, αντιμετωπίζει επίσης ορισμένες **αδυναμίες**:

- Έλλειψη ελαστικότητας των συμφωνιών ώστε να υπάρχει ταχεία ανταπόκριση σε περιστάσεις ανάγκης όπως της μείωσης αποθεμάτων
- Δεν λαμβάνουν υπόψιν την διάσταση της «πολυειδούς» αλιείας, ενώ σπάνια αναφέρεται και εφαρμόζεται η αρχή της πρόληψης
- Οι αλιευτικές δυνατότητες που προσφέρονται σε ευρωπαϊκά σκάφη δεν βασίζονται πάντα στην πραγματική εξέλιξη των πόρων
- Δεν είναι πάντα γνωστή η θνησιμότητα λόγω αλιείας την οποία δημιουργεί ο ευρωπαϊκός στόλος
- Ορισμένες αλιευτικές συμφωνίες δεν προσφέρουν αρκετές εγγυήσεις για την προστασία της παράκτιας αλιείας μικρής έκτασης
- Υπάρχει πρόβλημα συνέπειας, εντός της ΚΑΠ, μεταξύ των αλιευτικών συμφωνιών αφενός και των επιδοτούμενων από το ΧΜΠΑ μεταβιβάσεων σκαφών αφετέρου

## **Οικονομική και κοινωνική διάσταση της αλιείας**

Ο οικονομικός και κοινωνικός αντίκτυπος της ΚΑΠ αγνοήθηκε αφού οι μέχρι τώρα ασκηθείσες οικονομικές πολιτικές στον αλιευτικό τομέα σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο ήταν ατελείς και **βλαπτικές της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του τομέα**

Αναλυτικότερα:

- Οι οικονομικές πολιτικές αναλώθηκαν σε ενισχύσεις για επενδύσεις σε κεφαλαιουχικό εξοπλισμό που ενέτειναν το πρόβλημα της πλεονάζουσας δυναμικότητας, της χαμηλής κερδοφορίας και της αντικατάστασης των εργαζόμενων από κεφαλαιουχικό εξοπλισμό στο χώρο της αλίευσης, αγνοώντας τις πραγματικές αιτίες των προβλημάτων του αλιευτικού τομέα που ήταν η σπανιότητα των πόρων και η τεχνολογική πρόοδος η οποία αύξησε κατακόρυφα την παραγωγικότητα εργασίας. Η πολιτική αυτή οδήγησε στην δημιουργία **ενός στόλου με υπερβάλλοντα κεφαλαιουχικό εξοπλισμό** και μέγεθος που σε μακροχρόνιο επίπεδο θα θέσει σε κίνδυνο την **αιφορία των αλιευτικών πόρων** χωρίς να επιλύει το πρόβλημα της **απασχόλησης σε περιφέρειες** στις οποίες η αλιεία έχει μεγάλη οικονομική σημασία
- Οι σημερινές επιδοτήσεις των επενδύσεων στον αλιευτικό κλάδο και ορισμένα φορολογικά μέτρα, όπως αφορολόγητο καύσιμο, οδήγησαν σε τεχνητή μείωση του κόστους και των επενδυτικών κινδύνων σε ένα κλάδο με ήδη υπέρμετρο κεφαλαιουχικό εξοπλισμό, προωθώντας έτσι την υπερπροσφορά κεφαλαίου. Κάθε νέο επιδοτούμενο σκάφος μειώνει την παραγωγικότητα και την κερδοφορία κάθε άλλου σκάφους στον οικείο αλιευτικό χώρο. Μια τέτοια πολιτική έχει επίσης δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό, επειδή τα επιδοτούμενα και μη επιδοτούμενα σκάφη μοιράζονται τα ίδια αλιευτικά πεδία και την αντίστοιχη αγορά. Εξάλλου, το υψηλό κόστος, για τους πλοιοκτήτες, της αποπληρωμής των κεφαλαιουχικών επενδύσεων μειώνει την ικανότητά τους να αμείβουν καλύτερα την εργατική τους δύναμη
- Η Κοινότητα εμπιστεύθηκε τον ορισμό μιας οικονομικής στρατηγικής για τον αλιευτικό κλάδο στα κράτη-μέλη, τα οποία επιδιώκουν πολύ διαφορετικούς και ενίοτε αντικρουόμενους στόχους στο χώρο αυτό

- Οι εφαρμοζόμενες πολιτικές οδήγησαν σε σπατάλη πόρων και σε αύξηση της εξάρτησης από την αλιεία, προσπαθώντας να διασώσουν θέσεις εργασίας σε εξαρτώμενες από την αλιεία περιφέρειες αντί να ενισχύσουν άλλους κλάδους που θα μπορούσαν να προσφέρουν εναλλακτική απασχόληση σε όσους εγκαταλείπουν τον αλιευτικό κλάδο. Εξαίρεση απετέλεσε το πρόγραμμα PESCA το οποίο όμως διέθετε περιορισμένους πόρους σε σύγκριση με άλλου είδους ενισχύσεις, ενώ δεν χρησιμοποιήθηκαν επαρκώς οι καινοτόμες συνιστώσες του. Μια τέτοια πολιτική δεν πρόλαβε τη σταθερή συρρίκνωση της απασχόλησης στον αλιευτικό κλάδο της ΕΕ, ο ρυθμός της οποίας ήταν κατά μέσον όρο 2% ετησίως στον κλάδο της αλίευσης

### **Υδατοκαλλιέργεια**

Η κοινοτική υδατοκαλλιέργεια εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ορισμένα προβλήματα:

- διαμάχες με άλλους χρήστες της αιγιαλίτιδος ζώνης (τουριστικός κλάδος)
- ανταγωνισμό από το διεθνές εμπόριο που οδήγησε σε μείωση της ανά χιλιόγραμμο αξίας, των πάσης φύσεως προϊόντων από εκτρεφόμενα ψάρια
- αύξηση του παραγωγικού κόστους λόγω υποχρέωσης τήρησης όρων και περιορισμών που απορρέουν από νομοθετικές πράξεις που τέθηκαν σε ισχύ κατά την τελευταία δεκαετία (οι απαιτήσεις για το περιβάλλον και την προστασία της υγείας).

## **Μεταποιητικός κλάδος**

Παρά την σημαντική κοινοτική διαρθρωτική ενίσχυση που έχει δοθεί στον κλάδο εντοπίζονται τα ακόλουθα προβλήματα:

- στενότητα εφοδιασμού με πρώτη ύλη λόγω της ύπαρξης κοινοτικού ελλείμματος σε αλιευτικά προϊόντα στην ΕΕ και της συνεχούς ελλάττωσης των κοινοτικών πόρων
- έντονος ανταγωνισμός από τρίτες χώρες
- εμφάνιση μεγάλων εταιριών λιανικής (συχνά ενταγμένων σε ομίλους τροφίμων, χρηματοπιστωτικών συγκροτημάτων ή μεγάλων αλυσίδων διανομής), με εθνική ή και ευρωπαϊκή διάσταση, οι οποίες παράγουν εν γένει πολλά προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας ή μειζόνων καθετοποιημένων εταιριών οι οποίες αναπτύχθηκαν με βάση την αρχή της προτιμησιακής πρόσβασης σε ακατέργαστες πρώτες ύλες. Τα συγκροτήματα υπαγορεύουν τιμές σε κατώτερα επίπεδα.

## **Μεσογειακή αλιεία**

Η κοινοτική πολιτική στη Μεσόγειο δεν αντεπεξήλθε στις προσδοκίες λόγω :

- μη ικανοποιητικής εφαρμογής του κανονισμού τεχνικών μέτρων για την Μεσόγειο
- ύπαρξης αγοράς για μειωμένου μεγέθους ψάρια
- απουσίας παράδοσης ισχυρού ελέγχου σε ορισμένες περιοχές της Μεσογείου
- έλλειψης αποδοχής (και ως εκ τούτου τήρησης) εκ μέρους των αλιέων των μέτρων της ΚΑΠ
- δραστηριοποίησης στα ύδατα της Μεσογείου στόλων τρίτων χωρών που δεν υπόκεινται στους ίδιους αυστηρούς κανόνες
- απουσίας διεθνούς συνεργασίας με τα όμορα κράτη, βραδείας πρόοδου στην πολυμερή συνεργασία και αυξημένου κινδύνου για προσφυγή σε μονομερείς ενέργειες
- έλλειψης αποτελεσματικής παρακολούθησης, ελέγχου και επιτήρησης, και επιβολής του νόμου
- έλλειψης επιστημονικών γνωματεύσεων με βάση ποιοτικά στοιχεία

## 2.3 ΣΤΟΧΟΙ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Επικρατεί ευρεία συναίνεση σε παγκόσμια κλίμακα ως προς το συνολικό στόχο μίας αλιευτικής πολιτικής, όπως ορίζεται στον κώδικα συμπεριφοράς του FAO για μια υπεύθυνη αλιεία: **μια υπεύθυνη αλιευτική πολιτική οφείλει να διασφαλίζει πραγματική διατήρηση, διαχείριση και ανάπτυξη των υδρόβιων πόρων με τον δέοντα σεβασμό για το οικοσύστημα και τη βιοποικιλότητα ώστε να προσφέρεται, τόσο για τη σημερινή όσο και για τις μελλοντικές γενεές, μια ζωτικής σημασίας πηγή τροφής, απασχόλησης, αναψυχής, εμπορίου και οικονομικής ευημερίας για τον λαό.**

**Μια αειφόρος διαχείριση της αλιείας**, με την οποία αποκαθίσταται η παραγωγικότητα των αποθεμάτων ιχθύων, θα προσφέρει βελτιωμένες οικονομικές και κοινωνικές αποδόσεις τόσο στον κλάδο όσο και στην κοινωνία ως σύνολο. Μακροπρόθεσμα, τα αυξημένα ιχθυαποθέματα θα μεταφραστούν σε πλουσιότερα αλιεύματα ανά μονάδα καταβαλλόμενης προσπάθειας και αυξημένη κερδοφορία για την αλιευτική δραστηριότητα, προσελκύοντας πιθανώς και νέους επενδυτές. Τα χαμηλά επίπεδα αποθεμάτων έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα, οδηγώντας σε εισπράξεις τόσο χαμηλές που δεν καλύπτουν το συνολικό κόστος και σε αποχώρηση κεφαλαίου και εργατικής δύναμης. Ακόμη και στο βραχυπρόθεσμο έως μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα, η μείωση των εισροών κεφαλαίου και εργασίας θα έχει θετικό αντίκτυπο στο καθαρό εισόδημα για όσους εξακολουθούν να απασχολούνται, επειδή τα παραμένοντα αλιευτικά σκάφη θα είναι ικανά να συλλαμβάνουν περισσότερα ψάρια με το ίδιο λειτουργικό κόστος. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω η ΚΑΠ οφείλει να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κλάδος μέσω της **αναθεώρησης και προσαρμογής της στις απαιτήσεις μίας αειφόρου και ολοκληρωμένης ανάπτυξης της αλιείας**. Ένα πλέγμα σαφών, συνεπών και συμβατών στόχων, με παράλληλη διάθεση των αναγκαίων μέσων για την επίτευξή τους θα συμβάλλει στην μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του αλιευτικού τομέα

Ωστόσο, η μετάβαση προς τη μακροχρόνια αειφορία και βιωσιμότητα απαιτεί βραχυπροθέσμως διορθωτικά μέτρα με στόχο την αποκατάσταση της παραγωγικότητας των ιχθυαποθεμάτων. Τούτο συνεπάγεται χαμηλότερους

συντελεστές υπό μορφή εισροών, κεφαλαίου και εργασίας. Στα πλαίσια της θεώρησης αυτής η Επιτροπή έχει εντοπίσει τους ακόλουθους **στόχους**<sup>1</sup> για τη μελλοντική ΚΑΠ.

- ❖ Καθιέρωση **υπεύθυνης και αειφόρου αλιείας** η οποία διασφαλίζει υγιή ενάλια οικοσυστήματα όπου διατηρείται η ποιότητα, η ποικιλομορφία και ο βαθμός διάθεσης ενάλιων πόρων και οικοτόπων. Για το σκοπό αυτό, υπάρχει επείγουσα ανάγκη να ενισχυθεί και να βελτιωθεί η πολιτική διατήρησης, ώστε να αναστραφεί η σημερινή αρνητική πορεία πολλών αποθεμάτων.
- ❖ Συμβολή, μέσω ενδεδειγμένης ενέργειας διαχείρισης της αλιείας, στην **επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων** που τάσσει το άρθρο 174 της Συνθήκης. Συμπληρωματικώς προς τα μέτρα της αλιευτικής πολιτικής θα πρέπει να εξετασθούν ενδεδειγμένα μέτρα για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων που έχουν στο περιβάλλον άλλες δραστηριότητες του ανθρώπου, όπως οι θαλάσσιες μεταφορές, η αναζήτηση και άντληση πετρελαίου και η εκβάθυνση.
- ❖ Ένταξη **ποιοτικών απαιτήσεων** στην ΚΑΠ ώστε να προστατευθεί η υγεία και ασφάλεια του κοινού και των ζώων και να διασφαλισθεί ο σταθερός εφοδιασμός της ευρωπαϊκής αγοράς σε λογικές τιμές για τον καταναλωτή.
- ❖ **Ευθυγράμμιση της δυναμικότητας του στόλου** με το βαθμό διάθεσης και αειφορίας των πόρων.
- ❖ Προώθηση **καλύτερης διακυβέρνησης**, εγκαθιστώντας πλέον διαφανείς, υπόλογες και ευέλικτες διαδικασίες διαχείρισης και λήψης των αποφάσεων, με την συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων στο περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και να διασφαλισθεί ότι αντιμετωπίζονται κατάλληλα καταστάσεις ανάγκης και τοπικής φύσεως προβλήματα διατήρησης.

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, «Πράσινη Βίβλος για το μέλλον της κοινής αλιευτικής πολιτικής», COM/2001/0135

- ❖ Διασφάλιση **αποτελεσματικής επιβολής των κανόνων της ΚΑΠ** μέσω διαφανών διακανονισμών που εγγυώνται ισότιμη μεταχείριση σε όλα τα σημεία της Ένωσης.
- ❖ Κατοχύρωση ενός **οικονομικά βιώσιμου και αυτάρκους τομέα αλιείας** και υδατοκαλλιέργειας, που μπορεί να είναι ανταγωνιστικός σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία.
- ❖ Αντιμετώπιση των **προβλήματων της διαρθρωτικής προσαρμογής**, τα οποία θα προκύψουν από ανάληψη δεσμεύσεων για αειφόρο αλιεία.
- ❖ Προώθηση **υπεύθυνης και ορθολογικής εκμετάλλευσης των αλιευτικών πόρων στα διεθνή ύδατα** και ανάπτυξη εταιρικών σχημάτων με τρίτες χώρες κατά τρόπο που να συνάδει με την κοινοτική πολιτική ανάπτυξης.
- ❖ Βελτίωση της ποιότητας και ποσότητας των σχετικών δεδομένων για τη στήριξη της λήψης των αποφάσεων και προώθηση της **έρευνας** σε πολλούς επιστημονικούς κλάδους, με την οποία θα καταστεί δυνατή η έγκαιρη απόκτηση ποιοτικών επιστημονικών πληροφοριών και συμβουλών σχετικά με την αλιεία, τα συναφή οικοσυστήματα και τους σχετικούς περιβαλλοντικούς παράγοντες.

## 2.4 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

### A) Ενδυνάμωση και βελτίωση της πολιτικής διατήρησης μέσω:

- Υλοποίησης πολυετούς, πολυειδούς και προσανατολισμένης στο οικοσύστημα διαχείρισης.

#### Ενέργειες:

- κατάρτιση πολυετών σχεδίων διαχείρισης, τα οποία λαμβάνουν υπόψη την αρχή της πρόληψης
- καθορισμός σειράς πολυετών στρατηγικών για τα αποθέματα (πολυετείς μηχανισμοί καθορισμού των TAC) συμβιβάσιμων με την αρχή της πρόληψης, που θα βασίζονται σε προγραμματισμένη ανάπτυξη της θνησιμότητας λόγω αλιείας στο μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (3 έως 5 έτη). Οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι και στρατηγικές περιβάλλοντος και οικοσυστημάτων για καίριας σημασίας είδη και οικοσυστήματα θα μπορούσαν επίσης να θεσπισθούν μέσω της καθιέρωσης ορίων για τα παρεμπύπτοντα αλιεύματα, ειδικώς για είδη καταχωρημένα στην περιβαλλοντική νομοθεσία.
- ανάπτυξης μιας προσανατολισμένης στα οικοσυστήματα προσέγγισης σε όλους τους τομείς της διαχείρισης της αλιείας, από τους πόρους έως τους καταναλωτές, ώστε να συμβάλλει στην επίτευξη αειφόρου εκμετάλλευσης των ενάλιων οικοσυστημάτων
- λήψης μέτρων ειδικώς προσαρμοσμένων στην ιδιαίτερη κατάσταση απομακρυσμένων περιφερειών
- Θέσπισης αποτελεσματικότερων τεχνικών μέτρων για την προστασία ιχθυδίων και τη μείωση των απορριπτόμενων αλιευμάτων, συμπεριλαμβανομένων πιλοτικών προγραμμάτων για μέτρα που δεν εφαρμόζονταν μέχρι τώρα, όπως απαγορεύσεις απορρίψεων.

#### Ενέργειες

- εισαγωγή και προώθηση της χρήσης επιλεκτικών εργαλείων που μειώνουν ή εξαλείφουν τα παρεμπύπτοντα αλιεύματα μη στοχευόμενων ειδών και αλιευτικών μεθόδων με μειωμένο φυσικό αντίκτυπο στο περιβάλλον
- υιοθέτηση αποτελεσματικότερων κανόνων
- καλύτερη συνεκτίμηση της περιβαλλοντική διάστασης



- καθιέρωση της έννοιας της αποκατάστασης αποθέματος και εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων, σχεδίων ανασύστασης για την αντιμετώπιση καταστάσεων ανάγκης<sup>1</sup>
- συμμετοχή των αλιέων στη διατύπωση νέων κανόνων και ενίσχυση της συνεργασίας τους με τους επιστήμονες του κλάδου ώστε να προωθηθεί περαιτέρω η διαφάνεια των παρεχόμενων επιστημονικών συμβουλών
  - Ανάπτυξης ενός συστήματος παρακολούθησης της προόδου της ΚΑΠ στην πορεία προς την αειφόρο ανάπτυξη και των επιδόσεων των μηχανισμών και πολιτικών διαχείρισης έναντι δηλωμένων στόχων.

### Ενέργειες

- ανάπτυξη **κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών δεικτών** μέσω των οποίων διαπιστώνεται το πόσο πιστά επιδιώκονται οι στόχοι αυτοί και κατά πόσο επιτυγχάνεται ο ευρύτερος αντικειμενικός σκοπός της αειφόρου ανάπτυξης.
- αξιοποίηση εργασιών διεξαγόμενες από άλλες διεθνείς οργανώσεις όπως ο FAO ή φορείς όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος.
  - Διατήρησης
    - α) του ισχύοντος καθεστώτος πρόσβασης στο όριο της ζώνης των 6-12 μιλίων ώστε να προστατευθούν οι αλιευτικοί πόροι περιορίζοντας την πρόσβαση στις δραστηριότητες παράκτιας αλιείας μικρής έκτασης η οποία εν γένει ασκεί μικρότερη πίεση στα αποθέματα στις εν λόγω ζώνες (οι οποίες στεγάζουν συχνά γόνο) και να προστατευθούν οι παραδοσιακές αλιευτικές δραστηριότητες των παράλιων κοινοτήτων, βοηθώντας τοιούτοτρόπως στη διατήρηση του οικονομικού και κοινωνικού τους ιστού
    - β) του Shetland Box<sup>2</sup>
    - γ) της αρχής της σχετικής σταθερότητας

Επείγον ζήτημα αποτελεί η αποτελεσματική επιβολή των διατιθέμενων μέσων.

<sup>1</sup> όπως εκείνο που θεσπίσθηκε το 2000 για το μπακαλιάρο στην Ιρλανδική Θάλασσα

<sup>2</sup> δημιουργήθηκε επειδή τα είδη ψαριών στην υπόψη περιοχή είναι βιολογικώς ευπαθή λόγω των χαρακτηριστικών εκμετάλλευσής των. Η συγκρότηση του Shetland Box διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην επίτευξη αποδοχής της αποκατασταθείσας ισορροπίας μεταξύ των διαφόρων στόλων και αλιευτικών κοινοτήτων

## **B) Προώθηση της περιβαλλοντικής διάστασης της ΚΑΠ**

- Πλήρης υλοποίηση των σχετικών περιβαλλοντικών μέσων, σχεδίων δράσης και στρατηγικών για την προστασία της βιοποικιλότητας<sup>1</sup> και την ένταξη των απαιτήσεων προστασίας του περιβάλλοντος στην ΚΑΠ.
- Έναρξη διαλόγου για την οικολογική σήμανση των αλιευτικών προϊόντων.

### Ενέργειες

- προαιρετική ενθάρρυνση και διευκόλυνση της λειτουργίας στην αγορά **συστημάτων οικολογικής σήμανσης**, με την ιδιότητα των συμπληρωματικών ως προς την νομοθεσία μέτρων, καλύπτοντας την εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων και την ασφάλεια των τροφίμων
- εποικοδομητική ανάμειξη των δημόσιων αρχών μέσω της κατάρτισης νομικού πλαισίου για την προαιρετική οικολογική σήμανση ώστε να διασφαλιστούν ενδεδειγμένα κριτήρια αξιολόγησης, ανεξάρτητος έλεγχος της συμμόρφωσης και επακριβής πληροφόρηση για τον καταναλωτή.

Οι μηχανισμοί οικολογικής σήμανσης προσφέρουν μια βασισμένη στην αγορά και στην πληροφόρηση μέθοδο προώθησης της αειφορίας στην αλιεία παρουσιάζοντας σαφέστερες επιλογές στον καταναλωτή, με βάση τις πληροφορίες για τις επιπτώσεις που έχει το προϊόν στο περιβάλλον ή για την αειφορία του αλιευτικού πόρου από τον οποίο προήλθε. Η Επιτροπή υποστηρίζει τους στόχους των μηχανισμών οικολογικής σήμανσης στον αλιευτικό τομέα, δηλ. για την τόνωση της επίγνωσης, εκ μέρους του καταναλωτή, της περιβαλλοντικής διάστασης της αλιείας και, κατ'αυτό τον τρόπο, την **ενθάρρυνση της περιβαλλοντικής ευθύνης** τόσο των ιθυνόντων όσο και των αλιέων. Τούτο εντάσσεται στο αυξανόμενο ενδιαφέρον στο να συνειδητοποιήσουν περισσότερο τις περιβαλλοντικές επενέργειες της αλιείας όσοι είναι υπεύθυνοι γι'αυτήν και τη διαχείρισή της.

## **Γ) Προώθηση της υγείας και ασφάλειας των έμβιων πόρων και του κοινού στον αλιευτικό τομέα για τη διασφάλιση της προστασίας του καταναλωτή**

---

<sup>1</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τίτλο «Σχέδια δράσης για τη βιοποικιλότητα στους τομείς της διατήρησης των φυσικών πόρων, της γεωργίας, της αλιείας και της οικονομικής και αναπτυξιακής συνεργασίας», Δελτίο ΕΕ 3-2001

- Αντιμετώπιση του αντίκτυπου της σημερινής αναμόρφωσης της κοινοτικής νομοθεσίας τροφίμων για τα αλιευτικά προϊόντα (καθιέρωση ανώτατων προτύπων για ιατροτροφές).
- Κατοχύρωση της προστασίας του καταναλωτή έναντι των εισαγωγών από τρίτες χώρες.

#### Ενέργειες

- ορθή εφαρμογή των κοινοτικών απαιτήσεων υγιεινής μέσω διαβεβαιώσεων στους ευρωπαϊούς καταναλωτές για τον υγιεινό χαρακτήρα και την ασφάλεια των αλιευτικών προϊόντων.
- διαρθρωτική προσαρμογή που προκύπτει από την εκπλήρωση των κοινοτικών απαιτήσεων υγιεινής θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στα προγράμματα των κρατών μελών για παροχή αρωγής στον κλάδο, στο πλαίσιο του ΧΜΠΑ.
- παροχή μεγαλύτερης χρηματοδοτικής αρωγής στις αναπτυσσόμενες χώρες και ιδιαίτερα σε εκείνες με τις οποίες η Κοινότητα έχει συνάψει αλιευτικές συμφωνίες, ώστε να τις βοηθήσει να ικανοποιούν τις αναγκαίες απαιτήσεις για την ποιότητα των τροφίμων. Ως μείζων εισαγωγέας αλιευτικών προϊόντων, η Κοινότητα οφείλει να διασφαλίσει ότι τα προϊόντα αυτά πληρούν ισοδύναμες απαιτήσεις υγιεινής προς εκείνες που προβλέπει η κοινοτική νομοθεσία.

#### **Δ) Ασκούμενη πολιτική ως προς τον στόλο**

- Χάραξη μιας πλέον αποτελεσματικής πολιτικής ως προς τον στόλο, σύμφωνης με τους πολυετείς στόχους που θα αποκαταστήσει την ισορροπία μεταξύ δυναμικότητας στόλου και ρυθμού εκμετάλλευσης, συνεκτιμώντας την τεχνολογική πρόοδο και διασφαλίζοντας ότι οι δημόσιες ενισχύσεις δεν συμβάλλουν στην αύξηση της αλιευτικής προσπάθειας<sup>1</sup>.
- Θα πρέπει το νέο σύστημα να διασφαλίζει διαφάνεια και απλότητα, με στενότερο έλεγχο και επιβολή του νόμου εκ μέρους των κρατών μελών, και βαρύτερες κυρώσεις για μη συμμόρφωση.
- Πρόβλεψη ειδικών διατάξεων υπέρ της αλιείας μικρής κλίμακας

Για την υλοποίηση της παραπάνω στόχων υφίστανται δύο προσεγγίσεις :

<sup>1</sup> στο μέτρο που οι δημόσιες ενισχύσεις χρησιμοποιούνται για την ανανέωση του στόλου, θα πρέπει να σημειώνεται καθαρή ελάττωση της αλιευτικής προσπάθειας ενώ θα πρέπει να εγκαταλειφθούν στο μακροπρόθεσμο ορίζοντα

Η πρώτη είναι να συνεχισθεί το σύστημα το οποίο τάσσει ποσοτικούς στόχους προς επίτευξη σε καθορισμένο διάστημα, με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

\*Μειώσεις σε επίπεδο δυναμικότητας

\*Καθορισμένη από κοινού κατάτμηση του στόλου για όλα τα κράτη μέλη

\*Σταθερά ποσοστά μείωσης για κάθε τύπο τμήματος σε όλα τα κράτη μέλη.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι καθοριζόμενοι στο πλαίσιο του προγράμματος στόχοι, τα καθεστώτα "εισόδου - εξόδου" που καθιέρωσαν τα κράτη μέλη με βάση τα άρθρα 6 και 9 του κανονισμού του Συμβουλίου αριθ. **2792/99** ("Κανονισμός εφαρμογής του ΧΜΠΑ", ΕΕ L 337 της 30.12.1999) θα μπορούσαν να προσαρμοσθούν ώστε οποτεδήποτε προστίθεται στο στόλο νέα δυναμικότητα, να αφαιρείται μια μεγαλύτερη δυναμικότητα. Το σύστημα αυτό θα μπορούσε να καταστεί περιοριστικότερο όταν χορηγούνται δημόσιες ενισχύσεις για τη ναυπήγηση ή τον εκσυγχρονισμό σκαφών. Στην περίπτωση αυτή, η είσοδος δυναμικότητας που έχει λάβει δημόσιες ενισχύσεις θα συνδεόταν με ουσιαδώς μεγαλύτερη αφαιρούμενη δυναμικότητα. Ένα επί πλέον μέσο συγκράτησης του μεγέθους του στόλου θα μπορούσε να είναι η **καθιέρωση ποινής λόγω δυναμικότητας** κάθε φορά που μια άδεια αποτελεί αντικείμενο εμπορικής συναλλαγής.

Τα πλεονεκτήματα ενός τέτοιου συστήματος θα ήσαν η διαφάνεια και η απλότητα. Ωστόσο, θα απαιτούσε από το κράτος μέλος να αποδεχθεί στενότερα μέτρα ελέγχου και επιβολής, και βαρύτερες κυρώσεις για μη συμμόρφωση.

Η δεύτερη θεώρηση θα ήταν να εγκαταλειφθούν εντελώς οι σταθεροί στόχοι για το διάστημα έως το 2006, και αντί γι' αυτούς να δημιουργηθεί μηχανισμός στον οποίο σταδιακά και αυτόματα μειώνεται με την πάροδο του χρόνου η δυναμικότητα του στόλου. Η προσέγγιση αυτή θα απαιτούσε ενίσχυση του ανωτέρω περιγραφόμενου **καθεστώτος "εισόδου - εξόδου"**, ώστε να μπορεί συστηματικώς να περιστέλλει με ενδεδειγμένο ρυθμό το στόλο, και θα μπορούσε επίσης να κάνει χρήση ποινών λόγω δυναμικότητας όταν οι άδειες αποτελούν αντικείμενο εμπορικής συναλλαγής. Ένα πλεονέκτημα ενός τέτοιου συστήματος είναι ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο βαθμός ανανέωσης του στόλου, τόσο μεγαλύτερος είναι και ο βαθμός μείωσής του, πράγμα που συμβιβάζεται με την ανάγκη αντιστάθμισης των επενεργειών της τεχνολογικής προόδου. Εκ νέου, θα μπορούσαν να προσαρμοσθούν οι αναλογίες "εισόδου-εξόδου" είτε

για να συνεκτιμηθεί ο βαθμός υπερεκμετάλλευσης του πόρου ή να ευνοηθούν ορισμένοι τύποι φιλικών για το περιβάλλον αλιευτικών εργαλείων ή δραστηριοτήτων.

### **E) Βελτίωση της διακυβέρνησης**

Η ΚΑΠ χρειάζεται να διαθέτει πλαίσιο διαχείρισης αλιείας που να είναι διαφανές, αποδοτικό συγκριτικά προς το κόστος, ευέλικτο, ικανό να ανταποκρίνεται ταχέως και αποτελεσματικά σε καταστάσεις ανάγκης και να επιτρέπει μεγαλύτερη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών.

- Συγκρότηση περιφερειακών συμβουλευτικών επιτροπών για την ενεργότερη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων στη χάραξη πολιτικής.

Οι περιφερειακές επιτροπές θα μπορούσαν να καλύψουν περιφερειακές μονάδες διαχείρισης (όπως τη Βόρεια Θάλασσα) ή συγκεκριμένα προς καθορισμό αποθέματα (τα μεταναστευτικά είδη όπως ο τόνος για παράδειγμα) και να συναντώνται κατά τακτά διαστήματα. Οι ανωτέρω επιτροπές θα μπορούσαν να συμπεριλάβουν εθνικούς υπαλλήλους, εκπροσώπους του κλάδου, ΜΚΟ, εξειδικευμένους στην αλιεία βιολόγους και οικονομολόγους από τα κράτη μέλη με πραγματικό ενδιαφέρον για την οικεία αλιεία

- Αποκέντρωση ορισμένων διαχειριστικών ευθυνών για την αντιμετώπιση καταστάσεων τοπικών και ανάγκης.

Προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και ο βαθμός ανταπόκρισης των μέτρων διαχείρισης, οι ευθύνες για τη θέσπιση, εντός των χωρικών υδάτων, **ειδικών τοπικών μέτρων διατήρησης** θα μπορούσαν σε ορισμένες περιπτώσεις να μεταβιβασθούν στα κράτη μέλη υπό προϋποθέσεις καθοριζόμενες σε κοινοτικό επίπεδο. Αυτού του είδους η νέα νομοθεσία θα μπορούσε να ορίζει τις ευθύνες των κρατών μελών και να τάσσει χρονικά όρια για τα εν λόγω μέτρα και τις λεπτομέρειες για την επανεξέτασή τους. Η Επιτροπή θα διατηρούσε το δικαίωμα πρωτοβουλίας που έχει για την θέσπιση μέτρων ανάγκης. Στη διαχείριση της αλιείας εντός των χωρικών υδάτων επιτρέπεται στα κράτη μέλη να θεσπίζουν αυστηρότερα μέτρα διατήρησης σε περιοχές που τελούν υπό την κυριαρχία τους ή υπάγονται στη δικαιοδοσία τους υπό τον όρο, μεταξύ άλλων, ότι ισχύουν όχι μόνο για τους αλιείς του οικείου κράτους μέλους. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν στο μέλλον να έχουν

την εξουσία θέσπισης μέτρων διατήρησης που να εφαρμόζονται σε όλα τα σκάφη τα οποία αλιεύουν στις περιοχές αυτές. Το προνόμιο αυτό θα πρέπει να περιορισθεί στην ζώνη των 12-μιλίων (ή στη ζώνη των 6-μιλίων ανάλογα με το κράτος μέλος).

- Καλύτερη ενσωμάτωση των επιστημονικών γνωματεύσεων στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων και προώθηση της διαφάνειας τους μέσω της :
  - δημιουργίας έγκυρης επιστημονικής βάσης, προϊόν πολυεπιστημονικής (τη βιολογία, την οικολογία και τις κοινωνικές και οικονομικές επιστήμες) συνεργασίας και άριστη χρήση των πορισμάτων αυτής κατά τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων.
  - έγκαιρης κυκλοφορίας και δημοσίευσης επιστημονικών πληροφοριών
  - εξασφάλισης συνεργασίας μεταξύ αλιέων και επιστημόνων
- Βελτίωση της συμβατότητας της ΚΑΠ με άλλες ασκούμενες πολιτικές που επηρεάζουν την παράκτια ζώνη μέσω της **Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών<sup>1</sup> (ΟΔΠΖ)**.

Η αναπαραγωγή και τα πεδία διατροφής των περισσότερων ειδών ψαριών και οστράκων με οικονομική αξία εντοπίζονται στην παραλιακή ζώνη, όπως και ένα σημαντικό ποσοστό της αλιεύσιμης ποσότητας των ειδών αυτών, που συντηρεί σχεδόν τους μισούς απασχολούμενους στον τομέα της αλιείας. Η παράκτια ζώνη συγκεντρώνει ένα μεγάλο εύρος ανθρώπινων δραστηριοτήτων (βιομηχανία, τουρισμός, αλιεία, υδατοκαλλιέργειες κ.λ.π.). Η ταυτόχρονη ανάπτυξη τους σηματοδοτεί την εμφάνιση προβλημάτων και αντιπαραθέσεων μεταξύ των δραστηριοτήτων αυτών και της προστασίας των φυσικών οικοσυστημάτων και του τοπίου. Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ΟΔΠΖ<sup>2</sup>, η Επιτροπή θα επιδιώξει να **βελτιώσει τη συμβατότητα των πολιτικών της ΕΕ που επηρεάζουν την παράκτια ζώνη, συμπεριλαμβανομένης της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής**. Η διαδικασία της

---

<sup>1</sup> Η ΟΔΠΖ αποτελεί διεργασία για τη βελτίωση του προγραμματισμού και της διαχείρισης παράκτιων ζωνών και για τη μείωση του επιπέδου περιπτώσεων διαμάχης μεταξύ αλιευτικών κοινοτήτων και άλλων χρηστών της παράκτιας ζώνης (συμπεριλαμβανομένης και της ξηράς και της θάλασσας) μέσω της εφαρμογής μιας σειράς αρχών στην οποία ενσωματώνεται η καλή διακυβέρνηση. Ενώ παράλληλα προωθεί την ανάμειξη ενδιαφερομένων φορέων και την ενδελεγγυμένη χρήση πληροφοριών, η ΟΔΠΖ επιδιώκει το συντονισμό των διαφόρων τομεακών πολιτικών που έχουν επίπτωση στην παράκτια ζώνη. Επιπλέον, η συνολική θεώρηση την οποία προωθεί η ΟΔΠΖ απαιτεί ρητή εξέταση των επιπτώσεων που οι παράκτιες δραστηριότητες έχουν στους ενάλιους πόρους και αντιστρόφως

<sup>2</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής, "ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιων ζωνών ή ΟΔΠΖ: μία στρατηγική για την Ευρώπη" (COM(2000) 547)

ΟΔΠΖ θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη διασφάλιση συνέπειας μεταξύ της εφαρμογής της ΚΑΠ και του πλήθους εθνικών και τοπικών πολιτικών που σχετίζονται με τη χρήση της παράκτιας ζώνης.

### **ΣΤ) Παρακολούθηση, έλεγχος και επιβολή του νόμου**

- Διασφάλιση ισότιμης μεταχείρισης στον έλεγχο και στην επιβολή της νομοθεσίας σε όλο τον κοινοτικό χώρο μέσω του συντονισμού των εθνικών πολιτικών, της εναρμόνισης των κυρώσεων, της παρακολούθησης των παραβάσεων και του καταλογισμού των αντίστοιχων ευθυνών στα Κ-μ από την Επιτροπή. Παράλληλα η Επιτροπή οφείλει να ελέγχει την υλοποίηση συστημάτων ελέγχου που θεσπίζονται στους κόλπους περιφερειακών οργανώσεων αλιείας .

Ένα πρώτο στοιχείο στη δέσμη αυτή θα είναι η διερεύνηση τρόπων βελτίωσης του αποτρεπτικού χαρακτήρα των ποινών για τη διάπραξη παραβάσεων, συμπεριλαμβανομένων «διοικητικών» ποινών, όπως η απώλεια αλιευτικής ποσόστωσης, η αφαίρεση αδειών ή η επιστροφή της χρηματοδοτικής ενίσχυσης για σκάφη τα οποία διαπράττουν παραβάσεις των αλιευτικών κανονισμών.

Η Επιτροπή δημοσίως ανέλαβε τις ακόλουθες δεσμεύσεις στην πρόσφατη διεθνή διάσκεψη για τον έλεγχο, την παρακολούθηση και την επιτήρηση της αλιείας(Οκτώβριος 2000, **Βρυξέλλες**):

- Επεξεργασία κώδικα συμπεριφοράς για τους επιθεωρητές και τους αλιείς, όπου αποσαφηνίζονται τα αντίστοιχα δικαιώματα και υποχρεώσεις.
  - Επεξεργασία προηγούμενης «αξιολόγηση ελεγχσιμότητας» για κάθε νέα πρόταση που αφορά μέτρα διατήρησης.
  - Κατάρτιση διάγνωσης «ελεγχσιμότητας» για όλα τα ισχύοντα μέτρα.
  - Αναλυτική εκτίμηση των δαπανών ελέγχου, ώστε να εκτιμηθεί καλύτερα το πραγματικό κόστος του ελέγχου και τα απορρέοντα οφέλη.
  - Διασφάλιση της ευρύτερης δυνατή χρησιμοποίησης και αξιοποίησης νέων τεχνολογιών για σκοπούς ελέγχου
- Θα πρέπει να εξετασθεί ως επιλογή η δυνατότητα συγκρότησης ενός κοινοτικού φορέα από κοινού επιθεωρήσεων για το συντονισμό των εθνικών και κοινοτικών πολιτικών και δραστηριοτήτων επιθεώρησης.

## **Z) Ενδυνάμωση της κοινωνικής και οικονομικής διάστασης της ΚΑΠ**

Απαιτούνται δύο είδη μέτρων:

**A)** μέτρα που εκφράζουν μια νέα θεώρηση της οικονομικής διαχείρισης και βοηθούν να διασφαλιστεί αιεφόρος και οικονομικώς βιώσιμος αλιευτικός τομέας μέσω :

- της επανεξέτασης του ρόλου των δημόσιων ενισχύσεων στους τομείς της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης.

### υδατοκαλλιέργεια

- Η υιοθέτηση αιεφόρων πρακτικών ιχθυοτροφίας πρέπει να επιτυγχάνεται παράλληλα με τις επιτακτικές ανάγκες των υγειονομικών και ποιοτικών προδιαγραφών για τα προϊόντα και χρειάζεται να συμπληρώνονται από ερευνητικές εργασίες που αφορούν την υδατοκαλλιέργεια. Το σχέδιο δράσης για τη βιοποικιλότητα<sup>1</sup> στην αλιεία και στην υδατοκαλλιέργεια αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη της επιδίωξης αυτής.

-Η αγορά θα πρέπει να είναι η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας **δεν θα πρέπει να ενθαρρυνθεί τυχόν αύξηση της παραγωγής** καθ' υπέρβαση της πιθανής εξέλιξης της ζήτησης. Είναι συζητήσιμο κατά πόσο η Κοινότητα θα πρέπει να εξακολουθήσει να επιδοτεί επενδύσεις εκ μέρους ιδιωτικών εταιρειών σε παραγωγική δυναμικότητα ειδών όπου η αγορά ευρίσκεται πλησίον του κορεσμού.  
-Η παρέμβαση των δημόσιων αρχών υπέρ της υδατοκαλλιέργειας θα πρέπει στο μέλλον να καλύπτει μέτρα διαφορετικά από τις ενισχύσεις στις επενδύσεις που αυξάνουν την παραγωγή ειδών για τα οποία η αγορά ευρίσκεται πλησίον του κορεσμού, καλύπτοντας δαπάνες όπως κατάρτιση, έλεγχος, έρευνα και ανάπτυξη (ιδιαίτερα για νέα είδη ψαριών), επεξεργασία λυμάτων, καταπολένηση ασθενειών κλπ. Από το έτος 2000 έχει διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του ΧΜΠΑ ώστε να περιλάβει την πλειονότητα του είδους αυτού ενισχύσεων. Θα πρέπει οι δημόσιες ενισχύσεις να διατίθενται ειδικότερα στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης **«καθαρών» τεχνολογιών.**

### μεταποίηση

Η ασκούμενη από την ΕΕ πολιτική για τον κλάδο θα πρέπει να είναι πιο

---

<sup>1</sup> Το σχέδιο προβλέπει σειρά ενεργειών οι οποίες σχετίζονται με την ελάττωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως ενέργειες περιορισμού των δυνητικών προβλημάτων που ανακύπτουν από την εισαγωγή νέων ειδών και για την κατοχύρωση της υγείας των εκτρεφόμενων ειδών.



επιλεκτική και να εστιάζεται γεωγραφικώς με βάση τα κριτήρια της πολιτικής για την οικονομική και κοινωνική συνοχή και θα μπορούσε κυρίως να στραφεί στη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που ευρίσκονται σε περιοχές οι οποίες εξαρτώνται περισσότερο από τις αλιευτικές δραστηριότητες.

Η κατάσταση μιας κατάλληλης στρατηγικής για τον κλάδο μεταποίησης εμποδίζεται όμως από την **έλλειψη αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων** ως προς τη διάρθρωση, την παραγωγή και την οικονομική κατάσταση του τομέα.

- του προγραμματισμού μείζονων διαρθρωτικών προσαρμογών

Η επανεξέταση της σημερινής ενίσχυσης του ΧΜΠΑ θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε τρία επίπεδα:

- Βραχυπροθέσμως, κρίνεται απαραίτητη η μεταβολή ορισμένων διατάξεων του (κανονισμός του Συμβουλίου αριθ. 2792/99) ώστε να ληφθούν υπόψη νέα και απρόβλεπτα συμβάντα που ήδη αυξάνουν την ανάγκη για διαρθρωτική προσαρμογή, όπως η **καθιέρωση των σχεδίων αποκατάστασης αποθεμάτων** τα οποία αποφάσισε πρόσφατα το Συμβούλιο ή η μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη μείωση των αλιευτικών δυνατοτήτων στα ύδατα τρίτων χωρών. Η εξέλιξη αυτή ενδέχεται να απαιτήσει π.χ. ουσιώδη χαλάρωση του ορίου των ενισχύσεων για την προσωρινή διακοπή λειτουργίας αλιευτικών σκαφών.

- Παράλληλα, τα κράτη μέλη πιθανώς να χρειαστεί να αναθεωρήσουν τις προτεραιότητές τους για διαρθρωτικές ενισχύσεις προς τον αλιευτικό στόλο, π.χ. μειώνοντας το μερίδιο των ενισχύσεων για τον εκσυγχρονισμό ή τη ναυπήγηση αλιευτικών σκαφών και αυξάνοντας το μερίδιο των ενισχύσεων για αναστολή δραστηριότητας ή παροπλισμό.

- Πιθανώς να είναι αναγκαίο για την Κοινότητα να εξετάσει κατά πόσο και υπό ποιους όρους θα μπορούσαν σταδιακά να **καταργηθούν οι επενδυτικές ενισχύσεις** για τον αλιευτικό στόλο, ώστε να εξαιρεθούν οι αρνητικές επενέργειες στην αλιευτική ικανότητα, και να αλλάξουν κατεύθυνση οι κοινοτικές ενισχύσεις ώστε να εστιάζονται αποκλειστικώς στην περαιτέρω μείωση του στόλου εφαρμόζοντας, π.χ. μια «εφάπαξ» ενίσχυση για απόσυρση υπό ελκυστικότερους οικονομικούς όρους

- Διερεύνηση των επιπτώσεων νέων μορφωμάτων διαχείρισης όπως:

- συστήματα βασιζόμενα στην αγορά για την κατανομή ποσοστώσεων, όπως ατομικές μεταβιβάσιμες ποσοστώσεις και δημοπρασίες, οι οποίες

διαμορφώνουν μια αγορά για αλιευτικά δικαιώματα και πιθανώς αυξάνουν το ενδιαφέρον των κατόχων δικαιωμάτων για τη μακροπρόθεσμη αειφορία της αλιείας.

-συστήματα «συνδιαχείρισης»

-τέλη πρόσβασης για το δικαίωμα αλίευσης, τουλάχιστον σε ορισμένα τμήματα του κοινοτικού στόλου.

**B)** μέτρα βοήθειας όσων τώρα απασχολούνται στον αλιευτικό τομέα, οι οποίοι θα χρειαστεί να ανεύρουν εναλλακτική απασχόληση. Στο τελευταίο χρειάζεται επίσης να μελετηθούν τρόποι επίλυσης του προβλήματος του μεταβιβάσιμου των δεξιοτήτων και της εμπειρίας των αλιέων σε νέες οικονομικές δραστηριότητες. Ενδέχεται να υπάρξει ανάγκη κάποιας μορφής μεταβατικής αρωγής στη διάρκεια της επανακατάρτισης για εναλλακτικά είδη απασχόλησης. Η επιλογή των μέτρων θα πρέπει να λάβει υπόψιν την **«εξάρτηση από την αλιεία»** ορισμένων παράλιων περιφερειών σε σχέση με τη μικρής κλίμακας αλιεία με παραδοσιακά μέσα. Προτείνονται :

- παροχή διατηρήσιμης απασχόλησης στον αλιευτικό τομέα
- υποβοήθηση της επαγγελματικής στροφής των αλιεργατών σε άλλες ειδικότητες, όπου κρίνεται αναγκαίο
- βελτίωση της φυσικής ασφάλειας των αλιευτικών σκαφών και η κανονιστική ρύθμιση των συνθηκών εργασίας στον κλάδο, συμπεριλαμβανομένου του ωραρίου, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι για την ασφάλεια
- διασφάλιση της αναγνώρισης και ενδυνάμωσης του ουσιώδους ρόλου που διαδραματίζουν οι γυναίκες στον αλιευτικό τομέα
- χρήση από τα κράτη μέλη των περιθωρίων ελαστικότητας στο πλαίσιο υφισταμένων περιφερειακών προγραμμάτων και προγραμμάτων για τους ανθρώπινους πόρους τα οποία υποστηρίζονται από τα διαρθρωτικά ταμεία για την περίοδο 2000-2006, ώστε **να ενισχυθούν τα μέτρα που αντιμετωπίζουν τον κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο της αναπόφευκτης περαιτέρω συρρίκνωσης του κοινοτικού αλιευτικού στόλου** και για να βοηθήσουν όσους απασχολούνται στην αλιεία να

προσαρμοστούν στην αλλαγή του τομέα και, όπου κρίνεται αναγκαίο, να ανεύρουν εναλλακτική απασχόληση.

Όπως αναγράφεται στη Δεύτερη Έκθεση για τη Συνοχή COM(2001) την οποία παρουσίασε η Επιτροπή, οι περιοχές που μπορεί να απολαύουν μελλοντικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο των πολιτικών συνοχής περιλαμβάνουν νησιά και απομακρυσμένες περιφέρειες όπου ο αλιευτικός τομέας κατά παράδοση αποτελεί σημαντικό τμήμα του οικονομικού ιστού.

## **H ) Εξωτερικές σχέσεις**

Όσον αφορά την πολυμερή συνεργασία η Κοινότητα οφείλει να συμβάλλει:

- στη βελτίωση της παγκόσμιας διακυβέρνησης των σχετικών με την αλιεία θεμάτων μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής του σημερινού διεθνούς νομικού πλαισίου και της ενδυνάμωσης και προώθησης των μηχανισμών περιφερειακής συνεργασίας. Είναι αναγκαίο να επικυρωθεί εσπευσμένως εκ μέρους της Κοινότητας η συμφωνία των ΗΕ για τα αλληλοεπικαλυπτόμενα ιχθυαποθέματα και τα αποθέματα άκρως μεταναστευτικών ιχθύων (UNFA) ώστε η Κοινότητα να μπορεί να ενεργεί με αξιοπιστία στα διάφορα διεθνή βήματα.
- στη προώθηση, εκείνων των περιφερειακών αλιευτικών συμφωνιών οι οποίες παρουσιάζουν το πλεονέκτημα να πραγματοποιούνται καλύτερα την περιφερειακή πτυχή του πόρου, που μπορούν να στηρίξουν μια πραγματική περιφερειακή αλιευτική συνεργασία μεταξύ τρίτων χωρών και μπορούν να διευκολύνουν την παρακολούθηση και τον έλεγχο των αλιευτικών δραστηριοτήτων.
- στη προώθηση της ορθολογικής εκμετάλλευσης των πόρων στην ανοικτή θάλασσα (καθιέρωση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των νεοεισερχόμενων).
- στην εφαρμογή της αρχής της πρόληψης, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος.
- στην εντατικοποίηση της καταπολέμησης της παράνομης, λαθραίας και μη υπαγόμενης σε ρυθμίσεις αλιείας, και ιδιαίτερα της αμέλειας που επιδεικνύουν οι αρχές επιβολής του νόμου σε ορισμένα κράτη έναντι των

σκαφών που φέρουν τη σημαία τους και των υπηκόων της χώρας τους οι οποίοι παραβιάζουν τους κανόνες.

- στην απόδοση κατά προτεραιότητα προσοχής στην εργασία εκείνων των περιφερειακών οργανισμών που διαχειρίζονται πόρους τους οποίους μοιράζεται η Κοινότητα.
- στην καλλιέργεια συνεργασίας με αναπτυσσόμενα κράτη στο επίπεδο των περιφερειακών και υποπεριφερειακών οργανώσεων αλιείας, για τη διευκόλυνση και ενθάρρυνση της πραγματικής συμμετοχής των κρατών αυτών στις ανωτέρω οργανώσεις.

Όσον αφορά την Διμερή συνεργασία οι κοινοτικές αλιευτικές συμφωνίες θα πρέπει να :

- λαμβάνουν υπόψη την ποικιλομορφία που χαρακτηρίζει την κατάσταση των αλιευτικών κλάδων στις αναπτυσσόμενες χώρες. Θα ήταν ενδεδειγμένο να καθιερωθεί διττή προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη το επίπεδο ανάπτυξης των εταίρων μας στα αλιευτικά ζητήματα και προσδιορίζει νέες κύριες αρχές και τάσσει νέες προτεραιότητες, ιδιαίτερα σχετικά με την **μείωση της φτώχειας**<sup>1</sup>.
- ενδυναμώνουν το διάλογο για τα προβλήματα της αλιείας, προσφέροντας τεχνική βοήθεια για τη διατύπωση τομεακών πολιτικών, υποστηρίζοντας τη δημιουργία επαγγελματικών οργανώσεων, συμβάλλοντας στην ενδυνάμωση θεσμικών και διοικητικών ικανοτήτων και στην υλοποίηση υγιών πρακτικών διαχείρισης και υποστηρίζοντας τη δρομολόγηση και παγίωση της περιφερειακής και διεθνούς συνεργασίας.
- συμβάλλουν στην ανάπτυξη αειφόρου αλιείας των εταίρων παράλιων κρατών με τη στήριξη της ανάπτυξης και εφαρμογής χρηματοδοτικών μέσων για την κάλυψη των διαφόρων αναγκών του τομέα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανακύπτουν στο πλαίσιο ιδιωτικών εταιρικών σχημάτων με κοινοτικούς επιχειρηματίες. συμβάλλοντας στην ανάπτυξη τοπικών κοινοτήτων ασχολούμενων με αλιεία μικρής κλίμακας και στη βελτίωση τοπικής λιμενικής υποδομής. στηρίζοντας την ανάπτυξη και κατάρτιση τοπικών ανθρώπινων πόρων - συμπεριλαμβανομένων πιθανών πρωτοβουλιών για γυναίκες - και προωθώντας δράσεις για τη

---

<sup>1</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «Αλιεία και μείωση της φτώχειας», COM(2000) 724

βελτίωση της ασφάλειας και της ποιότητας των τοπικών αλιευτικών προϊόντων.

- συμβάλλουν στην υπεύθυνη αλιεία, προωθώντας τη συνεργασία στην έρευνα, την εκτίμηση αποθεμάτων, την παρακολούθηση και την επιτήρηση, εντείνοντας τον αγώνα κατά της παράνομης αλιείας, εφαρμόζοντας μέτρα για την αποκατάσταση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και για την ελαχιστοποίηση σπάταλων πρακτικών σε όλο το εύρος του αλιευτικού τομέα.
- αναπτύσσουν τη φιλοσοφία της εταιρικής σχέσης με τις αναπτυσσόμενες χώρες και να λάβει υπόψη τα συμφέροντα των αναδυόμενων και αναπτυσσόμενων αλιευτικών εθνών μέσω πλέον ισότιμης κατανομής των αλιευτικών πόρων, των οποίων η φθίνουσα πορεία όχι μόνο οξύνει το πρόβλημα, αλλά επίσης περιορίζει τις δυνατές λύσεις.
- επιτύχουν την διασφάλιση πρόσβασης για τον κοινοτικό στόλο στα πλεονάζοντα αποθέματα της ΑΟΖ τρίτων χωρών κατά τρόπο συνάδοντα με άλλους στόχους, όπως τις πολιτικές περιβάλλοντος και ανάπτυξης, και να είναι συμβατός με τη θεμελιώδη αποστολή της ΚΑΠ, δηλαδή τη διασφάλιση της αειφορίας των αλιευτικών πόρων.

## Θ) Μεσογειακή αλιεία

Προκειμένου να διασφαλισθεί αειφόρος αλιεία, στο χώρο της Μεσογείου απαιτείται:

- Εντοπισμός και ενσωμάτωση των ιδιαιτεροτήτων του χώρου στην ΚΑΠ.
- Βελτίωση των επιστημονικών γνωματεύσεων. Η ορθολογική διαχείριση της αλιείας χρειάζεται να βασίζεται σε ορθές και έγκαιρες επιστημονικές γνωματεύσεις. Στο πεδίο αυτό απαιτείται η ενίσχυση του Γενικού Συμβουλίου Μεσογειακής Αλιείας (GFCM) και των βοηθητικών του οργάνων, σε συνδυασμό με το νέο κοινοτικό πλαίσιο για την συγκέντρωση δεδομένων.
- Ανασκόπηση του κανονισμού τεχνικών μέτρων αριθ. 1626/94 και ενδυνάμωση του ελέγχου και της επιβολής του νόμου. Ο βασικός στόχος πρέπει να είναι ο ίδιος όπως και στα άλλα ύδατα: η εγγύηση συντηρήσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων στα κοινοτικά ύδατα και στην ανοικτή θάλασσα .
- Εστίαση της κοινοτικής δράσης σε εκείνες τις περιφέρειες όπου εκδηλώνεται μεγαλύτερος ανταγωνισμός και δυνητικές διαμάχες μεταξύ αλιέων διαφορετικού τύπου προέλευσης. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να οργανωθούν περιφερειακές ομάδες εργασίας με την συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων, καθώς και ειδικές συσκέψεις της Επιστημονικής, Τεχνικής και Οικονομικής Επιτροπής για την Αλιεία.
- Εστίαση στην Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών ως βασικού εργαλείου όχι μόνο για την προστασία και την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, αλλά επίσης και για την αρμονική ενσωμάτωσή τους με τις περιβαλλοντικές συνιστώσες και με τις άλλες χρήσεις από τον άνθρωπο λόγω της πολλαπλούς χρήσης των παραθαλάσσιων περιοχών και της ιδιαίτερης πίεσης που ασκείται σε παράλιες περιφέρειες της Μεσογείου<sup>1</sup> .
- Εκ νέου καταβολή προσπάθειών για την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας:

---

<sup>1</sup> Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την «Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών: Μια στρατηγική για την Ευρώπη», COM(2000) 547.

- απόδοση προτεραιότητας στην ενδυνάμωση της πολυμερούς συνεργασίας και ιδιαίτερα στη βελτίωση του GFCM. Προκειμένου να δοθεί η αναγκαία πολιτική ώθηση, θα πρέπει η Κοινότητα να εξετάσει τη συγκρότηση forum σε υπουργικό επίπεδο<sup>1</sup>, το οποίο θα δώσει τις πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές για την άσκηση μιας πολιτικής για τη Μεσογειακή αλιεία.
- δημιουργία ή/και ενίσχυση οργανώσεων προώθησης συνεργασίας των αλιέων από όλα τα Μεσογειακά κράτη.

### 1) Έρευνα και επιστημονικές συμβουλές

- Προσπάθεια για την καλύτερη κατανόηση του τρόπου λειτουργίας των υδρόβιων οικοσυστημάτων και της αντίδρασής τους σε διάφορους τύπους αλιευτικής πίεσης.
- Διενέργεια ερευνών **διεπιστημονικής φύσης** που υπερβαίνουν την αμιγώς οργανική έρευνα και δικαιολογούν την επιλογή συγκεκριμένων τεχνικών μέτρων.
- Διατήρηση ανοικτού δίαυλο επικοινωνίας με τις γνώσεις των ίδιων των αλιέων και καλύτερος καθορισμός των προτεραιοτήτων στην έρευνα.
- Διενέργεια **καινοτόμου έρευνας** σε τομείς όπως τα επιλεκτικά και φιλικά για το περιβάλλον αλιευτικά εργαλεία, η γενετική, οι μεθοδολογίες για βελτιωμένη εκτίμηση, τα προγράμματα δειγματοληψίας και τα αειφόρα συστήματα υδατοκαλλιέργειας.
- Διάθεση των δεδομένων της έρευνας στο κοινό.
- Ανάπτυξη καινοτόμων αναλυτικών μεθοδολογιών, οι οποίες θα αποδώσουν επαρκώς έγκυρες αντιλήψεις των πολύπλοκων κοινωνικοοικονομικών και φυσικών οικοσυστημάτων κατά αποδοτικούς για το κόστος τους τρόπους, με σκοπό τη βελτίωση της βάσης λήψης των αποφάσεων.

---

<sup>1</sup> Ένα τέτοιο forum θα μπορούσε να λάβει τη μορφή διάσκεψης των υπουργών αλιείας των διαβρεχόμενων από την Μεσόγειο κρατών, η οποία θα συγκαλείται κατά διαστήματα. Προτεραιότητα για το forum αυτό θα ήταν η συζήτηση της παρακολούθησης και του ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων στην ανοικτή θάλασσα στη Μεσόγειο

## Γ. Η ΑΛΙΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

### 3.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

#### 3.1.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Παρά τη μικρή συμμετοχή του κλάδου στο ΑΓΠ και στο ΑΕΠ της χώρας<sup>1</sup> (4,34 % και 0,36 % το 1997) η Αλιεία αποτελεί κλάδο στρατηγικής σημασίας για την ελληνική οικονομία, αφού εξασφαλίζει το 30 % της εγχώριας παραγωγής ζωικών πρωτεϊνών, συμβάλλει στην κοινωνική και οικονομική θωράκιση των παράκτιων και νησιωτικών περιοχών, στην τοπική ανάπτυξη μέσω της σύνδεσής της με άλλες οικονομικές δραστηριότητες και της χρησιμοποίησης τοπικών πόρων (π.χ. τουρισμός), αποτελεί πρόσφορο έδαφος χρήσης και εφαρμογής καινοτόμων τεχνολογιών και μεθόδων παραγωγής (π.χ. υδατοκαλλιέργεια), διαθέτει δυναμικούς κλάδους με εξαγωγικό προσανατολισμό κ.α.

Οι αδυναμίες του Τομέα στη Χώρα μας εντοπίζονται στην παλαιότητα του αλιευτικού στόλου, στο μικρό μέγεθος των σκαφών του, στην ανορθολογική οργάνωση της παραγωγικής -μεταποιητικής - εμπορικής διαδικασίας και επιχείρησης, στο χαμηλό βαθμό του εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων, στην έλλειψή τους, στην αδυναμία οργάνωσης των αλιέων κ.α. Η εφαρμογή στη χώρα μας από το 1992 των Π.Π.Π.(II + III + IV), είχαν σαν συνέπεια το συνολικό περιορισμό της αλιευτικής ικανότητας κατά 1357 σκάφη, μείωσης της χωρητικότητας κατά 53469 κοχ ή 33 % και μείωση ισχύος κατά 65683 kw ή 10 %. Μεταξύ του 1991 και 1997, σημειώθηκε μείωση του αριθμού των σκαφών κατά 8%. Η μείωση<sup>2</sup> του αριθμού μικρότερων σκαφών ήταν σχετικά μικρή, λιγότερο από 2%, αλλά το τμήμα μηχανοτρατών παρουσίασε μείωση κατά 23% ενώ τα σκάφη που αλιεύουν στον Ατλαντικό μείωση κατά 55%.

Οι εκφορτώσεις ανήλθαν σε 124 386 περίπου τόνους το 1997.

---

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Συμπλήρωμα Προγραμματισμού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006

<sup>2</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, «Περιφερειακές κοινωνικοοικονομικές μελέτες για την απασχόληση και το επίπεδο εξάρτησης από την αλιεία», Μέρος 11: Ελλάδα, Τελική έκθεση, MacAlister Elliott and Partners, 1999.



Στον τομέα απασχολούνται 40.000 άτομα

Η χώρα είναι ελλειμματική στα αλιευτικά προϊόντα και εισάγει (93.000 τόνους) ενώ η ετήσια παραγωγή σε αλιεύματα φθάνει τους 231.000 τόνους<sup>1</sup>. Το διάστημα 1993-1998 το έλλειμμα κυμάνθηκε μεταξύ 31.300 τον. και 28.000 τον. όσον αφορά την ποσότητα και 4.980 εκατ. δρχ. και 15.000 εκατ. δρχ. όσον αφορά την αξία. Η σχέση εισαγωγών – εξαγωγών έχει βελτιωθεί υπέρ του αλιευτικού μας ισοζυγίου τα τελευταία χρόνια. Στις εισαγωγές κυριαρχούν τα προϊόντα προέλευσης τρίτων χωρών, ενώ στις εξαγωγές, τα προϊόντα με προορισμό της χώρας της Ε.Ε.

### Πίνακας 1

<b>ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</b>	<b>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Απασχόληση σε παράκτιες απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές.</li><li>➤ Αλλαγή καταναλωτικών προτύπων</li><li>➤ Αυξημένο επενδυτικό ενδιαφέρον.</li><li>➤ Σταθερό μακρο-οικονομικό περιβάλλον.</li><li>➤ Διεύρυνση Ε.Ε. – Νέες Αγορές.</li><li>➤ Αύξηση εξαγωγών.</li><li>➤ Βελτίωση της οργάνωσης και διοίκησης των επιχειρήσεων.</li><li>➤ Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων.</li><li>➤ Παραγωγή νέων προϊόντων.</li><li>➤ Μείωση κόστους παραγωγής.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Μεγάλος αριθμός μικρών σκαφών και επιχειρήσεων.</li><li>➤ Παλαιότητα σκαφών και μονάδων.</li><li>➤ Έλλειψη οργανωμένων συλλογικών φορέων.</li><li>➤ Υστέρηση σε έρευνα, ανάπτυξη και εφαρμογές πληροφορικής.</li><li>➤ Ανταγωνισμός με άλλες δραστηριότητες.</li><li>➤ Εντατική εκμετάλλευση παράκτιας ζώνης.</li><li>➤ Ανταγωνισμός από Τρίτες Χώρες.</li><li>➤ Παγκοσμιοποίηση της αγοράς.</li><li>➤ Μείωση των ιχθυοαποθεμάτων.</li><li>➤ Ασθένειες ψαριών και ρύπανση θαλασσών.</li><li>➤ Υψηλή διαπραγματευτική δύναμη των ενδιαμέσων.</li></ul>

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Συμπλήρωμα Προγραμματισμού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006

Αναλυτικότερα :

- **ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΑΛΙΕΙΑ**

Περιλαμβάνει τις δραστηριότητες του επαγγελματικού στόλου και των απασχολουμένων σ' αυτόν (32.850 άτομα). Το 81% των απασχολούμενων<sup>1</sup> στο κλάδο εργάζεται στην παράκτια αλιεία, το 17% στην αλιεία ανοικτής θαλάσσης και το 2% στην υπερπόντια αλιεία. Το 8% περίπου των εργαζομένων στον τομέα είναι γυναίκες, οι οποίες απασχολούνται στην επισκευή δικτυών και στην προετοιμασία των αλιευτικών εργαλείων. Αποτελεί το σημαντικότερο κλάδο από άποψη όγκου παραγωγής (185.000 τόνοι) και απασχολούμενων αλλά με χαμηλή ανταγωνιστικότητα λόγω:

- α. μεγάλου αριθμού σκαφών (19.749) το 93,5%(18.467) των οποίων έχει μήκος μικρότερο των 12 μέτρων
- β. παλαιότητας του στόλου , το 67,3 %(13.284) έχει ηλικία μεγαλύτερη των 15 ετών
- γ. ασήμαντης αλιευτικής δραστηριότητας στην παράκτια και νησιωτική ζώνη στην οποία συνυπάρχουν πολλές ανταγωνιστικές δραστηριότητες
- δ. μεγάλου αριθμού απασχολούμενων
- ε. χαμηλού επιπέδου εκπαίδευσης των αλιέων
- στ. μεγάλης ηλικίας αλιέων (Μ.Ο. 50 ετών)
- ζ. υψηλού λειτουργικού κόστους – χαμηλής οικονομικής βιωσιμότητας αλιευτικών επιχειρήσεων.
- η. μη ανταπόκρισης της χωρητικότητας των παλαιών σκαφών στις νέες απαιτήσεις για ενδίαίτηση , υγιεινή και ασφάλεια.
- θ. αδυναμίας οργάνωσης των αλιέων (με στόχο την εμπορία) , ανταγωνισμού από τρίτες χώρες.

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ,Γενική Διεύθυνση Αλιείας, «Περιφερειακές κοινωνικοοικονομικές μελέτες για την απασχόληση και το επίπεδο εξάρτησης από την αλιεία» Μέρος 11: Ελλάδα, Τελική έκθεση, MacAlister Elliott and Partners, 1999.

- **ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - Διαχείριση εσωτερικών ιχθυοτροφικών υδάτων**

Αποτελεί παραδοσιακό κλάδο δραστηριότητας για την Ελλάδα με εξαγωγικό προσανατολισμό. Το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολείται άμεσα στον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών, συμπεριλαμβανομένης της αλιείας στις λιμνοθάλασσες και τα εσωτερικά νερά, υπολογίζεται σε 4.850 άτομα (2.950 άτομα στις θαλάσσιες καλλιέργειες και 1.900 άτομα σε λιμνοθάλασσες και γλυκά νερά), εκ' των οποίων περίπου τα 3.700 άτομα έχουν πλήρη και τα υπόλοιπα εποχιακή απασχόληση. Επί πλέον σε συναφείς δραστηριότητες - εμπόριο, μεταφορές, κατασκευές, τροφές, φάρμακα, αναλώσιμα, εξοπλισμοί κλπ. - απασχολούνται 7.500 άτομα. Το επίπεδο εκπαίδευσης των εργαζομένων στις θαλάσσιες ιχθυοκαλλιέργειες είναι σχετικά υψηλότερο σε σχέση με το επίπεδο των εργαζομένων στους άλλους κλάδους της αλιείας. Η απασχόληση των γυναικών στις εγκαταστάσεις υδατοκαλλιεργειών περιορίζεται στους ιχθυογεννητικούς σταθμούς και τα συσκευαστήρια.

Η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την παραγωγή τσιπούρας και λαβρακιού (37.200 τον. το 1999)<sup>1</sup>, παράγει ανταγωνιστικά προϊόντα, διαθέτει υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας και μέχρι σήμερα, ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών στη χώρα μας, έχει συμβάλει ουσιαστικά στη μείωση του αλιευτικού ελλείμματος. Παράλληλα κατέχει σημαντική θέση στην δημιουργία και διατήρηση ενός ζωντανού κοινωνικοοικονομικού ιστού σε μειονεκτικές ακριτικές και ακατοίκητες περιοχές( νησιά, παράκτιες περιοχές). Ο ρυθμός αύξησης της παραγωγής των θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών εντείνεται και πρέπει να δημιουργηθούν νέες αγορές και νέες διέξοδοι εμπορικής διάθεσης των προϊόντων.

- Θαλασσοκαλιέργειες: Ο κλάδος στη χώρα μας διαθέτει συγκριτικά φυσικά πλεονεκτήματα όπως το πλήθος των νησιών , η μορφολογία των ακτών, οι κατάλληλες θερμοκρασίες κ.α. με συνέπεια την αύξηση του επενδυτικού ενδιαφέροντος και των συνακόλουθη αύξηση της εν λόγω αγοράς (229 μονάδες παραγωγής 37.200 τόνοι το 1999). Η θαλάσσια

---

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Συμπλήρωμα Προγραμματισμού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006

υδατοκαλλιέργεια τσιπούρας και λαβρακιού αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα. Το 65% της παραγωγής λαβρακιού των 52 263 τόνων εξάγεται κυρίως στην Ιταλία. Μοναδικό μειονεκτήματα θεωρείται η απουσία καθορισμένων ζωνών υδατοκαλλιέργητων δραστηριοτήτων.

- Οστρακοκαλλιέργεια : χαρακτηρίζεται από διαρκή ανάπτυξη με αναμενόμενη αύξηση της παραγωγής το 1999 σε 28.000, από 25.000 τόνους το 1997 . Οι αντίστοιχες μονάδες εντοπίζονται στη Βόρεια Ελλάδα και σε περιοχές κοντά στις εκβολές ποταμών.

- Παραγωγή ιχθύων γλυκού νερού: μικρή αύξηση με διακυμάνσεις . Η πεστροφοκαλλιέργεια παρουσιάζει ανοδική τάση (105 μονάδες με παραγωγή 2.800 τόνους – Δυτική Ελλάδα, Ήπειρος και Δυτική Μακεδονία). Η χελοκαλλιέργεια παρουσιάζει τάση ανόδου παρόλα τα προβλήματα στην εξασφάλιση πρώτης ύλης (γόνος)(11 μονάδες με 700 τόνους)

#### • **ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

Μεταποίηση: Η χώρα διαθέτει 175 μονάδες κυρίως βιοτεχνικού χαρακτήρα , με μικρό αριθμό εργαζομένων (50) και χαμηλό επίπεδο ανταγωνιστικότητας. Η παραγωγή κυμάνθηκε το 1999 σε 39.516 τόνους και οι μόνιμα απασχολούμενοι είναι 2.300 άτομα ενώ σε περιόδους αιχμής με την πρόσληψη εποχικού προσωπικού φθάνουν τα 3.500 άτομα<sup>1</sup>. Οι γυναίκες αντιπροσώπευαν το 32% των απασχολούμενων<sup>2</sup> στον κλάδο αυτό. Το μεγαλύτερο μέρος της μεταποίησης ψαριών πραγματοποιείται στη Θεσσαλονίκη, στην Αττική και στην Καβάλα. Οι περισσότερες μονάδες μεταποίησης είναι παλαιές και στηρίζονται τόσο στην τοπική παραγωγή όσο και σε εισαγωγές από το εξωτερικό.

Ο κλάδος παρουσιάζει αρνητικό ισοζύγιο αφού η μεταβολή των καταναλωτικών προτύπων οδήγησε σε αύξηση της κατανάλωσης μεταποιημένων αλιευτικών προϊόντων ενώ η εγχώρια παραγωγή καλύπτει το 38% της εγχώριας κατανάλωσης (96.500 το 1997).

---

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Συμπλήρωμα Προγραμματισμού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006

<sup>2</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ , Γενική Διεύθυνση Αλιείας, «Περιφερειακές κοινωνικοοικονομικές μελέτες για την απασχόληση και το επίπεδο εξάρτησης από την αλιεία» Μέρος 11: Ελλάδα, Τελική έκθεση, MacAlister Elliott and Partners, 1999

Ο κλάδος έχει ευνοϊκές προοπτικές στη χώρα μας αφού έχει εξαγωγικό προσανατολισμό και διαθέτει περιθώρια επέκτασης της παραγωγής του και του μεγέθους των μονάδων μεταποίησης

Μειονέκτημα του κλάδου αποτελεί η μη τήρηση από μεγάλο ποσοστό (40 %) των μονάδων των κανόνων υγιεινής και ασφαλείας, το χαμηλό επίπεδο εκσυγχρονισμού μονάδων [πιστοποίηση με ISO και εγκατάσταση συστήματος αυτοελέγχου (HACCP)], ο κατακερματισμός της παραγωγής σε πολλές μικρές επιχειρήσεις, το μικρό μερίδιο αγοράς εγχώριας που οφείλεται στην έλλειψη διαφήμισης και σωστής προώθησής στην αγορά και η ανορθολογική οργάνωση της παραγωγής.

Εμπορία: Απαραίτητη κρίνεται η βελτίωση του συστήματος (εγκαταστάσεις και κανόνες υγιεινής κ.α.) εμπορίας των αλιευτικών προϊόντων και η προσαρμογή τους σε πρότυπα διεθνούς εμπορίου (πιστοποίηση), ώστε να εξασφαλίζεται η άριστη ποιότητά τους μέσω της ασφαλούς και υγιεινής διακίνησης, συντήρησης και συσκευασίας με απώτερο στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων αλιείας.

Στα πλαίσια της σωστής οργάνωσης της αγοράς αλιευτικών προϊόντων και της ορθής διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων επιβάλλεται η σύσταση Ο.Π. (στη χώρα μας υπάρχουν τρεις: Βόλος, Θεσσαλονίκη, Μυτιλήνη) που εξασφαλίζουν αποκεντρωμένη λειτουργία<sup>1</sup>.

#### • **ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΛΙΜΕΝΩΝ- ΥΠΟΔΟΜΕΣ**

Παρά τη σοβαρή προσπάθεια δημιουργίας υποδομών (αλιευτικά καταφύγια, λιμενικές υποδομές στις 5 ιχθυοσκαλές, έργα εκσυγχρονισμού σε ιχθυογεννητικούς σταθμούς) στα πλαίσια των ΠΕΠ, του ΕΠΑΛ και της πρωτοβουλίας PESCO, η ανεπάρκεια σε αυτόν το τομέα παραμένει και δημιουργεί πολλά προβλήματα σε περιοχές εξαρτημένες από την αλιεία αφού απενεργοποιεί τα επαγγελματικά αλιευτικά και δημιουργεί προβλήματα υγιεινής διακίνησης των προϊόντων, πιθανές εστίες ρύπανσης του περιβάλλοντος (λιμνοθάλασσες) κ.α.

---

<sup>1</sup> η σύσταση ΟΠ σταθεροποιεί τις τιμές, εξασφαλίζει επάρκεια στον εφοδιασμό της αγοράς από την πλευρά των καταναλωτών αλλά και των παραγωγών ενισχύει τη θέση τους.

Στην Ελλάδα ως κύρια αλιευτικά λιμάνια λειτουργούν 11 ιχθυόσκαλες<sup>1</sup> (Χίου, Καλύμνου, Πειραιά, Ν. Μηχανιώνας κ.α.), οι οποίες καλύπτουν μικρό ποσοστό του αλιευτικού χώρου, ενώ τα υπόλοιπα αλιευτικά σκάφη εξυπηρετούνται από λιμάνια μικτής χρήσης, τα οποία στερούνται υποδομών αποθήκευσης και συντήρησης των αλιευμάτων, υγιεινής διακίνησης και εμπορίας τους, παρέχοντας μόνο υπηρεσίες ελλιμενισμού.

Απαραίτητη κρίνεται η δημιουργία τέτοιων υποδομών σε λιμάνια κυρίως νησιωτικών περιοχών.

- **ΠΡΟΩΘΗΣΗ**

Η προώθηση αποτελεί στρατηγικό σημείο για την διάθεση πλεονασματικών ειδών στην αγορά (λόγω της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας, της αύξησης της παραγωγής μεταποιημένων αλιευτικών προϊόντων ), την αντιμετώπιση του έντονου διεθνούς ανταγωνισμού στα εγχώρια προϊόντα από τρίτες χώρες, την κατάκτηση μεγαλύτερου μεριδίου της ελληνικής αλιείας στην παγκόσμια αγορά και ειδικότερα στη Βαλκανική . Απαραίτητη προϋπόθεση ο σχεδιασμός συνεπών και αποτελεσματικών στρατηγικών που θα περιλαμβάνουν : καθιέρωση σημάτων ποιότητας, την ανάπτυξη νέων επωνύμων προϊόντων , εφαρμογή κατάλληλων μεθόδων marketing, τη συστηματική έρευνα της ελληνικής και παγκόσμιας αγοράς κ.τ.λ.

---

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Συμπλήρωμα Προγραμματισμού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006

### 3.1.2. ΙΣΧΥΡΑ – ΑΣΘΕΝΗ ΣΗΜΕΙΑ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ

#### ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΑΛΙΕΙΑ

ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΣΘΕΝΗ ΣΗΜΕΙΑ
<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Κύρια και κατ' εξοχήν απασχόληση του πληθυσμού πολλών Παράκτιων απομακρυσμένων και Νησιωτικών περιοχών όπου τις περισσότερες φορές η αλιεία αποτελεί μορφή οικογενειακής επιχείρησης και αντιπροσωπεύει το βασικό εισόδημα της οικογένειας.</li> <li>✓ Απασχόληση σημαντικού αριθμού εργαζομένων σε κλάδους συναφείς με τον τομέα.</li> <li>✓ Εκτεταμένη χρησιμοποίηση επιλεκτικών εργαλείων, από σκάφη παράκτιας αλιείας.</li> <li>✓ Ύπαρξη ενδιαφέροντος για είσοδο στο επάγγελμα νεαρών με υψηλό μορφωτικό επίπεδο</li> <li>✓ Ύπαρξη σχετικού ενδιαφέροντος για επαγγελματικό επαναπροσανατολισμό και διαφοροποίηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων.</li> <li>✓ Ισχυρή προτίμηση καταναλωτών σε νωπό ντόπιο προϊόν</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Μεγάλος αριθμός μικρών σκαφών στην Παράκτια ζώνη</li> <li>✓ Παλαιότητα αλιευτικού στόλου.</li> <li>✓ Σκάφη ελλιπώς εξοπλισμένα και με υψηλά λειτουργικά έξοδα.</li> <li>✓ Εντατική εκμετάλλευση της παράκτιας και νησιωτικής ζώνης.</li> <li>✓ Μεγάλος αριθμός εργαζομένων, κυρίως μεγάλης ηλικίας χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και χωρίς επαγγελματική εκπαίδευση.</li> <li>✓ Επιβολή ανώτατης επιτρεπόμενης ποσότητας για την αλιεία των μεγάλων πελαγικών (ξιφία – τόννος).</li> <li>✓ Έλλειψη οργανωμένων συλλογικών φορέων.</li> <li>✓ Έλλειψη επαρκών αλιευτικών καταφυγίων ιδίως στην απομακρυσμένη νησιωτική ζώνη.</li> <li>✓ Ανεπαρκής συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας για τους εργαζόμενους στα αλιευτικά σκάφη.</li> </ul>
<b>ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ (ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ)</b>	<b>ΦΟΒΟΙ (ΚΙΝΔΥΝΟΙ)</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Τροποποίηση και βελτίωση της δομής και λειτουργικότητας του αλιευτικού στόλου .</li> <li>✓ Αναδιάρθρωση αλιευτικού στόλου με την : <ul style="list-style-type: none"> <li>-απομάκρυνση σκαφών μικρής Παράκτιας αλιείας με χωρητικότητα &lt; 2 ΚΟΧ,</li> <li>-περιορισμένη δυνατότητα ανανέωσης και εκσυγχρονισμού σκαφών μικρής Παράκτιας αλιείας χωρητικότητας &lt; 2 ΚΟΧ και ισχύος ≤ 15 HP,</li> <li>-ανανέωση και εκσυγχρονισμό σκαφών μικρής παράκτιας αλιείας με χωρητικότητα άνω των 2 ΚΟΧ και ισχύος 50-100 HP,</li> <li>-κατά προτεραιότητα ανανέωση και εκσυγχρονισμό των γρι-γρι, μηχανοτράτων Μεσογείου και διεθνών υδάτων.</li> </ul> </li> <li>✓ Βελτίωση και ανανέωση της ηλικιακής πυραμίδας των επαγγελματιών αλιέων με την: <ul style="list-style-type: none"> <li>- είσοδο νεαρών ατόμων</li> <li>- αποχώρηση (και πρόωρη) ηλικιωμένων.</li> </ul> </li> <li>✓ Κίνητρα για επαγγελματικό επαναπροσανατολισμό (διαφοροποίηση προς τον τουρισμό).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Μη ύπαρξη επενδυτικού ενδιαφέροντος ώστε να βελτιωθούν η δομή και η αποτελεσματικότητα του αλιευτικού στόλου.</li> <li>✓ Μείωση αλιευτικής παραγωγής.</li> </ul>

## ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΣΘΕΝΗ ΣΗΜΕΙΑ
<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Αυξημένο επενδυτικό ενδιαφέρον</li> <li>✓ Ύπαρξη κατάλληλων περιοχών και νερού</li> <li>✓ Ύπαρξη τεχνογνωσίας και ερευνητικών φορέων</li> <li>✓ Μικρή απόσταση από κύριες αγορές διάθεσης ( Ε.Ε.)</li> <li>✓ Επαρκής προσφορά υπηρεσιών, εξοπλισμών, τροφών κ.λ.π. στην Ελληνική αγορά</li> <li>✓ Προώθηση σύγχρονων τεχνολογιών εντατικοποίησης παραγωγής στα γλυκά νερά</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ύπαρξη πολλών μονάδων μικρού μεγέθους</li> <li>✓ Χαμηλό επίπεδο οργάνωσης των μονάδων</li> <li>✓ Έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού</li> <li>✓ Ανεπάρκεια σύνδεσης της έρευνας με την παραγωγή</li> <li>✓ Εξειδίκευση στην καλλιέργεια κυρίως 2 θαλασσινών ειδών ψαριών</li> <li>✓ Μικρή συνεργασία μεταξύ των φορέων για την προώθηση των προϊόντων και την εξεύρεση νέων αγορών</li> <li>✓ Μικρή εσωτερική αγορά για τα είδη ψαριών γλυκού νερού</li> <li>✓ Ανταγωνισμός με άλλες δραστηριότητες</li> </ul>
ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ (ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ)	ΦΟΒΟΙ (ΚΙΝΔΥΝΟΙ)
<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Παγκοσμιοποίηση αγοράς</li> <li>✓ Δυνατότητα βελτίωσης της ποιότητας των προϊόντων</li> <li>✓ Δυνατότητα αύξησης του μέσου μεγέθους των μονάδων (εμπορικές συνεργασίες, συνενώσεις – εξαγορές κ.λ.π.)</li> <li>✓ Δυνατότητα παραγωγής νέων προϊόντων</li> <li>✓ Δυνατότητα αύξησης της ζήτησης εντός και εκτός Ε.Ε.</li> <li>✓ Πιστοποίηση ποιότητας και συστημάτων αυτοελέγχου</li> <li>✓ Οικονομικές ενισχύσεις</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ευαίσθητη αγορά – Ανταγωνισμός</li> <li>✓ Ευαίσθητα προϊόντα</li> <li>✓ Παγκοσμιοποίηση αγοράς</li> </ul>



## ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ

<b>ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ</b>	<b>ΑΣΘΕΝΗ ΣΗΜΕΙΑ</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Η αύξηση του όγκου των διακινούμενων αλιευτικών προϊόντων</li> <li>✓ Η αύξηση της φαινόμενης κατανάλωσης των αλιευτικών προϊόντων</li> <li>✓ Το αρνητικό ισοζύγιο μεταποιημένων αλιευτικών προϊόντων</li> <li>✓ Διεύρυνση της Ευρ.Ενωσης – Νέες αγορές</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων</li> <li>✓ Το χαμηλό επίπεδο τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.</li> <li>✓ Η έλλειψη επαρκών ψυκτικών και εν γένει αποθηκευτικών χώρων</li> <li>✓ Η έλλειψη υποδομής και οργανωμένων δικτύων διανομής και πωλήσεων</li> </ul>
<b>ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ (ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ)</b>	<b>ΦΟΒΟΙ (ΚΙΝΔΥΝΟΙ)</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Η αύξηση των εξαγωγών</li> <li>✓ Η ανάπτυξη νέων παραδοσιακών ή μη προϊόντων</li> <li>✓ Η βελτίωση των συστημάτων οργάνωσης και διοίκησης των επιχειρήσεων, η ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύων</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Η μη συνεργασία παραγωγών – αλιέων και μεταποιητικής βιομηχανίας για τον συνεχή εφοδιασμό της με πρώτη ύλη</li> <li>✓ Οι περίοδοι απαγόρευσης της αλιείας ψαριών</li> <li>✓ Η υψηλή διαπραγματευτική δύναμη των ενδιαμέσων</li> </ul>

### 3.2 ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Ο χώρος της αλιείας είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος και ευπαθής στις ανθρώπινες παρέμβασεις με αρνητικά αποτελέσματα. Οι προοπτικές του κλάδου διαφαίνονται θετικές με την απαραίτητη προϋπόθεση :

- Της βελτίωσης των υποδομών (αλιευτικά καταφύγια )
- Του εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων και του στόλου, της λειτουργία τους βάσει κοινοτικών και διεθνών κανόνων υγιεινής και ασφαλείας ,της προσαρμογής της οργανωτικής τους δομής βάσει των διεθνών βιώσιμων προτύπων
- Της προώθησης ποιοτικών και υγιεινών προϊόντων με νέους μεθόδους marketing, με διαφημιστικές εκστρατείες, με δημιουργία νέων προϊόντων κ.α.
- Της τήρησης της Διεθνούς και Κοινοτικής Νομοθεσίας
- Της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στον εν λόγω τομέα και τη συμβολή της στη δημιουργία ενός νέου ισόρροπου (μεταξύ ανθρώπινων παρεμβάσεων και φυσικών πόρων) βιώσιμου περιβάλλοντος.
- Της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων
- Της θεσπίσης κίνητρων για αύξηση των επενδύσεων στον κλάδο και ισόδοου νέων ανθρώπων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης.
- Της συνεχούς κατάρτισης των αλιέων σε σύγχρονες μεθόδους παραγωγής κ.α.

Αναλυτικότερα :

- Θαλάσσια αλιεία: Οφείλει να τηρήσει τις αρχές για τη σωστή διαχείριση των πόρων και να υιοθετήσει νέα εργαλεία αλιείας με στόχο την αύξηση της παραγωγής. Αποτέλεσμα αυτών θα είναι η αύξηση ανταγωνιστικότητας των προϊόντων και η ενίσχυση του εισοδήματος των αλιέων.
- Υδατοκαλλιέργεια εντατικής μορφής και θαλασσινών ειδών:Αναμένεται να συμβάλει στην κάλυψη αναγκών της ελληνικής και κοινοτικής αγοράς με προϊόντα υψηλής βιολογικής αξίας. Να προγραμματισθεί ο ρυθμός ανάπτυξης και να εξασφαλισθεί η αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φυσικού περιβάλλοντος. Να εκσυγχρονισθούν οι υπάρχουσες μονάδες, άνοιγμα νέων αγορών, επέκταση της καλλιέργειας σε άλλα ζητούμενα στην αγορά είδη, αναδιοργάνωση των επιχειρήσεων.
- Εμπορία και μεταποίηση:Υφίστανται σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης για την ίδρυση νέων μονάδων και εκσυγχρονισμού των ήδη υπαρχουσών.

## **Δ. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ στην ΑΛΙΕΙΑ**

### **4.1 ΜΟΠ**

Τα ΜΟΠ<sup>1</sup> αποτέλεσαν τα πρώτα προγράμματα ολοκληρωμένης ανάπτυξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και χρηματοδοτήθηκαν από τρία διαρθρωτικά ταμεία (ΕΤΠΑ, Ε. Κοινωνικό Ταμείο, ΕΓΤΠΕ-Π (Τμήμα Προσανατολισμού).

Εφαρμόστηκαν από το 1985 ως το 1992 βάσει του Κανονισμού 2088/85 στα πλαίσια της Περιφερειακής (Διαρθρωτικής) Πολιτικής της Κοινότητας με στόχο την ανάπτυξη, προσαρμογή και στήριξη ορισμένων- βάσει γεωγραφικών κριτηρίων προσδιορισμένων- χωρικών ενοτήτων της Ευρώπης στις νέες εξελίξεις.

Υιοθετούν πέντε κατηγορίες μέτρων για την επίτευξη των στόχων τους

Αυτή που αφορά στην αλιεία περιλαμβάνει μέτρα που αποσκοπούν :

- στον εκσυγχρονισμό και αναδιάρθρωση μέρους του αλιευτικού στόλου
- στην βελτίωση λιμενικών υποδομών και εγκαταστάσεων (δημιουργία θαλάσσιων προστατευομένων ζωνών κ.α.)
- στην εντατικοποίηση έρευνας και επαγγελματικής κατάρτισης
- στην προώθηση διάθεσης των αλιευτικών προϊόντων (διαφημιστική εκστρατεία)
- στην ενίσχυση εγκαταστάσεων συντήρησης και μεταποίησης αλιευτικών προϊόντων.

Στα πλαίσια των ενεργειών αυτών πραγματοποιήθηκαν:

- ✓ Τρεις μελέτες σχετικά με :
  - A) την εμπορία και την μεταποίηση αλιευτικών προϊόντων
  - B) τα περιθώρια βελτίωσης των συνθηκών εκμετάλλευσης των παραδοσιακών, φυσικών, ιχθυοτροφείων της χώρας
  - Γ) τις ανάγκες της χώρας σε αλιευτικά καταφύγια
- ✓ Εκπαίδευση τεχνολόγων αλιείας στην Ιταλία και εγκατάστασή τους σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας

---

<sup>1</sup> Κ.Ε.Π.Ε., Αλιεία, Αθήνα 1989

Παράλληλα καταρτίστηκαν και υποβλήθηκαν στην ΕΟΚ προς έγκριση έξι ΜΟΠ για την περίοδο 1986 – 1992, που αφορούν τα ακόλουθα διαμερίσματα της χώρας:

- Κρήτη
- Βόρεια Ελλάδα
- Δυτική Ελλάδα και Πελοπόννησο
- Αττική
- Νησιά Αιγαίου
- Ανατολική Κεντρική Ελλάδα

Ορισμένες δράσεις που εντάσσονταν στα προαναφερθέντα μέτρα ήταν : κατασκευή αλιευτικών καταφυγίων, κατασκευή κρατικών ιχθυογεννητικών σταθμών, ναυπήγηση ερευνητικού σκάφους, σεμινάρια ταχύρρυθμης εκπαίδευσης για ιχθυοτρόφους και ψαράδες, απόσυρση τρατών κ.α.

Κατά τη διάρκεια κατάρτισης των προγραμμάτων παρουσιάστηκαν τα ακόλουθα προβλήματα:

- Ελλειψη συντονισμού των συναρμόδιων φορέων
- Δυσχέρεια συντονισμού, επεξεργασίας και αξιολόγησης των νομαρχιακών προτάσεων με αποτέλεσμα την επανάληψη προτάσεων και την ασυμβατότητά τους με την ΚΑΠ
- Ελλειψη ομάδων παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής στις έδρες των νομών
- Ανεπαρκή στελέχωση των διοικητικών μηχανισμών και απειρία αυτών στην εντός συγκεκριμένων χρονικών διαστημάτων υλοποίηση των προγραμμάτων

## 4.2 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Αποτελούν προγράμματα που εκπονούνται βάσει κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και εκτελούνται από κράτη-μέλη, συμπληρώνοντας τα ΚΠΣ και συμβάλλοντας στην επίλυση προβλημάτων με ιδιαίτερες συνέπειες στο επίπεδο της Κοινότητας.

Όπως και τα ΚΠΣ είναι αποτέλεσμα της μετατροπής της περιφερειακής πολιτικής σε κοινοτική και βασίζονται στα άρθρα 130<sup>A</sup> έως 130<sup>E</sup> της «Οικονομικής και Κοινωνικής Συνοχής» της ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, στη Συνθήκη του Μάαστριχ και στις μετατροπές των κανονισμών των διαρθρωτικών Ταμείων το 1988 (Α΄ ΚΠΣ) και το 1993 (Β΄ ΚΠΣ). Στόχος όλων είναι η οικονομική και κοινωνική συνοχή μέσω της εξάλειψης των περιφερειακών ανισοτήτων και της υποβοήθησης των καθυστερημένων περιοχών της Κοινότητας ώστε να συγκλίνουν με τους Μ.Ο. των αναπτυσσόμενων Περιφερειών.

### **PESCA 1994-1999**

Στον τομέα της Αλιείας εφαρμόστηκε σε περιοχές εξαρτημένες από την αλιεία η πρωτοβουλία PESCA<sup>1</sup>. Αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών στην ελληνική αλιεία από: τον περιορισμό της ΚΑΠ σε ορισμένες τεχνικές αλιείας, την μείωση του αλιευτικού στόλου στα πλαίσια των ΠΠΠ, τη διεύρυνση της Ε.Ε. με την είσοδο ανταγωνιστικών αλιευτικών χωρών (Φινλανδία, Σουηδία, Νορβηγία), την εφαρμογή κοινοτικών οδηγιών για την ασφαλή εργασία στα σκάφη και για την ποιότητα, υγιεινή της παραγωγής, διακίνησης, μεταποίησης αλιευτικών προϊόντων, των δημιουργημένων κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων από την μεταφορά της αλιευτικής δραστηριότητας σε περιοχές άμεσα εξαρτημένες από αυτήν κ.α.

Η εν λόγω πρωτοβουλία αποσκοπεί στη δημιουργία προϋποθέσεων που θα συμβάλλουν :

- α) στην αντιμετώπιση των συνεπειών των μεταβολών στον αλιευτικό τομέα
- β) στην αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών συνεπειών
- γ) στην διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στις διάφορες περιοχές μέσω της ανάπτυξης και της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.

---

<sup>1</sup> ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Διαρθρωτικά Ταμεία, Κοινοτική Πρωτοβουλία PESCA ΕΛΛΑΔΑ, Βρυξέλλες XIV/536/94

## ▪ **ΑΞΟΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ**

**Α´** : Δημιουργία οικονομικών παραγωγικών δραστηριοτήτων με παράλληλη δημιουργία θέσεων απασχόλησης

M.1: Ενισχύσεις στην εγκατάσταση νέων βιοτεχνιών και Μ.Μ.Ε.

M.2: Προσαρμογή της παραγωγής των επιχειρήσεων στο δυναμικό της αγοράς

**Β´**: Διευκόλυνση στη μετατροπή των επιχειρήσεων , στην αναδιοργάνωση του τομέα και στην εκ νέου αξιοποίηση των εργαζομένων στον τομέα αυτό.

M3: Διαφοροποίηση και μετατροπή των επιχειρήσεων του τομέα προς το θαλάσσιο τουρισμό.

M.4: Διευθέτηση των αλιευτικών λιμένων για να δεχθούν νέες δραστηριότητες , συμπεριλαμβανομένων των τουριστικών.

M.5: Ενισχύσεις στη διαχείριση της αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων του τομέα

M.6: Βελτίωση των επαγγελματικών προσόντων των απασχολουμένων στο κλάδο- επιμόρφωση εκπαιδευτων.

**Γ´**: Εμπορία – Προώθηση – Αξιοποίηση αλιευτικών πόρων

M.7: Ορθολογική οργάνωση κυκλωμάτων εμπορίας των αλιευτικών προϊόντων .

M.8: Προώθηση και αξιοποίηση των αλιευτικών προϊόντων, μελέτη , εφαρμογή και πιστοποίηση συστήματος διασφάλισης ποιότητας, ανάπτυξη σημάτων ποιότητας , που επιτρέπουν την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τα ποιοτικά πρότυπα.

**Δ´**: Εφαρμογή σχεδίων γενικού και διεθνικού χώρου , που αφορούν στον τομέα της Αλιείας και τον Αλιευτικό κόσμο.

M.9: Χαρτογράφηση των δυσχερειών στους θαλάσσιους βυθούς

M.10: Πρότυπα σχέδια διαχείρισης αλιευμάτων

M.11: Επίλυση προβλημάτων που ανακύπτουν όσον αφορά στα αλιευτικά εργαλεία και επαγγελματίες αλιείς.

M.12: Κλαδικές μελέτες

## • ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Σημειώθηκε μεγάλη καθυστέρηση στις διαδικασίες έναρξης λειτουργίας του Προγράμματος (1998). Η Εξειδίκευση του Προγράμματος<sup>1</sup> στα τέλη του 2000, ανέρχεται σε ποσοστό 104,3% του Προγράμματος αντιπροσωπεύοντας οριστικές εγκρίσεις για 500 σχέδια, Συνολικού κόστους 54.735.000 ΕΥΡΩ (18.555.093.000 Δρχ.) και Δημόσιας Δαπάνης 44.163.000 ΕΥΡΩ (14.971.398.000 Δρχ.).

Το ποσοστό Εξειδίκευσης ανά Πηγή Χρηματοδότησης διαμορφώνεται ως εξής :

Σ.Κ.	Δ.Δ.	ΧΜΠΑ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	Ε.Σ.
<b>104,3%</b>	<b>104,1%</b>	<b>94,9%</b>	<b>109,9%</b>	<b>91,6%</b>	<b>103,8%</b>

Οι πληρωμές έφτασαν σε Συνολικό κόστος τα 22.030.000 ΕΥΡΩ (7.205.770.000 Δρχ.), αντιπροσωπεύοντας Απορροφήσεις (σε ΕΥΡΩ) της τάξης του 42,0 % του Προγράμματος και αντιστοιχούν σε πληρωμές 340 σχεδίων, εκ των οποίων 305 έχουν ολοκληρωθεί και 35 βρίσκονται σε διάφορες φάσεις υλοποίησης

Το ποσοστό Απορρόφησης ανά Πηγή Χρηματοδότησης διαμορφώνεται ως εξής :

Σ.Κ.	Δ.Δ.	ΧΜΠΑ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	Ε.Σ.
<b>42,0%</b>	<b>42,5%</b>	<b>77,0%</b>	<b>21,9%</b>	<b>26,4%</b>	<b>43,3%</b>

Ανά Περιφέρεια(Βλ. Παράρτημα) παρατηρήθηκαν διακυμάνσεις ως προς τα ποσοστά εξειδίκευσης και απορρόφησης.

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Οικονομικές Ενισχύσεις, Πορεία υλοποίησης Ε.Π.ΑΛ. 1994-1998

#### 4.2.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Βασικό πρόβλημα στην εφαρμογή της PESCA υπήρξε η μεγάλη καθυστέρηση που σημειώθηκε στην έναρξη εφαρμογή της. Κατά μεγάλο ποσοστό οι καθυστερήσεις οφείλονταν στο υφιστάμενο σύστημα διαδικασιών (θεσμοθετημένη διαδικασία) και είναι αυτές που δεν μπορούσαν να αντιμετωπιστούν άμεσα.

Σημαντικός επιβραδυντικός παράγοντας στην λειτουργία κυρίως του PESCA ήταν η δομή του Προγράμματος και κυρίως η κατανομή των πιστώσεων κατά μέτρο, περιφέρεια και ταμείο που σύμφωνα με το επενδυτικό ενδιαφέρον το οποίο εκδηλώθηκε με τις υποβληθείσες αιτήσεις, είχε ως συνέπεια την αδυναμία εξειδίκευσης στο σύνολο των πιστώσεων των Περιφερειών και κατ' επέκταση του Προγράμματος. Η λύση δόθηκε με την μεγάλης έκτασης τροποποίηση του Προγράμματος.

Η καθυστερημένη ανάθεση μελετών στρατηγικής σημασίας δεν επέτρεψε την έγκαιρη χρησιμοποίησή τους στο σχεδιασμό του παρόντος σχεδίου προγράμματος, ενώ ή μη έγκριση και πραγματοποίηση της μελέτης για την διερεύνηση των αναγκών της χώρας σε αλιευτικούς λιμένες και καταφύγια στέρησε τη διοίκηση από ένα εργαλείο που θα βοηθούσε στον καλύτερο προγραμματισμό των συγκεκριμένων υποδομών.

Δεν υπήρχε αποκλειστική απασχόληση του προσωπικού των υπηρεσιών για την παρακολούθηση και υλοποίηση του Ε.Π.ΑΛ. Το γεγονός αυτό συνδυαζόμενο με την ελλιπή στελέχωση κυρίως των Νομαρχιακών Υπηρεσιών στέρησε το σύστημα διοίκηση από τους αναγκαίους ανθρώπινους πόρους.

Στα θετικά του προγράμματος προσμετράται η περιφερειακή του διάσταση, η ενσωμάτωση ενεργειών καινοτόμων και συμπληρωματικών ως προς το Ε.Π.ΑΛ, με συνέπεια να λειτουργεί διερευνητικά , σχετικά με τις νέες τάσεις δραστηριοτήτων στο χώρο της αλιείας τα επόμενα χρόνια.

Στα αρνητικά του προσμετράται η δομή και η κατανομή των πιστώσεων ανά μέτρο, περιφέρεια , οι περιορισμένοι πόροι σε σύγκριση με άλλου είδους ενισχύσεις, η μη επαρκής χρησιμοποίηση των καινοτόμων συνιστώσων του.



## 4.3 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

### 4.3.1 Α΄ ΚΠΣ(1989-1993)

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου προγράμματος δόθηκε μικρή χρηματοδότηση στην ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα (6,1%) και δεν υπήρξε τομεακό πρόγραμμα για την αλιεία.

Η Αλιευτική πολιτική κατά την περίοδο αυτή βασίζεται σε δύο κανονισμούς :

α) τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4028/86 του Συμβουλίου «σχετικά με κοινοτικές δράσεις για τη βελτίωση και την προσαρμογή των διαρθρώσεων του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας».

Στο άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού ορίζεται: «Προκειμένου να διευκολυνθεί η διαρθρωτική εξέλιξη του τομέα της αλιείας στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, η Επιτροπή δύναται να χορηγεί κοινοτική χρηματοδοτική ενίσχυση στις δράσεις που αναλαμβάνονται στους ακόλουθους τομείς:

- ✓ Αναδιάρθρωση, ανανέωση ή εκσυγχρονισμός του αλιευτικού στόλου
- ✓ Ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και διευθέτηση των προστατευόμενων θαλάσσιων ζωνών ενόψει μιας καλύτερης διαχείρισης της παράκτιας αλιευτικής ζώνης
- ✓ Επαναπροσανατολισμός της αλιευτικής δραστηριότητας με την καθιέρωση πειραματικών αποστολών αλιείας και προσωρινών ενώσεων επιχειρήσεων
- ✓ Προσαρμογή των ικανοτήτων αλιείας με προσωρινή ή οριστική παύση της δραστηριότητας ορισμένων σκαφών
- ✓ Εξοπλισμός των αλιευτικών λιμένων προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες παραγωγής και εκφόρτωσης προϊόντων
- ✓ Αναζήτηση νέων τρόπων διάθεσης για τα προϊόντα που προέρχονται από είδη που παρουσιάζουν πλεόνασμα ή τυγχάνουν υποεκμετάλλευσης»<sup>1</sup>

β) τον κανονισμό (ΕΟΚ) 4042/88 του Συμβουλίου «σχετικά με τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας»

---

<sup>1</sup> Κανονισμός (ΕΟΚ) 4028/86 του Συμβουλίου «σχετικά με κοινοτικές δράσεις για τη βελτίωση και την προσαρμογή των διαρθρώσεων του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας».

Το κοινό καθεστώς ενισχύσεων στους τομείς της μεταποίησης και της εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που ίσχυε από το 1977 αντικαταστάθηκε το 1989 από ένα αυτόνομο καθεστώς ενταγμένο στο μηχανισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Ο εν λόγω κανονισμός δίνει έμφαση σε σχέδια :

- ✓ Εμπορίας και μεταποίησης ειδών άγνωστων στους καταναλωτές
- ✓ Επικέντρωσης της προσφοράς των παραγωγών
- ✓ Βελτιωτικών των υγειονομικών συνθηκών
- ✓ Με έντονο το χαρακτήρα της τεχνολογικής καινοτομίας

Αξιολόγηση: Η κοινοτική βοήθεια την περίοδο 1987-1993 ανήλθε σε 1800 εκατ. ECU (υπόσημ. σελ.33) και συνέβαλε στην :

- βελτίωση των υγειονομικών συνθηκών και συνθηκών ασφαλείας στα πλοία και στις εγκαταστάσεις μεταποίησης και εμπορίας.
- ανάπτυξη υδατοκαλλιέργειας .

Η έλλειψη ενός συνολικού στρατηγικού οράματος και προγραμματισμού οδήγησε στην αποτυχία μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας, στην εσφαλμένη κατανομή των ενισχύσεων μεταξύ των παραγωγικών μονάδων.

#### 4.3.2 Β΄ ΚΠΣ (1994-1999)

Βασικός στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η υλοποίηση της Οικονομικής και Κοινωνικής σύγκλισης των κρατών μελών της Ε.Ε.

Αριθμεί 6 στόχους από τους οποίους η αλιεία βρίσκεται στο «5<sup>α</sup> που αφορά στην ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση της αλιείας» και στον 3<sup>ο</sup> άξονα του ΚΠΣ με τίτλο «Ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα της οικονομίας». Η χρηματοδότησή τους κυμαίνεται στο 25 % του συνολικού προϋπολογισμού.

Το ΕΠΑΛ της συγκεκριμένης περιόδου βασίστηκε στον κανονισμό (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθμ. 3699/93 «περί καθορισμού των κριτηρίων και όρων των κοινοτικών παρεμβάσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα στον τομέα της αλιείας , της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων του» και τροποποιήθηκε με τον κανονισμό αριθμ. 2468/98 του Συμβουλίου.

Συνίσταται σε τομείς οι οποίοι περιλαμβάνουν μέτρα στα οποία εντάσσονται ενέργειες και έργα.

Το συνολικό κόστος του Προγράμματος<sup>1</sup>, μετά την τελευταία τροποποίηση, είναι 310.954 χιλιάδες EURO, με την ακόλουθη κατανομή:

	<b>EURO</b>	<b>% του συνόλου</b>
<b>Δημόσια Δαπάνη</b>	196.586.000	63,2
<b>Εθνική Συμμετοχή</b>	49.186.000	15,8
<b>Κοινοτική Συμμετοχή</b>	147.400.000	47,4
<b>Ε.Τ.Π.Α</b>	12.300.000	4,0
<b>Χ.Μ.Π.Α</b>	135.100.000	43,4
<b>Ιδιωτική Δαπάνη</b>	114.368.000	36,8
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	310.954.000	100,0

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Οικονομικές Ενισχύσεις, Πορεία υλοποίησης Ε.Π.ΑΛ. 1994-1998

## **ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ**

- Εξασφάλιση ισορροπίας μεταξύ της ασκούμενης προσπάθειας και των αλιευτικών αποθεμάτων
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αλιευτικού στόλου
- Αύξηση της παραγωγής ειδών υψηλής εμπορικής αξίας, προερχόμενες από εντατικές, ημιεντατικές και εκτατικές υδατοκαλλιέργειες
- Βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, υδατοκαλλιεργειών, με παράλληλη μείωση του κόστους παραγωγής καθώς και βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων
- Ορθολογική διαχείριση και προστασία υδάτινων οικοσυστημάτων, εξασφάλιση ποιότητας υγιεινότητας του προϊόντος, δημιουργία υποδομής υδατοκαλλιέργειας και βελτίωση της υφιστάμενης σε περιοχές όπου υπάρχουν φυσικά αποθέματα, καθώς και επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν στην παραγωγή και προώθηση νέων τεχνικών
- Ενθάρρυνση του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού των βιομηχανικών μονάδων μεταποίησης και βελτίωση των ποιοτικών και υγειονομικών προδιαγραφών των παραγόμενων προϊόντων (αλιείας και υδατοκαλλιέργειας)
- Ενίσχυση του δικτύου διακίνησης και βελτίωσης των όρων υγιεινής κατά την εμπορία των προϊόντων αλιείας, υδατοκαλλιεργειών και των οστρακοειδών

## **ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Το Πρόγραμμα διαρθρώνεται σε 9 Τομείς Παρέμβασης :

### Τομέας 1: Προσαρμογή αλιευτικής ικανότητας

Στόχος είναι η μείωση της αλιευτικής προσπάθειας, η επιτευξη των στοχων των ΠΠΠ III και IV, την αντιμετώπιση απροβλεπτων και μη επαναλαμβανομενων δυσχερειων του Τομεα.

M.1.1 : Καταστροφή (οριστική παύση) (Απορρόφηση : 90,72 %)

M.1.2 : Εξαγωγή / άλλη διάθεση (Απορρόφηση: 99,71 %)

M.1.3 : Μικτή εταιρία (Απορρόφηση: 99,96 %)

Αποτέλεσμα: Η οικονομική συμμετοχή των μέτρων του τομέα 1 είναι 22% του συνόλου του ΕΠΑΛ. Έχουν εγκριθεί 1610 σχέδια , η πλειοψηφία των οποίων εντάσσεται στο M1 και έχουν ολοκληρωθεί 1143 (71 %). Η επίτευξη του φυσικού αντικειμένου αναμένεται να είναι μεγαλύτερη του 90 % (93% - 96%). Αποτέλεσμα αυτών είναι η επίτευξη στόχων ΠΠΠ III και IV, η αναδιάρθρωση του αλιευτικού στόλου, η ανάκαμψη αλιευτικών πόρων (βανθοπελαγικά είδη).

### Τομέας 2: Ανανέωση και εκσυγχρονισμός του αλιευτικού στόλου (Απορρόφηση 72,84 %).

Στόχος: η ναυπήγηση νέων και ο εκσυγχρονισμός παλαιών σκαφών , προσαρμοσμένων στη νέα τεχνολογία

M.2.1 : Κατασκευή νέων αλιευτικών σκαφών (Απορρόφηση: 68,2 % ).

M.2.2 : Εκσυγχρονισμός ήδη υπάρχοντων αλιευτικών σκαφών (Απορρόφηση: 76,5 %)

Αποτέλεσμα: Η χρηματοδότηση του είναι 12 % του συνόλου των δαπανών του προγράμματος με το M2.2. να υπερέχει του M2.1.

Ο αριθμός των εγκεκριμένων επενδυτικών στοιχείων ήταν ικανοποιητικός και αναμένεται η κάλυψη του στόχου του Φυσικού Αντικειμένου. Θετική ήταν η επίπτωση στις θέσεις εργασίας , στη βελτίωση των όρων διαβίωσης και εργασίας και στην ανταγωνιστικότητα των αλιευτικών σκαφών.

### Τομέας 3. Υδατοκαλλιέργεια (Απορρόφηση 76,27 % )

Στόχοι: αύξηση της παραγωγής ειδών εμπορικής αξίας

μείωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο αλιευτικών προϊόντων  
μείωση του κόστους παραγωγής  
βελτίωση ποιότητας παραγόμενου προϊόντος  
βελτίωση συνθηκών εργασίας  
δημιουργία νέων ειδών κ.α.

M.3.1 : εκσυγχρονισμός της υδατοκαλλιέργειας με αύξηση της δυναμικότητας  
(Απορρόφηση 78,4 % )

M.3.2 : εκσυγχρονισμός της υδατοκαλλιέργειας χωρίς αύξηση της  
δυναμικότητας (Απορρόφηση 67,5 % )

Αποτέλεσμα: Έχουν εγκριθεί 225 επενδυτικά σχέδια. Το ποσοστό υλοποίησης  
ανέρχεται στο 70 % , αλλά απαιτείται περαιτέρω ενίσχυση του κλάδου ώστε  
να επιτευχθούν οι προαναφερθέντες στόχοι.

#### Τομέας 4. Θαλάσσιες προστατευμένες ζώνες

M.4.1.: διευθέτηση θαλάσσιων προστατευόμενων ζωνών και κατασκευή  
τεχνητών υφάλων (Βιστωνικός Κόλπος) , κατασκευών προσέλκυσης ψαριών  
κ.α. (Απορρόφηση: 64,66 % )

#### Τομέας 5: Εξοπλισμός αλιευτικών λιμένων (Απορρόφηση: 95,5% )

Στόχος: η βελτίωση συνθηκών εκφόρτωσης και επεξεργασίας και  
αποθήκευσης προϊόντων αλιείας.

M.5.1.: κατασκευή νέων εξοπλισμών , επέκταση υπαρχόντων (στα αλιευτικά  
λιμάνια, ιχθυόσκαλες, εσωτερικά ύδατα με την κατασκευή και διαμόρφωση  
αποβάθρων κ.α.).

#### Τομέας 6: Μεταποίηση – Εμπορία προϊόντων

M.6.1 : αύξηση της μεταποιητικής ικανότητας (Απορρόφηση: 93,7%)

M.6.2 : εκσυγχρονισμός υπαρχουσών μονάδων μεταποίησης , χωρίς αύξηση  
της παραγωγικής ικανότητας (Απορρόφηση: 87,2 %)

M.6.3 : εκσυγχρονισμός υπαρχουσών επιχειρήσεων εμπορίας  
(Απορρόφηση:44,6 %)

M.6.4 : δημιουργία νέων επιχειρήσεων εμπορίας (Απορρόφηση: 72,5 %)

Αποτέλεσμα : Έχουν ενταχθεί 113 Επενδυτικά Σχέδια. Το ποσοστό  
υλοποίησης κυμαίνεται στο 64 %. Αναμένεται η αύξηση της μεταποιητικής

ικανοτητας των μοναδων ανω του 80% χωρις να καλυπτονται οι αναγκες της Χωρασε υποδομες.

Τομέας 7: Προώθηση (Απορρόφηση 98,51 %)

Στόχος: η αύξηση κατανάλωσης πλεονασματικών ειδών, εξασφάλιση νέων αγορών κ.α.

Μ.7.1: καμπάνιες προώθησης (Απορρόφηση 98,4%)

Μ.7.2: μελέτες αγοράς και έρευνες κατανάλωσης(Απορρόφηση 98,6 %)

Τομέας 8: Άλλα μέτρα

Στόχος: η ομαλή υλοποίηση του ΕΠΑΛ.

Μ.8.1: μελέτες, σχέδια πιλότοι, τεχνική βοήθεια και άλλα ειδικά μέτρα.  
(Απορρόφηση 87,4 %)

Τομέας 10: Υποδομές και έρευνα αλιείας

Στόχος: η βελτίωση της υπάρχουσας υποδομής μέσω της εκτέλεσης ερευνητικών προγραμμάτων.

Μ.10.1: υποδομές (σχέδια) (Απορρόφηση: 83,87 %)

## ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το ΕΠΑΛ σημείωσε ικανοποιητικούς ρυθμούς υλοποίησης<sup>1</sup>.

Στο Πρόγραμμα έχουν ενταχθεί 3.038 έργα και ενέργειες, συνολικού κόστους 323.178,65 χιλ. EURO. Από τα σχέδια αυτά τα 2.376 έχουν ολοκληρωθεί<sup>2</sup>.

Η δέσμευση/εξειδίκευση του συνολικού κόστους (στοιχεία 31-12-2000) έφτασε το 103,9%, (103,7% το ΧΜΠΑ και 108,0% το ΕΤΠΑ), ενώ ήταν 107% με στοιχεία 31-12-1999.

Συνολικά μέχρι 31/01/2001 η απορρόφηση της Δημόσιας Δαπάνης ανήλθε στο ποσό των 163.893,64 χιλ. EURO, ποσοστό 83,3% επί των συνολικών προβλέψεων του Προγράμματος. Η απορρόφηση σε Συνολικό Κόστος ανήλθε στο ποσό των 252.938,69 χιλ. EURO, ποσοστό 81,3% επί των συνολικών προβλέψεων του Προγράμματος.

Όσον αφορά την περιφερειακή διάσταση του Προγράμματος η ανάλυση των στοιχείων δείχνει ότι οι νησιωτικές περιοχές (Β. Και Ν. Αιγαίου, Δωδεκάνησα) απορροφούν το 32% των συνολικών παρεμβάσεων, ενώ στους νομούς που περιέχουν τα δύο μεγάλα αστικά κέντρα (Αττικής, Θεσσαλονίκης) καταγράφονται 523 παρεμβάσεις σε σύνολο 3.114 (το 17%) ενώ σε επίπεδο προϋπολογισμού έχει κατανεμηθεί το 20% περίπου του συνολικού κόστους.

### Πίνακας 1

Περιφέρεια	Ποσό (εκατ. ευρο)	Περιφέρεια	Ποσό (εκατ. ευρο)
Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης	12,62	Πελοποννήσου	7,63
Κεντρικής Μακεδονίας	7,90	Ιονίων Νήσων	7,60
Δυτικής Μακεδονίας	3,10	Βορείου Αιγαίου	12,00
Θεσσαλίας	7,80	Νοτίου Αιγαίου	9,10
Δυτικής Ελλάδας	12,48	Κρήτης	7,65
Ηπείρου	11,40	Αττικής	2,00
Στερεάς Ελλάδος	7,63	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>109</b>

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Οικονομικές Ενισχύσεις, Πορεία υλοποίησης Ε.Π.ΑΛ. 1994-1998  
<sup>2</sup> με την έννοια της πληρωμής και των τελικών δόσεων των σχεδίων



#### 4.3.2.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το ΕΠΑΛ 1994-1999 επιδιώκοντας την κάλυψη των προβλημάτων του αλιευτικού τομέα εκφράζει την επιλογή ορθής κατεύθυνσης και προσανατολισμού με την αύξηση χρηματοδοτικής βαρύτητας στους τομείς 3 (Υδατοκαλλιέργεια), 6 (μεταποίηση και εμπορία προϊόντων), 1 (προσαρμογή αλιευτικής ικανότητας), προς την ανάπτυξη κλάδων με δυναμισμό και εξαγωγικό προσανατολισμό άμεσα συνδεδεμένο με την ιδέα της αειφορίας και της ποιότητας.

Στα θετικά του Προγράμματος προσμετράται η ενθάρρυνση ικανού αριθμού επιχειρήσεων να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους και η υλοποίηση των στόχων της ΚΑΠ στη διατήρηση των αλιευτικών πόρων όπως έχει εκφρασθεί από τα ΠΠΠ.

Στο Πρόγραμμα παρατηρήθηκαν προβλήματα σχεδιασμού με συνέπεια την μεταβολή της δομής του Προγράμματος η οποία περιελάμβανε 4 Υποπρογράμματα στα οποία αντιστοιχούσαν Μέτρα και Υπομέτρα. Με την τροποποίηση του Προγράμματος και τη διάκρισή του σε Τομείς στους οποίους υπάγονται Μέτρα και σε αυτά Ενέργειες και Έργα υιοθετήθηκε η δομή κατά INFOSYS γεγονός που διευκόλυνε την παρακολούθηση της προόδου του Προγράμματος και τον έλεγχο του από την Κοινότητα.

Πρόβλημα αποτέλεσε η ανεπαρκής στελέχωση των Υπηρεσιών Αλιείας (Κεντρικές και Νομαρχιακές), η έλλειψη εμπειρίας, η χαμηλή διαθεσιμότητα των ανθρώπινων πόρων της διοίκησης του Ε.Π., η έλλειψη συντονισμού .

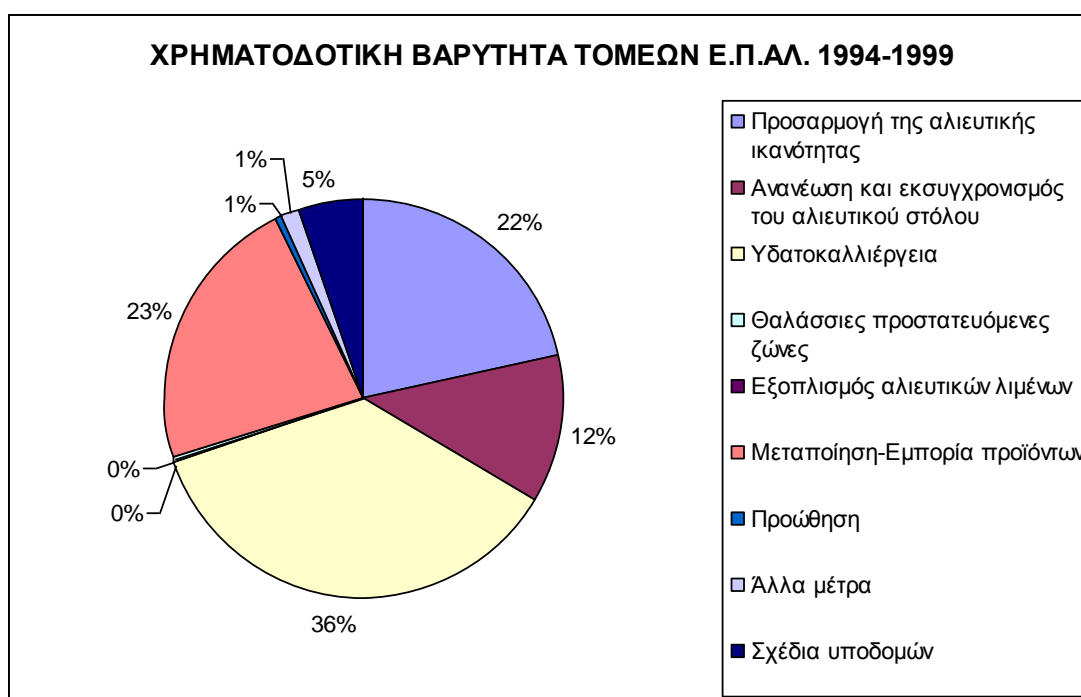
Μειονέκτημα αποτέλεσε επίσης η μικρή χρηματοδότηση παρά τις μεγάλες ανάγκες της χώρας σε υποδομές, εκσυγχρονισμό των σκαφών της θαλάσσιας Αλιείαςκ.α.

Απο την υλοποίηση του Ε.Π.ΑΛ. προέκυψαν:

- α) η ανάγκη θέσπισης αντικειμενικών, διαφανών κριτηρίων απόδοσης των φορέων και των μηχανισμών υλοποίησης με στόχο την μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και την αποφυγή απώλειας πόρων.
- β) η σκοπιμότητα επαναπροσανατολισμού των παρεμβάσεων σε συλλογικές ενέργειες και παρεμβάσεις που αξιοποιούν και ενισχύουν πολλαπλασιαστικά την ανταγωνιστικότητα των παραγωγικών επιχειρήσεων.

γ) η ανάγκη απόδοσης προσοχής σε μηχανισμούς και διαδικασίες σχεδιασμού και υποστήριξης της υλοποίησης των προγραμματισμένων παρεμβάσεων.

**Διάγραμμα 11**



Παρα την καθυστέρηση έναρξης του Προγράμματος και τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε, πέτυχε στο τέλος της Προγραμματικής περιόδου την κάλυψη του συνολικού Προϋπολογισμού από τις νομικές δεσμεύσεις.

Συμπερασματικά, ο σχεδιασμός για τον τομέα για την περίοδο 1994 –1999 ανταποκρινόταν στις απαιτήσεις Κ.Α.Π. καθώς και της Ελληνικής Αλιείας. Κατά την περίοδο 1994-99, τα δύο προγράμματα που υλοποιήθηκαν για την ενίσχυση του τομέα της αλιείας, κινητοποίησαν δημόσιες ενισχύσεις 239,0 εκατ. €. Τα πρώτα αποτελέσματα<sup>1</sup> των ενισχύσεων αυτών έχουν ως εξής:

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, 6<sup>η</sup> Εγκύκλιος, Εφαρμογή Γ' ΚΠΣ, Σεπτέμβριος 2000

- για το στόλο: τήρηση των στόχων των Πολυετών Προγραμμάτων Προγραμματισμού (ΠΠΠ) και εκσυγχρονισμός του στόλου σε ποσοστό 10 % ως προς τη χωρητικότητα (ΚΟΧ)
- για την υδατοκαλλιέργεια: ανάπτυξη θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας
- για τη μεταποίηση: εκσυγχρονισμό του παραγωγικού δυναμικού μεταποιημένων προϊόντων.

Οι πρόσφατες θετικές τάσεις στους περισσότερους κλάδους του τομέα οφείλονται, - εκτός από τις παρεμβάσεις του Προγράμματος - και στις θετικές μακρο-οικονομικές εξελίξεις της Ελληνικής Οικονομίας και στην γενικότερη ανάπτυξη των υποδομών.

Παρόλα αυτά ο τομέας εξακολουθεί ποιοτικά να αντιμετωπίζει τα ίδια καίρια προβλήματα:

- ✓ ανεπάρκεια θαλάσσιων υποδομών
- ✓ ένταση του ρυθμού ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας με αποτέλεσμα την ανάγκη δημιουργίας νέων αγορών και νέων μεθόδων εμπορικής διάθεσης των προϊόντων της
- ✓ παλαιότητα του στόλου της θαλάσσιας αλιείας, παραδοσιακή κοινωνικό-οικονομική διάρθρωση του κλάδου της συλλεκτικής αλιείας
- ✓ ατελή συμμόρφωση της μεταποίησης ως προς τους κανόνες ποιότητας, υγιεινής και περιβάλλοντος
- ✓ έλλειψη αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης των επαγγελματιών αλιέων και μη ικανοποιητική ανταπόκριση των ερευνητικών προγραμμάτων στις ανάγκες του τομέα

#### 4.3.3 Γ΄ ΚΠΣ(2000 – 2006)

Όσον αφορά τη γεωργία, την ανάπτυξη της υπαίθρου και την αλιεία, στα πλαίσια του Γ΄ ΚΠΣ δίνεται προτεραιότητα στην πολύπλευρη ανταγωνιστικότητα των αγροτικών ζωνών μέσα σε ένα πνεύμα το οποίο διαπνέεται από τις αρχές της **αειφόρου**, μακροπρόθεσμης και ισόρροπης ανάπτυξης. Για την αλιεία<sup>1</sup>, προτεραιότητα δίδεται στον εξορθολογισμό και τον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού δυναμικού, σύμφωνα με τους κανόνες της ποιότητας και του περιβάλλοντος, προκειμένου να επιτευχθεί μία μόνιμη και ισορροπημένη ανάπτυξη του τομέα.

Το Ε.Π.ΑΛ. της νέας προγραμματικής περιόδου επιχειρεί να δώσει λύσεις στα προαναφερθέντα προβλήματα του Τομέα με την συνέχιση της αναδιάρθρωσης του μέσω του εξορθολογισμού και του εκσυγχρονισμού του παραγωγικού δυναμικού καθώς και μέσω άλλων ενεργειών που θα διασφαλίσουν σε μόνιμη βάση τη βιωσιμότητα του τομέα της αλιείας, λαμβάνοντας υπόψη τα παρακάτω στοιχεία :

##### **A.** Στον τομέα των αλιευτικών στόλων :

- Τα Πολυετή Προγράμματα Προγραμματισμού που παραμένουν η βάση αναφοράς του μηχανισμού πλαισίωσης του αλιευτικού δυναμικού. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να διατεθούν επαρκείς πόροι για την υλοποίησή τους.
- Ανάγκη αποφυγής στρεβλώσεων είτε με την ανεπαρκή ανανέωση του στόλου που θα μπορούσε να προκαλέσει γενικευμένη γήρανση αυτού, είτε με την έντονη εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας στον τομέα που θα μπορούσε να μειώσει σημαντικά τους αλιευτικούς πόρους.
- Η τήρηση των ακόλουθων προτεραιοτήτων: η ενθάρρυνση χρήσης πιο επιλεκτικών εργαλείων και μεθόδων αλιείας, η βελτίωση της ποιότητας των αλιευμένων και συντηρούμενων επί του σκάφους προϊόντων και η βελτίωση των συνθηκών εργασίας και ασφάλειας.

**B.** Στο υπόλοιπο του παραγωγικού τομέα (ιχθυοκαλλιέργεια, μεταποίηση των προϊόντων) :

---

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, 6<sup>η</sup> Εγκύκλιος, Εφαρμογή Γ΄ ΚΠΣ, Σεπτέμβριος 2000

- Οι δράσεις συλλογικού ενδιαφέροντος που ευνοούν τα συμφέροντα ολόκληρου του κλάδου αποτελούν πρώτη προτεραιότητα, σε σχέση με τις επενδύσεις σε μεμονωμένες επιχειρήσεις.
- Η καταπολέμηση των περιβαλλοντικών οχλήσεων, η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων ή ακόμα και η διάθεση πλεονασματικής ή ελλειμματικής εκμετάλλευσης ειδών είναι εξίσου σημαντικές προτεραιότητες.
- Η ανάπτυξη της παραγωγής (λαυράκια/τσιπούρες) βάσει της δυνατότητας διάθεσής της στις αγορές.

Παράλληλα με το Ε.Π.ΑΛ. θα υλοποιηθούν :

- Περιφερειακές παρεμβάσεις στον τομέα που θα σχετίζονται με τις υποδομές θα υποστηριχθούν από το **ΕΤΠΑ (109 εκ. EURO)** στο πλαίσιο των περιφερειακών προγραμμάτων.
- Δράσεις κατάρτισης υπέρ των νεο-εισερχομένων στο επάγγελμα όπως και δράσεις υπέρ των επαγγελματιών θα υποστηριχθούν από το **ΕΚΤ** στο πλαίσιο των ΕΠ Αρχικής Κατάρτισης και Συνεχιζόμενης Κατάρτισης.
- Δράσεις εφαρμοσμένης έρευνας στους τομείς της αλιείας / υδατοκαλλιέργειας / μεταποίησης κ.λπ. που θα υποστηριχθούν από το ΕΠ Ανταγωνιστικότητας.

Το **Ε.Π.ΑΛ. 2000-2006**<sup>1</sup> εγκρίθηκε με την Ε (817) / 28-3-2001 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού επιβεβαιώθηκε κατά την 1<sup>η</sup> Συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π.ΑΛ. με την ακόλουθη κατανομή χρηματοδοτήσεων:

Συνολικό Κόστος	499,292920 εκατ. euro
Δημόσια Δαπάνη	320,072310 εκατ. euro
Κοινοτική Συμμετοχή	236,595752 εκατ. euro
Εθνική Συμμετοχή	83,476558 εκατ. euro
Ιδιωτικών Κεφαλαίων	179,220610 εκατ. euro

<sup>1</sup> ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Συμπλήρωμα Προγραμματισμού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006

## **ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ**

Στόχοι της πολιτικής για τον αλιευτικό τομέα κατά την προσεχή προγραμματική περίοδο είναι:

- Η επίτευξη κατά βιώσιμο τρόπο ισορροπίας μεταξύ των αλιευτικών πόρων και της εκμετάλλευσής τους
- Η εφαρμογή των αρχών υπεύθυνης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η συμβολή στην ανάπτυξη βιώσιμων από οικονομικής απόψεως επιχειρήσεων στον τομέα
- Η βελτίωση της ποιότητας του εφοδιασμού της αγοράς και η αξιοποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- Η συμβολή στην τοπική ανάπτυξη, ιδίως περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία
- Η ορθολογική εκμετάλλευση των εσωτερικών υδάτινων πόρων, στα πλαίσια της αειφορίας
- Η προώθηση ίσων ευκαιριών για εργασία

## **ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ**

### **ΘΑΛΑΣΙΑ ΑΛΙΕΙΑ**

- Προστασία των αλιευτικών πόρων
- Αναδιάρθρωση του αλιευτικού στόλου, βελτίωση της δομής και της λειτουργικότητάς του
- Βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης και ποιοτική αναβάθμιση της επαγγελματικής αλιευτικής τάξης
- Στήριξη του αλιευτικού κόσμου για επαγγελματικό επαναπροσανατολισμό

### **ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ**

- Αναβάθμιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, με σεβασμό στην υγιεινή κατάσταση τους και τις διατροφικές συνήθειες των

καταναλωτών, στα πλαίσια βιώσιμων πρακτικών με την εφαρμογή σύγχρονων συστημάτων παρακολούθησης και διάθεσης

- Εκσυγχρονισμός – αναδιοργάνωση των επιχειρήσεων του Τομέα, σε τεχνικό, εμπορικό και διοικητικό επίπεδο, με επακόλουθη αύξηση της βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητάς τους
- Εντατικοποίηση των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία ελέγχων και εκσυγχρονισμός του υπάρχοντος συστήματος παρακολούθησης και καταγραφής στοιχείων, παραγωγής, εμπορίας και απασχόλησης
- Αύξηση παραγωγής προϊόντων υδατ/γείας, υψηλής διατροφικής αξίας και ποιότητας
- Βελτίωση των συνθηκών αλιείας σε ιχθυοτροφικές εκμεταλλεύσεις των εσωτερικών υδάτων
- Προστασία του περιβάλλοντος στα πλαίσια της Υπεύθυνης Υδατ/γείας με διασφάλιση αειφορικών προσεγγίσεων στην παραγωγική διαδικασία
- Διερεύνηση των αγορών διάθεσης προϊόντων υδατ/γείας και εξεύρεση νέων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του καταναλωτικού κοινού

#### ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-ΕΜΠΟΡΙΑ

- Ο προσανατολισμός της βιομηχανίας σε προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας
- Η αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων μεταποίησης & εμπορίας και της εξαγωγιμότητας των προϊόντων τους, η προσαρμογή των επιχειρήσεων στην παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και τη διεθνοποίηση των αγορών
- Η διεύρυνση της γεωγραφικής βάσης των δραστηριοτήτων του τομέα καθώς επίσης και της απασχόλησης και της ισόρροπης ανάπτυξης της ελληνικής περιφέρειας
- Η υποστήριξη του τομέα με το κατάλληλο πλέγμα υποστηρικτικών υποδομών και υπηρεσιών που θα διευκολύνουν τις ελληνικές επιχειρήσεις
- Η βελτίωση της συμβολής του τομέα στην διατήρηση και αύξηση της απασχόλησης καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος

## ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ & ΜΕΤΡΑ

### 1<sup>ος</sup>: ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ

#### **M.1.1:** Διάλυση αλιευτικών σκαφών

Στόχος: περιορισμός αλιευτικής προσπάθειας , ώστε να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ αλιευτικών πόρων και της εκμετάλλευσής τους. Ο ελληνικός στόλος είναι καταγεγραμμένος και παρακολουθείται μέσω του Κοινοτικού Αλιευτικού Μητρώου.

Στρατηγική: διάλυση αλιευτικών σκαφών συνολικής ολικής χωρητικότητας 12000 GRT και συνολικής ισχύος 111.000 KW.

#### **M.1.2:** Μεταφορά σε Τρίτη χώρα / άλλη προσαρμογή

Εξασφάλισε την εύκολη πρόσβαση των σκαφών σε ύδατα τρίτων χωρών με τη χορήγηση αδείας αλιείας , τη βιωσιμότητα αλιευτικών επιχειρήσεων και εφοδιασμό κοινοτικής αγοράς με αλιεύματα.

Στρατηγική : μείωση ικανότητας αλιευτικού στόλου κατά 1.200 GRT η/και κατά 5.000 KW.

Δ1: Οριστική μεταφορά (αλιευτικών σκαφών) σε τρίτη χώρα που δεν είναι υποψήφια για ένταξη

Δ2: Οριστική διάθεση αλιευτικών σκαφών για άλλους σκοπούς εκτός αλιείας.

Δ3: Οριστική ένταξη σκαφών στους τομείς διαφύλαξη της ιστορικής κληρονομιάς / αλιευτικής έρευνας / εκπαίδευσης / ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

#### **M.1.3:** Μικτές εταιρίες

Στόχος: περιορισμός αλιευτικής προσπάθειας ώστε να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ αλιευτικών πόρων και εκμετάλλευσής στα πλαίσια της Κ. Αλιευτικής Πολιτικής.

Στρατηγική : οριστική μεταφορά και μεταβίβαση κυριότητας αλιευτικών σκαφών (μικτή εταιρία) περίπου ΣΟΧ 2.000 GRT και / ή συνολικής ισχύος 6.000 KW.

Προβλέπεται η αποζημίωση πλοιοκτητών αλιευτικών σκαφών, ώστε να διαγραφούν οριστικά τα αλιευτικά σκάφη από τα ελληνικά νηολόγια και να μεταβιβάσουν την κυριότητά τους σε κοινή εμπορική αλιευτική επιχείρηση , που θα ιδρύσουν σε τρίτη χώρα.



## **2<sup>ος</sup>: ΑΝΑΝΕΩΣΗ & ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ**

### **M.2.1: Κατασκευή νέων σκαφών**

Στόχος: η ανανέωση του αλιευτικού στόλου, βελτίωση της αξιοπλοΐας των αλιευτικών σκαφών και των συνθηκών εργασίας και υγιεινής των πληρωμάτων και της ποιότητας των αλιευμάτων και συγκράτησης πληθυσμου στην περιφέρεια.

Στρατηγική: Κατασκευή νέων αλιευτικών σκαφών ΣΟΧ 7000 GT και /η συνολικής ισχύος 40.000 KW.

### **M.2.2: Εκσυγχρονισμός υπαρχόντων αλιευτικών σκαφών**

Στόχος: η βελτίωση της αξιοπλοΐας των ήδη υπαρχόντων αλιευτικών σκαφών , των συνθηκών εργασίας και υγιεινής των πληρωμάτων και της ποιότητας των αλιευμάτων, της επιλεκτικότητας αλιευτικών εργαλείων και τεχνικών.

Στρατηγική: Εκσυγχρονισμός αλιευτικών σκαφών Σ.Ο.Χ14.000 GT ή / και συνολικής ισχύος 70.000 KW.

Προβλέπεται η χρήση αλιευτικών τεχνικών φιλικών προς το περιβάλλον και εκσυγχρονισμός σκαφών ώστε να προσαρμοσθούν στις απαιτήσεις της τεχνολογικής προόδου .

## **3<sup>ος</sup>: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ-ΥΔΑΤΟΚΑΛ- ΛΙΕΡΓΕΙΕΣ-ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΑΛΙΕΙΑΣ-ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ & ΑΛΙΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ**

### **M.3.1: Προστασία και ανάπτυξη των αλιευτικών πόρων**

Στόχος:προστασία και ανάπτυξη αλιευτικών πόρων των παράκτιων περιοχών σε έκταση 15 km<sup>2</sup>

Στρατηγική: Επιλογή περιοχών για τις οποίες έχει τεκμηριωθεί με μελέτες η σκοπιμότητα εγκατάστασης σταθερών ή κινητών στοιχείων για την προστασία και ανάπτυξη των αλιευτικών πόρων. Προβλέπει την κατασκευή σταθερών και κινητών στοιχείων για την προστασία και ανάπτυξη αλιευτικών πόρων, (αύξηση τοπικής αλιεύσιμης ιχθυοπαραγωγής σε ποσοστό 10% μετά την πρώτη δετία) παρακολούθηση επιπτώσεων της κατασκευής και πόντισης των στοιχείων.

**M.3.2:** Υδατοκαλλιέργεια – Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων (αύξηση δυναμικότητας υδατοκαλλιέργειας και εκσυγχρονισμός).

Στόχος: διαμόρφωση νέων συνθηκών παραγωγής και κατανάλωσης , βελτίωση ανταγωνιστικότητας κλάδου, παραγωγής ποιοτικών προϊόντων , αξιοποίηση των εσωτερικών υδάτων στα πλαίσια της ορθολογικής τους διαχείρισης , αναβάθμιση ποιότητας παραγωγής βάσει διατροφικών συνηθειών των καταναλωτών , αύξηση απασχόλησης κ.α.

Στρατηγική: η υπό στενό έλεγχο και παρακολούθηση , περαιτέρω ενίσχυση και σταθεροποίηση του τομέα και η εδραίωσή του στο διεθνές σκηνικό. Αυτή θα συντελεσθεί με την προώθηση έργων υποδομής στις εξής κατευθύνσεις:

α. αναβάθμιση και διάδοση διαδικασιών που αποσκοπούν στην περιβαλλοντική προστασία προς όφελος της υγιεινής του παραγομένου προϊόντος και της αειφορικής προσέγγισης που πρέπει να εφαρμοσθεί για ένα σταθερό βιώσιμο και «καθαρό» περιβάλλον.

β. ελεγχόμενη διεύρυνση των στόχων παραγωγής σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς και τους ρυθμούς απορρόφησης των παραγομένων προϊόντων

γ. αύξηση της απασχόλησης καθιέρωση της ισοτιμίας και ανεργίας , στήριξη του εισοδήματος και συγκράτηση ανθρώπινου δυναμικού στις εστίες του, ειδικά σε παραμεθόριες και μειονεκτικές περιοχές.

Δράση 1: Αύξηση των ικανοτήτων της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας μέσω της:

Ίδρυσης νέων μονάδων εμπορικής σημασίας και επέκταση των υφισταμένων

Εκσυγχρονισμού υφισταμένων δομών της ιχθυοτροφικής εκμετάλλευσης εσωτερικών υδάτων.

Δράση 2: εκσυγχρονισμός η /και μετεγκατάσταση ήδη υφισταμένων μονάδων υδατοκαλλιεργειών χωρίς αύξηση των ικανοτήτων παραγωγής μέσω αναπροσαρμογής διαχειριστικών μεθόδων με τη χρήση νέας τεχνολογίας, αναβάθμιση οργάνωσης επιχειρήσεων του τομέα με εισαγωγή τεχνολογίας καινοτόμων χαρακτήρα κ.α.

### **M.3.3: Εξοπλισμός λιμένων αλιείας**

Στοχος: βελτιωση συνθηκων εκφορτωσης, συντηρησης και διακινησης αλιευματων και βελτιωση ελλιμενισμού των αλιευτικων σκαφων , βελτιωση της ποιτητας εφοδιασμου της αγορας και συμβολη στην τοπικη αναπτυξη.

Στρατηγική:

- ενίσχυση δράσεων συλλογικού ενδιαφέροντος.

- συμπλήρωση υποστηρικτικών υποδομών της εμπορίας των αλιευμάτων για ασφαλή , αποδοτική και υγιεινή διακίνησή τους.
- βελτίωση των συνθηκών υγιεινής των προϊόντων και της ασφάλειας της εργασίας,Θα δοθεί προτεραιότητα στις νησιωτικές απομακρυσμένες περιοχές και στις παραλήμνιες περιοχές της ενδοχώρας

Δραση 1:κατασκευη νεων λιμενικων εγκαταστασεων/επεκταση υπαρχοντων

Δραση 2:εκσυγχρονισμος λιμενικων εγκαταστασεων χωρις αυξηση των φυσικων ικανοτητων

#### **M.3.4: Μεταποίηση και Εμπορία**

Στόχος: ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και συμβολή ανάπτυξης βιώσιμων οικονομικά επιχειρήσεων στους τομείς , βελτίωση ποιότητας εφοδιασμού της αγοράς , δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και βελτίωση ποιότητας των διακινούμενων αλιευμάτων, προσανατολισμός μεταποιητικής βιομηχανίας σε προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας (δημιουργία νέων μονάδων , αναδιοργάνωση και εκσυγχρονισμός τους, αυτοματοποίηση διοικητικών, οικονομικών και επιχειρηματικών διαδικασιών. Βελτίωση και συμπλήρωση υποδομής, ανάπτυξη συνεργασίας δικτύων και πληροφοριακού συστήματος, διερεύνηση αγοράς κ.α.)

Στρατηγική: προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων για εκσυγχρονισμό , συμπλήρωση πλέγματος υποστηρικτικών υποδομών της εμπορίας αλιευτικών προϊόντων, προώθηση διασύνδεσης της βιομηχανίας, εμπορίου, υπηρεσιών βελτίωσης ποιότητας προϊόντων και παραγωγικών διαδικασιών

Δράση 1: αύξηση ικανότητας μεταποίησης , κατασκευή νέων και επέκταση υπαρχουσών μονάδων

Δράση 2: εκσυγχρονισμός υπαρχουσών μονάδων μεταποίησης χωρίς αύξηση δυναμικότητας

Δράση 3: κατασκευή νέων εγκαταστάσεων εμπορίας

Δράση 4: εκσυγχρονισμός υπαρχουσών εγκαταστάσεων εμπορίας.

#### **.M.3.5: Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων**

Στόχος: Αντικατάσταση και εκσυγχρονισμός αλιευτικών σκαφών

Στρατηγική :ιοθετούνται λύσεις προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας και αλιείας και της συνακόλουθης αναζωογόνησης του επαγγέλματος που φθίνει. Συνακόλουθα επιφέρει οφέλη για την τοπική

οικονομία, την απασχόληση, τους καταναλωτές ιχθυηρων , τη διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς σε περιοχές ιδιαίτερης αισθητικής και οικολογικής σημασίας.

Δραση 1:Κατασκευη νεων σκαφων

Δραση 2:Εκσυγχρονισμος υπαρχοντων

Δραση 3:Αλλα μετρα

#### **4<sup>ος</sup>: ΑΛΛΑ ΜΕΤΡΑ**

M.4.1: Μικρή Παράκτια Αλιεία

Στόχος:βελτίωση όρων άσκησης αλιευτικής δραστηριότητας, διατήρηση του εισοδηματος των αλιέων , ανάπτυξη εντόπιας οικονομίας και αναβάθμιση του θαλάσσιου χαρακτηρα των τοπικών πολιτισμών.

Στρατηγική: ολοκληρωμένες ενέργειες ανάπτυξης , εκσυγχρονισμού και βελτίωσης των όρων άσκησης της αλιευτικής δραστηριότητάς της «μικρής παράκτιας αλιείας περιορισμένης κλίμακας» .Χορήγηση πριμοδότησης στους αλιείς μικρής παράκτιας αλιείας, δημιουργία συνεταιρισμών και εφαρμογή ολοκληρωμένου συλλογικού σχεδίου ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού.

**M.4.2: Κοινωνικοοικονομικά Μέτρα**

Στόχος: αποκατάσταση εργαζομένων στον κλάδο από κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις αναδιάρθρωσης του αλιευτικού τομέα, η στήριξη του αλιευτικού κόσμου, στήριξη παράκτιων και νησιωτικών περιοχών με την ανάπτυξη νέων θέσεων απασχόλησης , διαφορετικών από αλιεία, αντικατάσταση ηλικιωμένων κλάδου με νέους αλιείς

Στρατηγική:εφαρμογή ευρέως φάσματος συνοδευτικών μέτρων που θα εξισορροπήσουν τις αρνητικές συνέπειες που αντιμετωπίζει ο αλιευτικός κόσμος από τη μείωση των δραστηριοτήτων του.

Δράση 1: Πρόωρη Συνταξιοδότηση

Δράση 2: ατομικές αντισταθμιστικές πληρωμές, ατομική κατ'αποκοπή πριμοδότηση (οικονομική ενίσχυση σε αλιείς και αλιεργάτες που έχουν ασκήσει επί 12 μήνες τουλάχιστον το επάγγελμα)

Δράση 3: Μη ανανεώσιμες ατομικές αντισταθμιστικές πληρωμές, πριμοδότηση για επαγγελματικό επαναπροσανατολισμό (διαφοροποίηση επαγγελματικής δραστηριότητας)

Δράση 4: Ατομικές πριμοδοτήσεις σε νέους αλιείς (για την απόκτηση αλιευτικών σκαφών – για 1<sup>η</sup> φορά αποκτούν την πλήρη ή μερική κυριότητα).

#### **M.4.3:** Προώθηση

Στόχος: ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και συμβολή ανάπτυξης βιώσιμων επιχειρήσεων και αξιοποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Στρατηγική:

- καθιέρωση σήματος ποιότητας
- ανάπτυξη επώνυμων προϊόντων
- εφαρμογή κατάλληλης στρατηγικής και marketing

Δράση 1: περιλαμβάνει ενέργειες σχετικές με: εκστρατείες προώθησης , διαφήμισης για την αύξηση της κατανάλωσης ειδών χαμηλής κατανάλωσης, έρευνες αγοράς, σήμανση ποιότητας, εκπόνηση ,μελετών κ.α.

Δράση 2: συμμετοχή σε εκθέσεις

#### **M.4.4 :** Ενεργειες που τιθενται σε εφαρμογη απο τοτς επαγγελματιες

Στοχοι: βελτιωση της αποδοτικότητας των επιχειρησεων και ανασχεδιασμος της οργανωτικης τους δομης. Διατηρηση και βελτιωση του περιβαλλοντος χωρου, συστηματικος ελεγχος υγιεινης των παραγομενων προιοντων κ.α.

Στρατηγικη : ενθαρρυνση βραχυπροθεσμων ενεργειων συλλογικού ενδιαφέροντος που εφαρμόζονται με την ενεργό συμμετοχή των ιδίων των επαγγελματιών του κλάδου ή απο οργανώσεις που ενεργούν εξ ονόματος των παραγωγών και συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων της ΚΑΠ

Δράση 1 : ενίσχυση για την έναρξη λειτουργίας ΟΠ

Δράση 2 : ενίσχυση στις ΟΠ για την εφαρμογή τπου σχεδίου «ποιότητας»

Δράση 3 : άλλες ενέργειες που τίθενται σε εφαρμογή απο τους επαγγελματίες

#### **M.4.5 :** Προσωρινή διακοπή δραστηριοτήτων και άλλες οικονομικές αντισταθμίσεις

Στόχος : αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων και δυσχερειών και μείωση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων αυτών

Στρατηγική : οικονομική στήριξη των αλιέων, πλοιοκτητών ή μη λόγω προσωρινής παύσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων ή λόγω τεχνικής απαγόρευσης αλιευτικών εργαλείων ή μεθόδων

Δράση 1 : προσωρινή διακοπή για απρόβλεπτα γεγονότα

Δράση 2 : προσωρινή διακοπή λόγω ανασταλείσας ή μη ανανεωθείσας αλιευτικής συμφωνίας

Δράση 3 : προσωρινή διακοπή για αποκατάσταση αλιευτικού πόρου

Δράση 4 : οικονομική αντιστάθμιση λόγω τεχνικής απαγόρευσης

#### **M.4.6 : Καινοτόμα μέτρα**

Στόχος : απόκτηση και διάδοση τεχνικών ή και οικονομικών γνώσεων , διεύρυνση αριθμού των ειδών εκτροφής, βελτίωση τεχνικών που αποσκοπούν στην περιβαλλοντική προστασία και αειφόρο προσέγγιση των τεχνικών διάθεσης και παραγωγής προϊόντων, προαγωγή ισότητας στην απασχόληση αντρών-γυναικών στον τομέα κά.

Στρατηγική : ενέργειες για μελέτες, σχέδια επίδειξης, μέτρα εκπαίδευσης, ενέργειες για όλα τα σκέλη της ΚΑΠ

Δράσεις : Καλλιέργεια νέων εμπορικών ειδών, προώθηση καινοτόμων πρακτικών-τεχνικών, αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας στην παραγωγή, παραγωγή βιολογικών προϊόντων (label bio) κ.α.

### **5<sup>ος</sup>: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ**

#### **M.5.1 : Τεχνική Βοήθεια**

Στόχος : η επίτευξη μέγιστου βαθμού υλοποίησης του ΕΠΑΛ και αποτελεσματική χρήση της κοινοτικής και εθνικής βοήθειας με παράλληλη επίτευξη τιθέντων στόχων

Δράση 1 : διαχείριση και θέση σε εφαρμογή του προγράμματος

Δράση 2 : μελέτες

Δράση 3 : ανταλλαγές εμπειρίας, δημοσιότητα

Δράση 4 : άλλες ενέργειες τεχνικής βοήθειας

### **6ος: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ από άλλα Διαρθρωτικά Ταμεία**

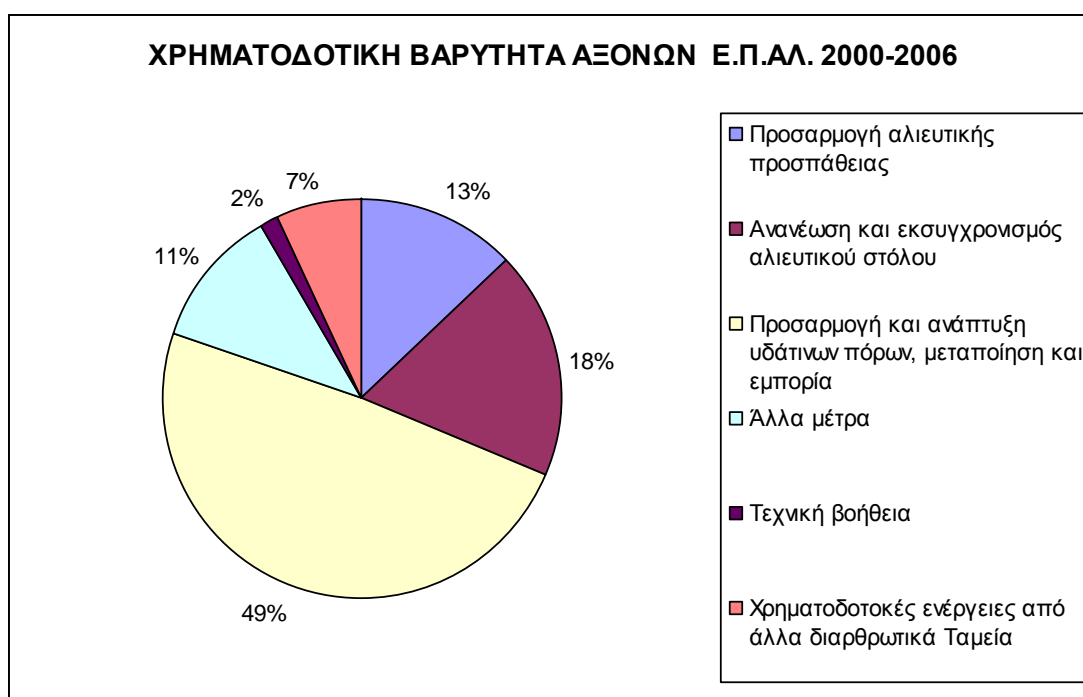
#### **6.1 Χρηματοδοτικές ενέργειες από το ΕΤΠΑ**

Στόχος: βελτίωση και εκσυγχρονισμός υποδομών σε αλιευτικά καταφύγια, διασφάλιση θέσεων εργασίας και του εισοδήματος των αλιέων, εκσυγχρονισμός των κρατικών ιχθυογεννητικών σταθμών, βελτίωση της ασφάλειας των επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών και βελτίωση των συνθηκών διακίνησης των αλιευτικών προϊόντων.

Στρατηγική: βελτίωση και εκσυγχρονισμός των υποδομών ιδιαίτερα των δημοσίων, της θαλάσσιας αλιείας, εσωτερικών υδάτων υδατοκαλλιεργειών και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων.

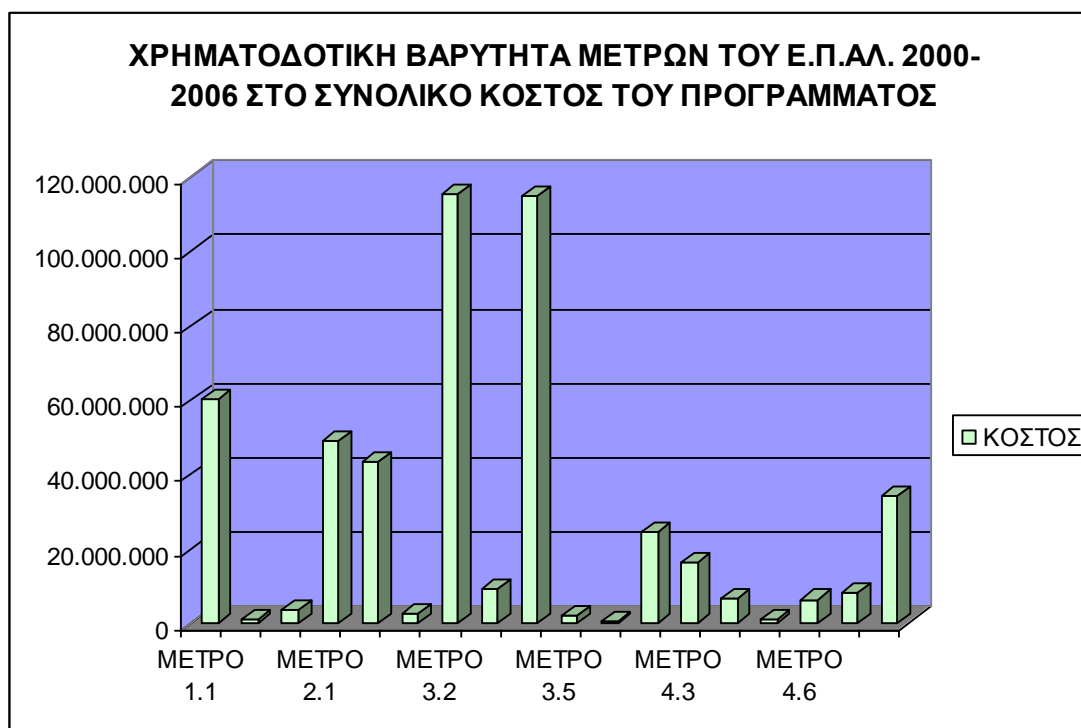
Δράσεις: κατασκευή , επέκταση, βελτίωση αλιευτικών καταφυγίων, λιμενικών υποδομών , βελτιωτικά έργα λιμνοθαλασσών και λιμνών, κατασκευή νέων ιχθυοσκάλων , πρόγραμμα εφαρμοσμένης έρευνας τομέα Αλιείας, πρόγραμμα παρακολούθησης ποιότητας νερού κ.α.

### Διάγραμμα 12



Στο τέλος της περιόδου προγραμματισμού προβλέπεται :

- Η διατήρηση 3.000 θέσεων εργασίας και η δημιουργία 1.000 για το σύνολο του τομέα.
- Αύξηση της σχέσης από το 41 % στο 66 % μεταξύ της παραγωγής από θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια (65.000 T. το 1999) και της παραγωγής από εκφορτώσεις ιχθύων (160.000 T.)
- Πιθανή αύξηση του δυναμικού της μεταποιημένης παραγωγής, (σήμερα 45.000 T), σε 52.000 T.



**Διάγραμμα 13**

**Πίνακας 2: Κατανομή Δημόσιας Δαπάνης Ε.Π.ΑΛ. 2000-2006 ανά Περιφέρεια**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΟΣΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	% ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	29,56	9,24
Κεντρική Μακεδονία	41,58	12,99
Δυτική Μακεδονία	3,35	1,05
Θεσσαλία	12,66	3,96
Ήπειρος	28,59	8,93
Στερεά Ελλάδα	48,58	15,18
Αττική	47,28	14,77
Δυτική Ελλάδα	15,34	4,79
Πελοπόννησος	17,86	5,58
Νησιά Ιονίου Πελάγους	13,41	4,19
Κρήτη	22,65	7,08
Νησιά Νοτίου Αιγαίου	24,14	7,54
Νησιά Βορείου Αιγαίου	15,06	4,71
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>320,07</b>	<b>100,00</b>



#### **4.3.3.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

Το ΕΠΑΛ 2000-2006 παρουσιάζοντας μια συγκροτημένη δομή, σαφή και ορθά ιεραρχημένη στρατηγική επίτευξης των στόχων του, ανταποκρίνεται στις τάσεις (προκλήσεις, προοπτικές) μελλοντικής εξέλιξης του τομέα, θωρακίζοντάς τον από αιφνίδια και μη προγραμματισμένες συρρικνώσεις λόγω αυξανόμενου διεθνούς ανταγωνισμού και συνάδει σε ικανοποιητικό βαθμό με τα κριτήρια της αειφόρου ανάπτυξης.

Σε επίπεδο στόχων, η στρατηγική της νέας προγραμματικής περιόδου ανασυνθέτει σε μεγάλο βαθμό τους στόχους της προηγούμενης. Προβλέπει: προσαρμογή της αλιευτικής προσπάθειας στα διαθέσιμα αποθέματα, αύξηση του μεριδίου της Κοινοτικής αλιείας στην παγκόσμια αγορά, εξασφάλιση κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μέσω της συμβολής του τομέα στην τοπική ανάπτυξη περιοχών που στερούνται άλλων φυσικών πόρων (εκτός των αλιευτικών), αποσκοπεί στην αύξηση της ζήτησης αλιευτικών προϊόντων, ενσωματώνει την περιβαλλοντική διάσταση, λειτουργεί στα πλαίσια της αειφορίας και στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας των αλιευτικών προϊόντων, των εγκαταστάσεων, του στόλου και των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων σε αυτά.

Δίνει βαρύτητα στην επιτακτική ανάγκη εκσυγχρονισμού και ανανέωσης του αλιευτικού στόλου(M.2.2) και των εγκαταστάσεων εμπορίας και μεταποίησης των αλιευμάτων(M.3.4) και σε νέες μεθόδους προώθησης(M.4.3). Παρατηρείται μια στροφή της πολιτικής αλιείας σε παρεμβάσεις που ενσωματώνουν τη νέα τεχνολογία και νέες καινοτομίες, γεγονός που δημιουργεί πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του προϊόντος (μέσω της βελτίωσης της ποιότητας) και στην αύξηση του μεριδίου της εγχώριας αγοράς στην παγκόσμια, μέσω νέων μηχανισμών προώθησης. Επίσης παρατηρείται μια στροφή του ΕΠΑΛ από καθαρά τομεακή (οικονομική) προσέγγιση σε ολοκληρωμένη προσέγγιση(M.4.2).

Δίνει επίσης βαρύτητα στις συλλογικές προσπάθειες αξιοποίησης των πόρων του τομέα(M.4.4) μέσω της ενίσχυσης δημιουργίας Ο.Π. επιφέροντας θετικές συνέπειες στην ομάδα των καταναλωτών και παραγωγών.

Εισάγει νέες παρεμβάσεις καινοτόμου χαρακτήρα και νέους στόχους όπως :

- Αλιεία εσωτερικών υδάτων

- Ενέργειες που τίθενται σε εφαρμογή από επαγγελματίες
- Κοινωνικά – οικονομικά μέτρα
- Προσωρινή παύση δραστηριοτήτων

Οι αδυναμίες του Ε.Π.ΑΛ. εντοπίζονται:

- στην αυξημένη βαρύτητα των υδατοκαλλιεργειών στο Ε.Π.ΑΛ.(Μ.3.2) που πιθανώς να εντείνει τα προβλήματα πτώσης των τιμών διάθεσης των προϊόντων του κλάδου λόγω υπερπαραγωγής ορισμένων ειδών (τσιπούρα) , με αρνητικές ,για τις μικρές επιχειρήσεις του κλάδου, συνέπειες. Πιθανή αντιμετώπιση του προβλήματος θα αποτελούσε η χρηματοδότηση του εκσυγχρονισμού των υπάρχουσών μονάδων, χωρίς αύξηση της δυναμικότητας τους, μέσω της εκπόνησης μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιχειρηματικών σχεδίων και η αποφυγή της δημιουργίας νέων .
- στην περιορισμένη χρηματοδότηση περιβαλλοντικών συνιστωσών ανάπτυξης (Μ.3.1), της μικρής παράκτιας αλιείας(Μ.4.1), υποδομών και εξοπλισμών λιμένων αλιείας(Μ.3.3). Αναγκαίο κρίνεται για τη χώρα μας η αυξημένη χρηματοδότηση των παραπάνω κυρίως σε νησιωτικές και παράκτιες περιοχές για λόγους οικονομικούς, κοινωνικούς και εθνικούς.
- στην περιορισμένη χρηματοδότηση της αλιείας εσωτερικών υδάτων(Μ.3.5) η οποία αποτελεί σημαντικό παράγοντα συγκράτησης του πληθυσμού σε ορεινές περιοχές
- στην αυξημένη βαρύτητα της κατασκευής νέων σκαφών (Μ.2.1) που πιθανώς να αυξήσει περαιτέρω την ένταση κεφαλαίου του στόλου
- στην απουσία μίας σχεδιασμένης περιφερειακής διάστασης προσαρμοσμένης στις ιδιαίτερες συνθήκες και ανάγκες των Περιφερειών.

Συνεπώς, το ΕΠΑΛ θέτει τις βάσεις για μακροχρόνια ανάπτυξη της αλιείας και για τη σύνδεσή της με κοινωνικές (συγκράτηση πληθυσμού σε νησιωτικές περιοχές) και περιβαλλοντικές πολιτικές, υιοθετώντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση ανάπτυξης αλλά απέχει από την αειφορική αλιεία στο μέτρο των προαναφερθέντων αδυναμιών.

Η αποτελεσματικότητα του Ε.Π.ΑΛ. θα εξαρτηθεί από την επαρκή, έγκαιρη και ορθολογική στελέχωση των αρμόδιων φορέων παρακολούθησης και υλοποίησης και τη ταχύτητα ανταπόκρισής τους στα αιτήματα των τελικών

δικαιούχων (απορίες κ.α.). Αυτό προϋποθέτει την ολοκληρωμένη και συνεπή ενημέρωσή τους για το περιεχόμενο του προγράμματος, τις ιδιαιτερότητες προσαρμογής του, τις δυσκολίες εφαρμογής του.

Η απλοποίηση των διαδικασιών, η ταχύτητα στη διεκπεραίωση εκκρεμοτήτων και στην ολοκλήρωση των επενδυτικών στοιχείων, η αυξανόμενη ροή πληροφόρησης στο σύστημα υλοποίησης θα συμβάλλουν στην επιτυχημένη εφαρμογή του αφού θα αυξήσουν το βαθμό ευελιξίας του και ανταπόκρισής του. Ο μεγάλος αριθμός μικρών επενδυτικών σχεδίων επιβαρύνει το σύστημα διοίκησης και έγκρισης, άρα τα λίγα αλλά μεγάλα και ελεγμένα ως προς την αξιοπιστία και την χρηματοδοτική ικανότητα και βιωσιμότητά τους επενδυτικά σχέδια θα αυξήσουν το ποσοστό υλοποίησης.

Χρήσιμη θα ήταν η εκπόνηση κλαδικών μελετών προ του σχεδιασμού του προγράμματος και η αξιοποίηση των συμπερασμάτων του, ώστε να υπάρξουν προτάσεις για πραγματική κάλυψη διαρθρωτικών κενών και ελλείψεων και να αποφευχθούν παρεμβάσεις χαμηλής αποτελεσματικότητας, που χαρακτηρίζονται από κατακερματισμό και αλληλεπικαλύψεις. Παράλληλα αποφεύγεται η επιβάρυνση του συστήματος διαχείρισης και παρακολούθησης.

## Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρά την μικρή συμμετοχή του παραγωγικού κλάδου της αλιείας στο ΑΕΠ των Κρατών-μελών, η αλιεία αποτελεί μία παραγωγική δραστηριότητα με σύνθετο και πολυδιάστατο χαρακτήρα άμεσα συνδεδεμένο με την αειφόρο ανάπτυξη.

Η έγκαιρη συνειδητοποίηση της κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής βαρύτητας της αλιείας οδήγησε σε κοινοτικό επίπεδο στη δημιουργία της Γαλάζιας Ευρώπης το 1983 μέσω της δημιουργίας ανεξάρτητης πολιτικής. Η ΚΑΠ αποτελεί απάντηση της Κοινότητας στην αυξημένη ζήτηση αλιευτικών προϊόντων, στην ένταση των συγκρούσεων στα διεθνή ύδατα, στην ένταση του παγκόσμιου ανταγωνισμού στον αλιευτικό τομέα λόγω της στενότητας των ιχθυαποθεμάτων αποτέλεσμα της υπεραλίευσής τους ή της καταστροφής τους από την χρήση μη-επιλεκτικών μεθόδων αλιείας.

Το άρθρο 6 της Συνθήκης της Ρώμης όπως τροποποιήθηκε από την Συνθήκη του Άμστερνταμ εισάγει την έννοια της **αειφόρου ανάπτυξης** ορίζοντας την ενσωμάτωση των απαιτήσεων της περιβαλλοντικής προστασίας στις κοινοτικές πολιτικές.

Η πρώτη αναθεώρηση της ΚΑΠ το 1992 και η υιοθέτηση του κανονισμού 3760/92 εκφράζει την ανησυχία της Ε.Ε. για την αναποτελεσματικότητα της ΚΑΠ ως προς την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των αποθεμάτων και την αποτυχία της στην αναχαίτιση της υπεραλίευσης. Οι ανεπάρκειές της εντοπίζονται κυρίως στη διατήρηση των πόρων και σε οικονομικές και πολιτικές πτυχές. Παράλληλα, η διαθέσιμη αλιευτική ικανότητα των κοινοτικών στόλων υπερβαίνει κατά πολύ το μέγεθος που απαιτείται για την αλίευση ιχθύων εις το διηνεκές. Τα αίτια της κατάστασης αυτής αναζητούνται:

- ✓ στον καθορισμό ετήσιων ορίων αλιευμάτων υψηλότερων των προτεινόμενων βάσει επιστημονικών γνωματεύσεων από την Επιτροπή
- ✓ στα σχέδια διαχείρισης των αλιευτικών στόλων που υπολείπονται εκείνων που απαιτούνται
- ✓ στην χαλαρή επιβολή των αποφάσεων που λαμβάνονται

Πέραν των εσωτερικών συστημικών αδυναμιών της ΚΑΠ η τελευταία καλείται στις μέρες μας, να αντιμετωπίσει εξωτερικές προκλήσεις όπως η επικείμενη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με έξι κράτη από τα οποία τα τρία είναι

παράκτια, η παγκοσμιοποίηση των αγορών, η ανάδειξη νέων δυνάμεων στην παγκόσμια αλιεία, η αυξανόμενη εστίαση-κατά τη διαχείριση της αλιείας-σε προβληματισμούς περιβαλλοντικής και αναπτυξιακής πολιτικής και το αυξανόμενο ενδιαφέρον της κοινωνίας των πολιτών για τα αλιευτικά θέματα.

Η 2<sup>η</sup> αναθεώρηση της ΚΑΠ το 2002 θα αποτελέσει απάντηση στις νέες προκλήσεις και θα έχει ως στόχο την οικοδόμηση ενός βιώσιμου μέλλοντος για τον ευρωπαϊκό αλιευτικό τομέα και την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της αλιευτικής ικανότητας / προσπάθειας και των διαθέσιμων πόρων.

Η αιφόρος αλιεία προκύπτει ως συμβιβαστική λύση ανάμεσα στην αναγκαιότητα εκμετάλλευσης των φυσικών θαλάσσιων πόρων κατά τρόπο αποτελεσματικό και βιώσιμο και την ανάγκη διατήρησης της δομικής και λειτουργικής ακεραιότητας των θαλάσσιων οικοσυστημάτων. Στα πλαίσια του στόχου αυτού πρέπει να ορισθούν προτεραιότητες προκειμένου να ανασυσταθούν οι εξαντληθέντες πόροι και να ενσωματωθούν οι συμφωνηθείσες κοινοτικές πολιτικές στον τομέα του περιβάλλοντος, της ασφάλειας των τροφίμων και της συνεργασίας για την ανάπτυξη. Ωστόσο, η μετάβαση προς τη μακροχρόνια αιφορία και βιωσιμότητα απαιτεί βραχυπροθέσμως διορθωτικά μέτρα με στόχο την αποκατάσταση της παραγωγικότητας των ιχθυαποθεμάτων. Τούτο συνεπάγεται χαμηλότερους συντελεστές υπό μορφή εισροών, κεφαλαίου και εργασίας. Μία σειρά ουσιαστικών αλλαγών στο παρόν καθεστώς και πνεύμα διαχείρισης, σε συνδυασμό με το αυξημένο ενδιαφέρον του κοινού και την εφαρμογή δυνατών οικονομικών κινήτρων, θα θέσει τέλος στην χρόνια υπεραλίευση, αλλάζοντας την προσέγγιση της αλιευτικής διαχείρισης από την ανάπτυξη και εκμετάλλευση στην διατήρηση και αιφορία.

Ένταση αναμένεται να προκαλέσουν στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την μεταρρύθμιση της κοινής αλιευτικής πολιτικής που προβλέπουν τη σταδιακή συρρίκνωση του αλιευτικού στόλου της ΕΕ κατά 8,5%, ώστε να αντιμετωπιστεί η ραγδαία μείωση των αλιευτικών αποθεμάτων, καθώς αναμένεται να χαθούν περίπου 30.000 θέσεις εργασίας.

Τα σχέδια της Κομισιόν θα έχουν άμεσες επιπτώσεις στις αλιευτικές κοινότητες, αφού περιλαμβάνουν το τέλος των επιδοτήσεων που δίνονταν μέχρι τώρα για εκσυγχρονισμό του αλιευτικού στόλου γεγονός που αναμένεται

να προκαλέσει την αντίδραση των Ελλήνων ψαράδων. Αυτά τα κονδύλια θα δοθούν πλέον ως αποζημιώσεις προς τους αλιείς που αποσύρουν τα σκάφη τους.

Ο αλιευτικός τομέας είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τη χώρα μας λόγω παράδοσης, γεωγραφικής θέσης και μορφολογίας του εδάφους. Η Ελλάδα καταλαμβάνει το νότιο άκρο της Βαλκανικής χερσονήσου και αποτελεί τμήμα της ευρωπαϊκής ανατολικής Μεσογείου με έκταση 132.000 Km<sup>2</sup> και μήκος ακτών περίπου 16.000 Km. Μεγάλο μέρος της αντιστοιχεί στα χιλιάδες κατοικημένα και ακατοίκητα νησιά και τις βραχονησίδες του Ιονίου και του Αιγαίου. Η έντονη ποικιλομορφία του αναγλύφου προσδίδει στις ακτές ιδιαίτερη οικολογική αξία, η οποία είναι ακόμη μεγαλύτερη στα νησιά λόγω ακριβώς του αυτόνομου γεωγραφικού τους χαρακτήρα. Το θαλάσσιο περιβάλλον της και η παράκτια ζώνη της Ελλάδας χαρακτηρίζεται από πλούσια βιοποικιλότητα.

Οι αδυναμίες του Τομέα στη Χώρα μας εντοπίζονται στην παλαιότητα του αλιευτικού στόλου, στο μικρό μέγεθος των σκαφών του, στην ανορθολογική οργάνωση της παραγωγικής -μεταποιητικής - εμπορικής διαδικασίας και επιχείρησης, στο χαμηλό βαθμό του εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων , στην έλλειψή τους, στην αδυναμία οργάνωσης των αλιέων κ.α

Η Ευρωπαϊκή αλιευτική πολιτική επιχείρησε την εξάλειψη των παραπάνω αδυναμιών μέσω των ΜΟΠ, της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας PESCO , του Α' ΚΠΣ, του Ε.Π.ΑΛ. 1994-1999 και 2000-2006.

Τα ΜΟΠ αποτέλεσαν την πρώτη μορφή Κοινοτικής διαρθρωτικής παρέμβασης στον αλιευτικό τομέα με συνέπεια την ύπαρξη πολλαπλών προβλημάτων όπως: έλλειψη συντονισμού των συναρμόδιων φορέων, ανεπαρκής στελέχωση των διοικητικών μηχανισμών και απειρία αυτών στην έγκαιρη υλοποίηση των προγραμμάτων, έλλειψη μηχανισμών διοίκησης και παρακολούθησης των έργων, δυσχέρεια συντονισμού, επεξεργασίας και αξιολόγησης των νομαρχιακών προτάσεων με αποτέλεσμα την επανάληψη προτάσεων και την ασυμβατότητά τους με την ΚΑΠ.

Στο Α ΚΠΣ δεν υφίσταται ειδικό τομεακό πρόγραμμα για την αλιεία αλλά αυτή χρηματοδοτείται μέσω των κανονισμών (ΕΟΚ) 4028/86 και (ΕΟΚ) 4042/88 του Συμβουλίου με στόχο την βελτίωση της αναδιάρθρωσης του τομέα και τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων αλιείας

και υδατοκαλλιέργειας. Η έλλειψη συνολικού στρατηγικού σχεδιασμού οδήγησε σε ανορθολογική κατανομή της χρηματοδότησης. Στα θετικά της εφαρμογής του Προγράμματος προσμετράται η άντληση σημαντικής εμπειρίας στους τομείς της διαχείρισης, της αξιολόγησης και της διοίκησης των έργων.

Η ενσωμάτωση της αλιευτικής διαρθρωτικής πολιτικής από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου, το 1992, στο μηχανισμό των διαρθρωτικών ταμείων με ιδιαίτερο στόχο, το στόχο 5α (προσαρμογή των αλιευτικών διαρθρώσεων), και η δημιουργία ενός αυτόνομου χρηματοδοτικού μέσου (ΧΜΠΑ), εντάσσει τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις σε έναν ενιαίο και ολοκληρωμένο Προγραμματισμό. Προς ανταπόκριση στις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της αναδιάρθρωσης του τομέα, εγκρίθηκαν συμπληρωματικά μέτρα όπως η κοινοτική πρωτοβουλία PESCA. Στα πλαίσια της Ατζέντα 2000, χαράχθηκαν νέοι προσανατολισμοί, μεταξύ των οποίων η ενσωμάτωση των διαρθρωτικών προβλημάτων των ζωνών που εξαρτώνται από την αλιεία στον νέο στόχο 2 των διαρθρωτικών ταμείων (Κανονισμός 1260/1999 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999) και η μη ανανέωση της πρωτοβουλίας PESCA το 2000.

Το Ε.Π.ΑΛ. της περιόδου 1994-1999 επέδειξε προβλήματα σχεδιασμού και ορθής επιλογής στόχων με συνέπεια την μετατροπή του χρηματοδοτικού του σχήματος, των ποσοτικών του στόχων, των χρονοδιαγραμμάτων κ.α.

Πρόβλημα αποτέλεσε η ανεπαρκής στελέχωση των Υπηρεσιών Αλιείας, η χαμηλή διαθεσιμότητα και η έλλειψη εμπειρίας των ανθρώπινων πόρων της διοίκησης του Ε.Π. και η μικρή χρηματοδότηση παρά τις μεγάλες ανάγκες της χώρας σε υποδομές, εκσυγχρονισμό των σκαφών της θαλάσσιας αλιείας κ.α. Παρά τα αρνητικά του ενθάρρυνε ικανό αριθμό επιχειρήσεων να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα τους και συνέβαλλε στην υλοποίηση των στόχων της ΚΑΠ ως προς τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων όπως έχει εκφρασθεί από τα ΠΠΠ.

Το Ε.Π.ΑΛ. της περιόδου 2000-2006 σχεδιάστηκε εντός ενός νέου πλαισίου εταιρικής σχέσης που διαμορφώθηκε από τους νέους κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Το Ε.Π.ΑΛ. επιδεικνύοντας μια συγκροτημένη δομή, σαφή και ορθά ιεραρχημένη στρατηγική επίτευξης των στόχων του, ανταποκρίνεται στις

προκλήσεις και προοπτικές του τομέα και συνάδει σε ικανοποιητικό βαθμό με τα κριτήρια της αειφόρου ανάπτυξης.

Σε επίπεδο στόχων, η στρατηγική της νέας προγραμματικής περιόδου ανασυνθέτει σε μεγάλο βαθμό τους στόχους της προηγούμενης αλλά παράλληλα εισάγει νέες παρεμβάσεις καινοτόμου χαρακτήρα και νέους στόχους.

Εκφράζει μια στροφή της πολιτικής αλιείας από παρεμβάσεις περιοριστικού χαρακτήρα (καταστροφή στόλου) για την διατήρηση αλιευτικών αποθεμάτων σε παρεμβάσεις που ενσωματώνουν τη νέα τεχνολογία και καινοτομίες. Παράλληλα θέτει τις βάσεις για μακροχρόνια ανάπτυξη της αλιείας και για τη σύνδεσή της με κοινωνικές και περιβαλλοντικές πολιτικές, υιοθετώντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση ανάπτυξης απέχοντας όμως από την αειφορική αλιεία στο μέτρο εντοπισμένων αδυναμιών.

Οι παρεμβάσεις που αφορούν την προστασία και την ανάπτυξη των υδάτινων πόρων, την υδατοκαλλιέργεια, τον εξοπλισμό των λιμένων αλιείας, τη μεταποίηση και την εμπορία, καθώς και την αλιεία εσωτερικών υδάτων, πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη μόνιμων οικονομικών αποτελεσμάτων για τη σχετική διαρθρωτική δράση και να παρέχουν επαρκή εγγύηση ως προς την τεχνική και την οικονομική βιωσιμότητα, αποφεύγοντας κυρίως τον κίνδυνο να δημιουργηθεί πλεονασματικό παραγωγικό δυναμικό.



## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 1994-1999
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2000-2006
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, Συμπλήρωμα Προγραμματισμού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006
  
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, Σχέδιο Ανάπτυξης, Εθνικό Σκέλος 2000-2006
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, 6<sup>η</sup> Εγκύκλιος, Εφαρμογή Γ' ΚΠΣ, Σεπτέμβριος 2000
  
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΟΛΟΓΩΝ, «Περιφερειακή Ανάπτυξη-Χωροταξία και Περιβάλλον στο πλαίσιο της Ενωμένης Ευρώπης», Τόμος Ι, ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ, Αθήνα 1995
  
- Κ.Ε.Π.Ε., Αλιεία, Αθήνα 1989
- Κ.Ε.Π.Ε., «Η ανάπτυξη της Ελλάδας: Παρελθόν, Παρόν και Προτάσεις Πολιτικής», Αθήνα 1990
  
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Διαρθρωτικά Ταμεία, Κοινοτική Πρωτοβουλία RESCA ΕΛΛΑΔΑ, Βρυξέλλες XIV/536/94
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, Γενική Διεύθυνση Μελετών, «Η νέα Κοινή Αλιευτική Πολιτική», Βρυξέλλες 1994
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, «Δεύτερη Έκθεση για τη Συνοχή», Βρυξέλλες 2001
  
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, Γενική Διεύθυνση Μελετών, Σειρά "Γεωργία-Αλιεία-Δάση", «Εγχειρίδιον περί της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής», Λουξεμβούργο 1994
  
- [Http// europa.eu.int/pol/fish/en/info.htm](http://europa.eu.int/pol/fish/en/info.htm)
- [Http//minagric/gr](http://minagric/gr)

## ΠΗΓΕΣ

### ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

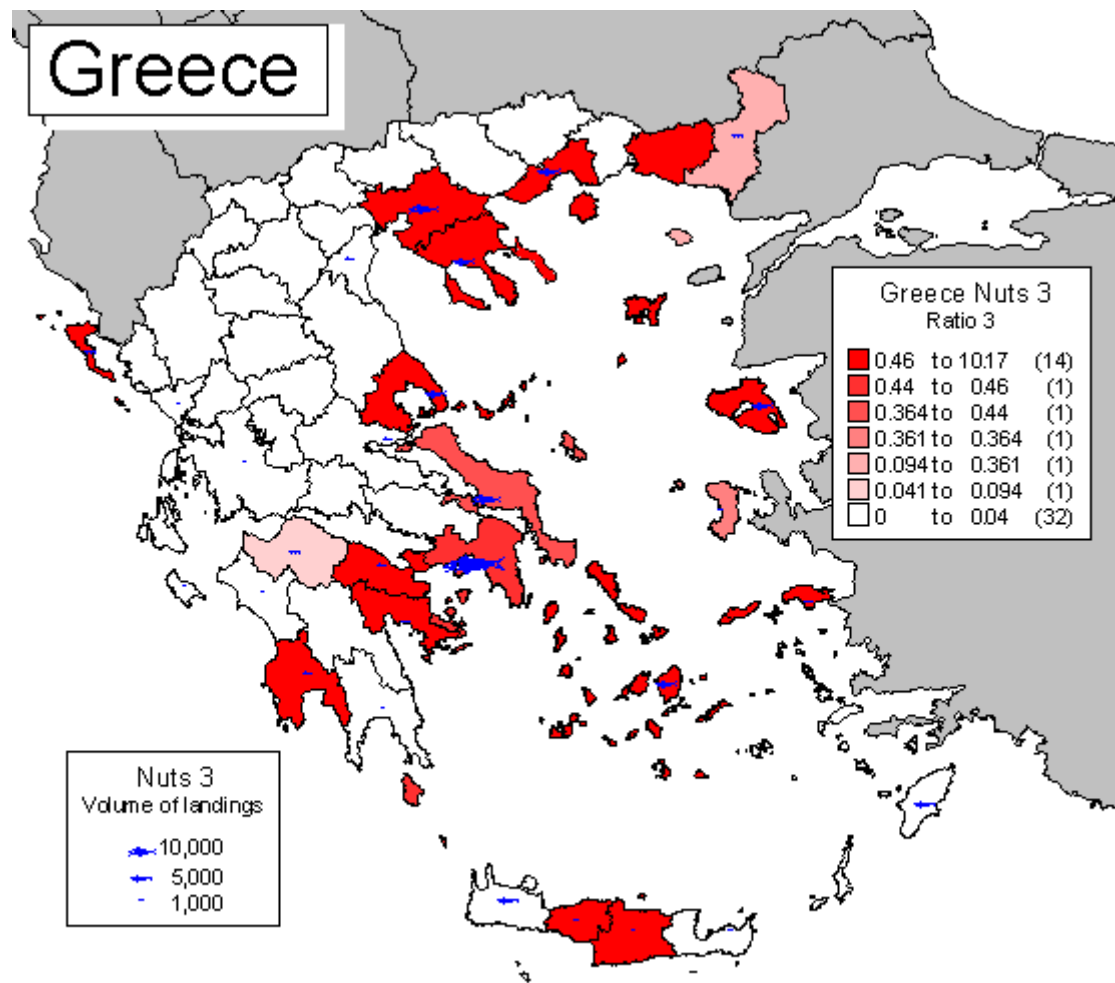
- Κανονισμός ΕΟΚ αρ. 2088/85 του Συμβουλίου για τα Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα
- Κανονισμός ΕΟΚ αρ. 4028/86 του Συμβουλίου σχετικά με κοινοτικές δράσεις για τη βελτίωση και την προσαρμογή των διαρθρώσεων του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας
- Κανονισμός ΕΟΚ αρ. 4042/88 του Συμβουλίου σχετικά με την βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας
- Κανονισμός ΕΟΚ αρ. 3759/92 του Συμβουλίου περί κοινής οργάνωσης αγοράς στους τομείς των αλιευόμενων προϊόντων και των προϊόντων της υδατοκαλλιέργειας
- Κανονισμός ΕΟΚ αρ. 3760/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινοτικού συστήματος για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια
- Κανονισμός ΕΚ αριθ. 1626/94 του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1994 για τη θέσπιση ορισμένων τεχνικών μέτρων διατήρησης των αλιευτικών πόρων στη Μεσόγειο
- Κανονισμός ΕΚ αρ. 2468/98 του Συμβουλίου για τον καθορισμό των κριτηρίων και όρων των κοινοτικών παρεμβάσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα στον τομέα της αλιείας , της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων τους
- Κανονισμός ΕΚ αριθ. 850/98 του Συμβουλίου της 30ής Μαρτίου 1998 για τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων μέσω τεχνικών μέτρων προστασίας των νεαρών θαλάσσιων οργανισμών
- Κανονισμός ΕΚ αρ. 2792/99 του Συμβουλίου για τον καθορισμό των λεπτομερών κανόνων και ρυθμίσεων σχετικά με την κοινοτική διαρθρωτική βοήθεια στον τομέα της αλιείας
- Κανονισμός ΕΚ αρ. 1260/99 του Συμβουλίου περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία
- Κανονισμός ΕΚ αρ. 1263/99 του Συμβουλίου για το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας

- Πέμπτο κοινοτικό πρόγραμμα πολιτικής και δράσης για το περιβάλλον και την αειφόρο και σεβόμενη το περιβάλλον ανάπτυξη με τίτλο "Προς μια διαρκή ανάπτυξη", COM/92 /23 και Δελτίο 3-1992
- 97/413/EK: Απόφαση του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 1997 σχετικά με τους στόχους και τους λεπτομερείς κανόνες για την αναδιάρθρωση, για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 1997 έως 31 Δεκεμβρίου 2001, του τομέα της κοινοτικής αλιείας με σκοπό την επίτευξη μιας διαρκούς ισορροπίας μεταξύ των πόρων και της εκμετάλλευσής τους
- Ειδική Σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης για την Εξέταση και Αξιολόγηση της Εφαρμογής της Agenda 21, «Η Συνθήκη για την Αλιεία στα Διεθνή Ύδατα: Απολογισμός», Νέα Υόρκη, 23-27 Ιουνίου 1997
- Απόφαση αριθ. 2179/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 περί αναθεώρησης του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με την πολιτική και τη δράση για το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη «Στόχος η αειφορία»
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «Η διαχείριση της αλιείας και η διατήρηση της φύσης στο θαλάσσιο περιβάλλον», COM/99/0363
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μελέτη «Αξιολόγηση των αλιευτικών συμφωνιών που συνάφθηκαν από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα», 1999
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, «Εκθεση σχετικά με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των Παράκτιων Περιφερειών», Τελική έκθεση, MacAlister Elliott and Partners, 1999
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την «ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών: μια στρατηγική για την Ευρώπη», COM/2000/0547
- Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τίτλο «Σχέδια δράσης για τη βιοποικιλότητα στους τομείς της διατήρησης των φυσικών πόρων, της γεωργίας, της αλιείας και της οικονομικής και αναπτυξιακής συνεργασίας», Δελτίο ΕΕ 3-2001
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Πράσινη Βίβλος για το μέλλον της κοινής αλιευτικής πολιτικής», COM/2001/0135
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Στοιχεία μιας στρατηγικής για την ενσωμάτωση της

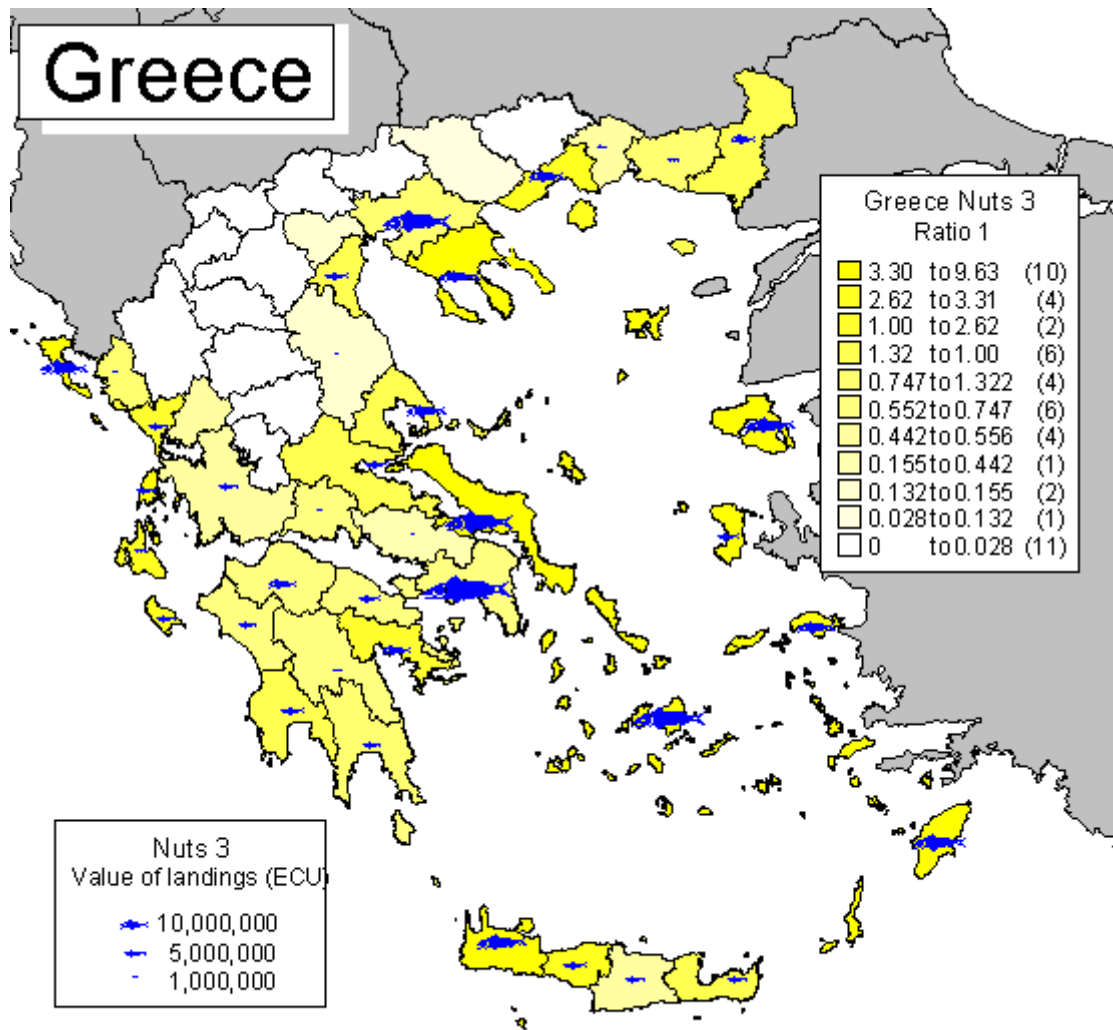
προστασίας του περιβάλλοντος στην κοινή αλιευτική πολιτική», COM/2001/0143

- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «Σχέδιο Δράσης για τη βιοποικιλότητα: Αλιεία», COM/2001/0162
- Ανακοίνωση από την Επιτροπή προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για το έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Κοινότητας "Περιβάλλον 2010: Το μέλλον μας, η επιλογή μας" , COM/2001/0031
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Εκθεση για την κατάσταση των αλιευτικών πόρων και την αναμενόμενη εξέλιξή τους», 2000
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, «Μελέτη της κοινοτικής υδατοκαλλιέργειας» , Δεκέμβριος 1999 (MacAlister Elliott and Partners).

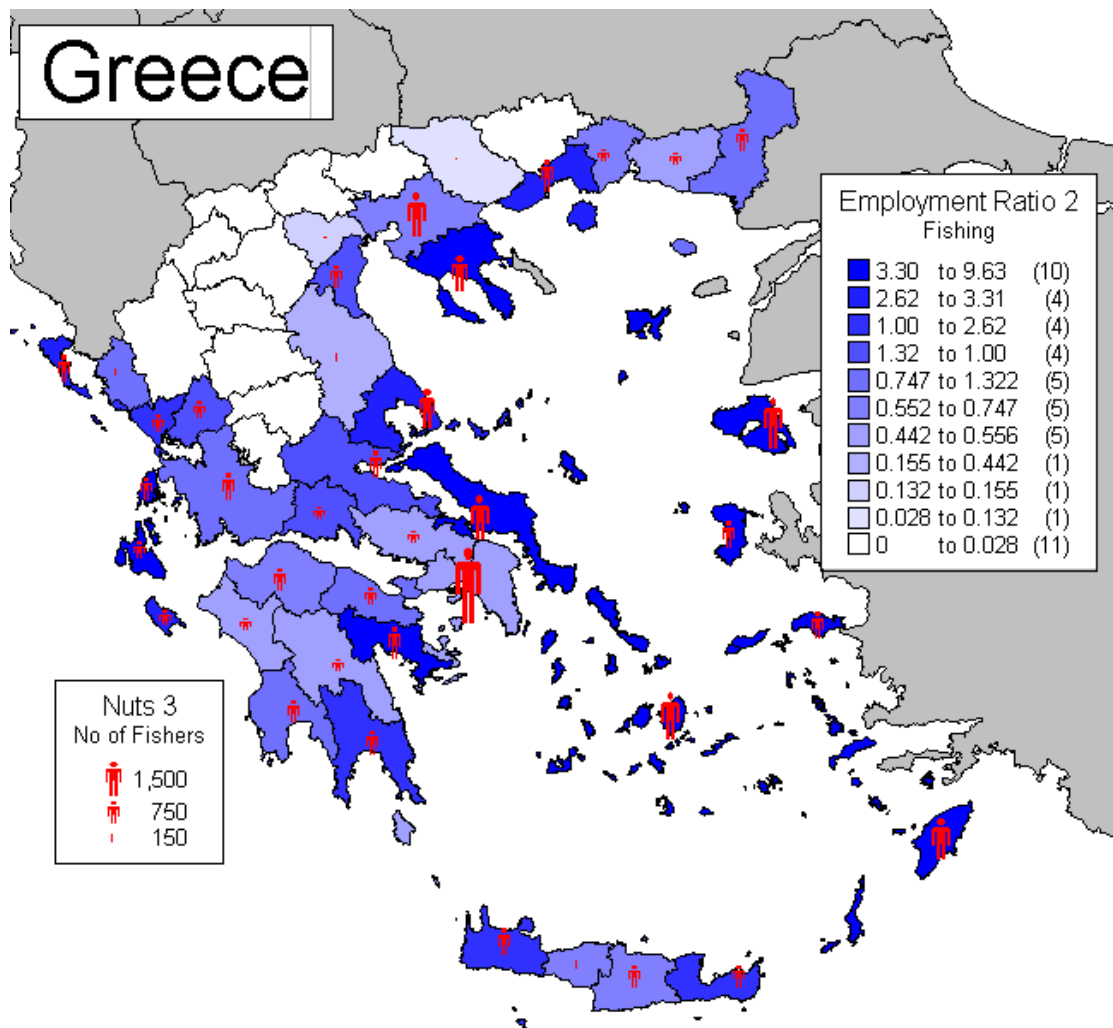
## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ



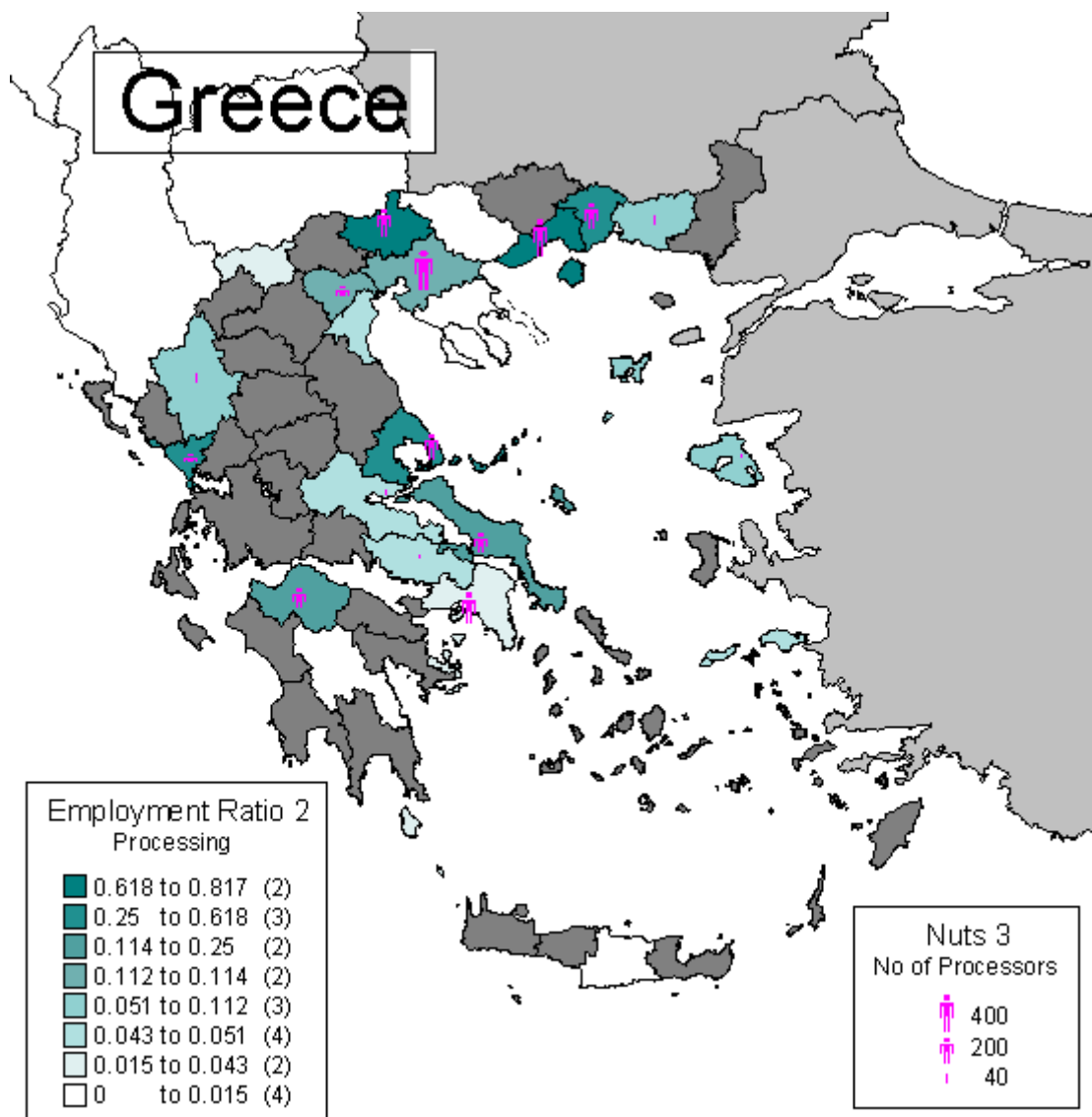
**ΧΑΡΤΗΣ 1 : Όγκος εκφορτώσεων**



**ΧΑΡΤΗΣ 2 : Αξία εκφορτώσεων**



**ΧΑΡΤΗΣ 3: Αριθμός απασχολούμενων στη θαλάσσια αλιεία**



**ΧΑΡΤΗΣ 4 :Αριθμός απασχολούμενων στην μεταποίηση**



## **ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ PESCA ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ**

### **ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ**

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 2.373.000 ΕΥΡΩ (808.599.750 ΔΡΧ) και έχουν εγκριθεί οριστικά 44 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 2.901.680 ΕΥΡΩ (983.670.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Εξειδίκευση της τάξης του 122 %.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 27 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 1.201.356 ΕΥΡΩ (275.160.000 δρχ.) και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 50,6 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας

### **ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ**

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 4.655.000 ΕΥΡΩ (1.586.191.250 ΔΡΧ) και έχουν εγκριθεί Οριστικά 57 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 5.679.650 ΕΥΡΩ (1.925.403.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 122 %.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 29 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 1.674.535 ΕΥΡΩ (582.411.000 δρχ.) και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 36 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας

### **ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ**

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 738.000 ΕΥΡΩ (251.473.500 Δρχ.) και τελικά δεν εγκρίθηκε Οριστικά το ένα και μοναδικό σχέδιο που ήταν προσωρινά εγκεκριμένο για την Περιφέρεια αυτή

### **ΗΠΕΙΡΟΣ**

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 2.146.000 ΕΥΡΩ (731.249.500 ΔΡΧ) και έχουν εγκριθεί Οριστικά 27 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 2.669.230 ΕΥΡΩ (904.870.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 124 %.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 14 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 911.423 ΕΥΡΩ (301.547.000 δρχ.) και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 42,5 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας.

### **ΘΕΣΣΑΛΙΑ**

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 275.000 ΕΥΡΩ (93.706.250 ΔΡΧ) και έχουν εγκριθεί Οριστικά 7 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 327.959 ΕΥΡΩ (111.178.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 119 %.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 5 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 155.683 ΕΥΡΩ (50.612.000 Δρχ) και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 56,6 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας.

#### ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 863.000 ΕΥΡΩ (294.067.250 ΔΡΧ) και έχουν εγκριθεί Οριστικά 10 σχέδια με συνολικό προϋπολογισμό 455.530 ΕΥΡΩ (154.425.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 53 %.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένα σχέδιο του Μέτρου 3, για την κατασκευή αλιευτικού μουσείου στην κοινότητα Φαρσών του Αργοστολίου Κεφαλονιάς προϋπολογισμού 454.000 ΕΥΡΩ (153.700.000 δρχ.), καταργήθηκε λόγω παραίτησης του δικαιούχου.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 5 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 393.906 ΕΥΡΩ (128.388.500 δρχ.), και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 45,6 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας.

#### ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 2.940.000 ΕΥΡΩ (1.001.805.000 ΔΡΧ), και έχουν εγκριθεί Οριστικά 38 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 2.683.470 ΕΥΡΩ (910.569.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 91,2 %. Ένα σχέδιο του Μέτρου 3, δράση δ (Οικοτουριστική δραστηριότητα) του Δήμου Αιτωλικού προϋπολογισμού 280.300 ΕΥΡΩ (95.030.000 δρχ.), καταργήθηκε λόγω παραίτησης του δικαιούχου.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 17 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 1.300.730 ΕΥΡΩ (425.810.000 δρχ.) και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 44,3 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας.

#### ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 1.660.000 ΕΥΡΩ (565.645.000 ΔΡΧ) και έχουν εγκριθεί Οριστικά 37 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 2.264.680 ΕΥΡΩ (767.677.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 136 %.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 18 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 1.009.536 ΕΥΡΩ (331.115.000 δρχ) και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 60,8 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας.

### ΑΤΤΙΚΗ

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 4.777.000 ΕΥΡΩ (1.627.762.750 ΔΡΧ) και έχουν εγκριθεί Οριστικά 76 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 5.305.870 ΕΥΡΩ (1.798.690.000 ΔΡΧ), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 111 %.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 60 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 2.491.022 ΕΥΡΩ (812.734.000 δρχ.), και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 52,1 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας.

### ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 452.000 ΕΥΡΩ (154.019.000 ΔΡΧ) και έχουν εγκριθεί Οριστικά 9 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 462.570 ΕΥΡΩ (156.810.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 102 %.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 59 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 306.040 ΕΥΡΩ (81.552.000 δρχ.) και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 67,7 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας.

### ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 1.312.000 ΕΥΡΩ (447.064.000 Δρχ.) και έχουν εγκριθεί Οριστικά 19 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 1.026.310 ΕΥΡΩ (347.830.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 78 %.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 15 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 712.060 ΕΥΡΩ (234.804.000 Δρχ.) και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 54,3 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας.

### ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 2.603.000 ΕΥΡΩ (886.972.250 ΔΡΧ) και έχουν εγκριθεί Οριστικά 26 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 2.713.800 ΕΥΡΩ (919.977.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 104 %.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 15 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 836.025 ΕΥΡΩ (274.315.000 δρχ) και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 32,1 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας.

## ΚΡΗΤΗ

Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 2.005.000 ΕΥΡΩ (683.203.750 ΔΡΧ) και έχουν εγκριθεί Οριστικά 22 σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 2.062.210 ΕΥΡΩ (699.090.000 Δρχ.), ποσό που αντιστοιχεί σε Οριστική εξειδίκευση της τάξης του 103 %.

Οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, αναφέρονται σε 16 σχέδια, ανέρχονται στο ποσό των 1.050.638 ΕΥΡΩ (346.120.000 δρχ.) και αντιπροσωπεύουν Απορρόφηση της τάξης του 52,4 % για τον προϋπολογισμό της περιφέρειας.

### Πίνακας 3

#### ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ PESCA 1994-1999

##### ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

( Στοιχεία 31/12/2000 )

(Σε χιλιάδες EURO)

ΑΞΟΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΜΕΤΡΑ (Μ)	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ 1994-1999 ΣΥΝ. ΚΟΣΤΟΣ	ΟΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ			ΠΛΗΡΩΜΕΣ		
		ΣΥΝ. ΚΟΣΤΟΣ	(ΑΡ.ΣΧ.)	%	ΣΥΝ. ΚΟΣΤΟΣ	(ΑΡ.ΣΧ.)	%
<b>ΔΡΑΣΕΙΣ</b>							
<b>ΑΞΟΝΑΣ Α</b>	<b>3.542</b>	<b>3.580</b>	<b>16</b>	<b>101%</b>	<b>1.546</b>	<b>6</b>	<b>44%</b>
<b>M1: ΜΜΕ, Ιχθυάλευρα, αυγοτάραχο</b>	<b>1.026</b>	<b>1.034</b>	<b>6</b>	<b>101%</b>	<b>396</b>	<b>2</b>	<b>39%</b>
Α. Επεξεργασία Κοραλιών & Σπόγγων	429	429	3	100%	396	2	92%
Β. Επεξεργασία υποπροϊόντων αλιευμάτων	413	413	1	100%	0		0%
Γ. Επεξεργασία Αυγοτάραχου	184	192	2	104%	0		0%
<b>M2: Υδατοκαλλιέργειες καινοτόμες</b>	<b>2.516</b>	<b>2.546</b>	<b>10</b>	<b>101%</b>	<b>1.152</b>	<b>4</b>	<b>46%</b>
<b>ΑΞΟΝΑΣ Β</b>	<b>23.232</b>	<b>24.111</b>	<b>38</b>	<b>104%</b>	<b>4.420</b>	<b>22</b>	<b>19%</b>
<b>M3: Τουριστικά σκάφη-Μουσεία</b>	<b>5.952</b>	<b>4.657</b>	<b>15</b>	<b>78%</b>	<b>921</b>	<b>7</b>	<b>15%</b>
Α.Β. Ναυπήγηση Τουριστικών Σκαφών	454	454	3	100%	462	3	102%
Γ. Αλιευτικά Μουσεία	3.913	3.460	6	88%	358	2	9%
Δ. Οικοτουριστικές Δραστηριότητες	1.585	743	6	47%	102	2	6%
<b>M4: Αλιευτικά καταφύγια</b>	<b>14.171</b>	<b>16.279</b>	<b>15</b>	<b>115%</b>	<b>3.151</b>	<b>12</b>	<b>22%</b>
<b>M5: Δίκτυα Επιχειρήσεων</b>	<b>310</b>	<b>323</b>	<b>1</b>	<b>104%</b>	<b>164</b>	<b>1</b>	<b>53%</b>
<b>M6: Σχολή Αλιείας-Επιμόρφωση</b>	<b>2.799</b>	<b>2.851</b>	<b>7</b>	<b>102%</b>	<b>179</b>	<b>2</b>	<b>6%</b>
Α. Σχολή Αλιείας	2.120	2.229	4	105%	0		0%
Β. Σεμινάρια	340	324	2	95%	85	1	25%
Γ. Σεμινάρια Ιχθυολόγων	339	298	1	88%	94	1	28%
<b>ΑΞΟΝΑΣ Γ</b>	<b>16.253</b>	<b>19.538</b>	<b>339</b>	<b>120%</b>	<b>9.104</b>	<b>212</b>	<b>56%</b>
<b>M7: Φορτηγά, Ιχθυοκιβώτια, Αποθήκες, Λιαν. Πώληση, Μηχανοργάνωση, Πάγος</b>	<b>14.056</b>	<b>16.447</b>	<b>286</b>	<b>117%</b>	<b>8.774</b>	<b>200</b>	<b>62%</b>
Α. Μέσα Μεταφοράς	8.320	9.545	178	115%	7.784	134	94%
Β. Ιχθυοκιβώτια	3.346	3.792	20	113%	0		0%
Γ. Αποθήκες	1.333	2.002	6	150%	153	2	11%
Δ. Χώροι λιανικής διάθεσης	11	11	1	99%	0		0%
Ε. Μηχανοργάνωση	916	917	75	100%	772	62	84%
ΣΤ. Εξοπλισμός παραγωγής πάγου	130	179	6	138%	70	2	54%
<b>M8: Σήμ.Ποιότητας, Προώθηση, ISO-HACCP</b>	<b>2.197</b>	<b>3.091</b>	<b>53</b>	<b>141%</b>	<b>330</b>	<b>12</b>	<b>15%</b>
Α. Σήματα Ποιότητας	962	935	2	97%	0		0%
Β. ISO-HACCP	952	1.873	47	197%	245	10	26%
Γ. Προώθηση	283	283	4	100%	86	2	30%
<b>ΑΞΟΝΑΣ Δ</b>	<b>8.867</b>	<b>6.917</b>	<b>106</b>	<b>78%</b>	<b>6.566</b>	<b>99</b>	<b>74%</b>
<b>M9: Χαρτογράφηση βυθών</b>	<b>0</b>	<b>0</b>			<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>M10: Έρευνα, Διαχείριση αλιευμάτων</b>	<b>1.191</b>	<b>877</b>	<b>2</b>	<b>74%</b>	<b>719</b>	<b>2</b>	<b>60%</b>
Α. Αλιευτική έρευνα	480	420	1	88%	340	1	71%
Β. Παράμετροι Λιμνοθαλασσών	711	457	1	64%	380	1	53%
<b>M11: Απόσυρση τρατών</b>	<b>6.940</b>	<b>5.332</b>	<b>92</b>	<b>77%</b>	<b>5.580</b>	<b>92</b>	<b>80%</b>
<b>M12: Κλαδικές μελέτες</b>	<b>736</b>	<b>708</b>	<b>12</b>	<b>96%</b>	<b>267</b>	<b>5</b>	<b>36%</b>
<b>ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ</b>	<b>600</b>	<b>590</b>	<b>1</b>	<b>98%</b>	<b>394</b>	<b>1</b>	<b>66%</b>
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>52.494</b>	<b>54.735</b>	<b>500</b>	<b>104%</b>	<b>22.030</b>	<b>340</b>	<b>42,00%</b>
<b>ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ (%)</b>	<b>100%</b>	<b>104,30%</b>			<b>42,00%</b>		

## Πίνακας 4

### ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ

( Στοιχεία 31/12/2000 )

(Σε χιλιάδες  
ΕΥΡΟ)

ΑΞΟΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΜΕΤΡΑ (Μ) ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ 1994-1999 Σ. ΚΟΣΤΟΣ	ΟΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ			ΠΛΗΡΩΜΕΣ		
		Σ.ΚΟΣΤΟΣ	(ΑΡ.ΣΧ.)	%	Σ.ΚΟΣΤΟΣ	(ΑΡ.ΣΧ.)	%
<b>ΑΞΟΝΑΣ Α</b>	<b>2.143</b>	<b>2.167</b>	<b>16</b>	<b>101%</b>	<b>929</b>	<b>6</b>	<b>43%</b>
<b>M1: ΜΜΕ, Ιχθυάλευρα, αυγοτάραχο</b>	<b>634</b>	<b>639</b>	<b>6</b>	<b>101%</b>	<b>238</b>	<b>2</b>	<b>38%</b>
Α. Επεξεργασία Κοραλιών & Σπόγγων	257	257	3	100%	238	2	93%
Β. Επεξεργασία υποπροϊόντων αλιευμάτων	248	248	1	100%	0		0%
Γ. Επεξεργασία Αυγοτάραχου	129	134	2	104%	0		0%
<b>M2: Υδατοκαλλιέργειες καινοτόμες</b>	<b>1.509</b>	<b>1.527</b>	<b>10</b>	<b>101%</b>	<b>691</b>	<b>4</b>	<b>46%</b>
<b>ΑΞΟΝΑΣ Β</b>	<b>20.092</b>	<b>21.623</b>	<b>38</b>	<b>108%</b>	<b>3.999</b>	<b>22</b>	<b>20%</b>
<b>M3: Τουριστικά σκάφη-Μουσεία</b>	<b>3.571</b>	<b>2.967</b>	<b>15</b>	<b>83%</b>	<b>570</b>	<b>7</b>	<b>16%</b>
Α.Β. Ναυπήγηση Τουριστικών Σκαφών	272	273	3	100%	277	3	102%
Γ. Αλιευτικά Μουσεία	2.348	2.249	6	96%	232	2	10%
Δ. Οικοτουριστικές Δραστηριότητες	951	446	6	47%	61	2	6%
<b>M4: Αλιευτικά καταφύγια</b>	<b>14.171</b>	<b>16.279</b>	<b>15</b>	<b>115%</b>	<b>3.151</b>	<b>12</b>	<b>22%</b>
<b>M5: Δίκτυα Επιχειρήσεων</b>	<b>187</b>	<b>194</b>	<b>1</b>	<b>104%</b>	<b>98</b>	<b>1</b>	<b>53%</b>
<b>M6: Σχολή Αλιείας-Επιμόρφωση</b>	<b>2.163</b>	<b>2.183</b>	<b>7</b>	<b>101%</b>	<b>179</b>	<b>2</b>	<b>8%</b>
Α. Σχολή Αλιείας	1.484	1.561	4	105%	0		0%
Β. Σεμινάρια	340	324	2	95%	85	1	25%
Γ. Σεμινάρια Ιχθυολόγων	339	298	1	88%	94	1	28%
<b>ΑΞΟΝΑΣ Γ</b>	<b>10.750</b>	<b>12.867</b>	<b>339</b>	<b>120%</b>	<b>6.245</b>	<b>212</b>	<b>58%</b>
<b>M7: Φορτηγά, Ιχθυοκιβώτια, Αποθήκες, Λιαν. Πώληση, Μηχανοργάνωση, Πάγος</b>	<b>9.433</b>	<b>11.012</b>	<b>286</b>	<b>117%</b>	<b>6.046</b>	<b>200</b>	<b>64%</b>
Α. Μέσα Μεταφοράς	5.824	6.681	178	115%	5.449	134	94%
Β. Ιχθυοκιβώτια	2.175	2.465	20	113%	0		0%
Γ. Αποθήκες	800	1.201	6	150%	92	2	11%
Δ. Χώροι λιανικής διάθεσης	7	7	1	99%	0		0%
Ε. Μηχανοργάνωση	550	550	75	100%	463	62	84%
ΣΤ. Εξοπλισμός παραγωγής πάγου	78	108	6	138%	42	2	54%
<b>M8: Σήμ.Ποιότητας, Προώθηση, ISO-HACCP</b>	<b>1.317</b>	<b>1.855</b>	<b>53</b>	<b>141%</b>	<b>199</b>	<b>12</b>	<b>15%</b>
Α. Σήματα Ποιότητας	576	561	2	97%	0		0%
Β. ISO-HACCP	571	1.124	47	197%	147	10	26%
Γ. Προώθηση	170	170	4	100%	51	2	30%
<b>ΑΞΟΝΑΣ Δ</b>	<b>8.867</b>	<b>6.917</b>	<b>106</b>	<b>78%</b>	<b>6.566</b>	<b>99</b>	<b>74%</b>
<b>M9: Χαρτογράφηση βυθών</b>	<b>0</b>	<b>0</b>			<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>M10: Έρευνα, Διαχείριση αλιευμάτων</b>	<b>1.191</b>	<b>877</b>	<b>2</b>	<b>74%</b>	<b>719</b>	<b>2</b>	<b>60%</b>
Α. Αλιευτική έρευνα	480	420	1	88%	340	1	71%
Β. Παράμετροι Λιμνοθαλασσών	711	457	1	64%	380	1	53%
<b>M11: Απόσυρση τρατών</b>	<b>6.940</b>	<b>5.332</b>	<b>92</b>	<b>77%</b>	<b>5.580</b>	<b>92</b>	<b>80%</b>
<b>M12: Κλαδικές μελέτες</b>	<b>736</b>	<b>708</b>	<b>12</b>	<b>96%</b>	<b>267</b>	<b>5</b>	<b>36%</b>
<b>ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ</b>	<b>600</b>	<b>590</b>	<b>1</b>	<b>98%</b>	<b>394</b>	<b>1</b>	<b>66%</b>
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>42.452</b>	<b>44.163</b>	<b>500</b>	<b>104%</b>	<b>18.133</b>	<b>340</b>	<b>42,7%</b>
<b>ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ (%)</b>	<b>100%</b>	<b>104,0%</b>			<b>42,7%</b>		

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ 1994-1999  
ΠΟΡΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

31/1/2001

	ΙΣΧΥΟΝ	ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΗΓ. ΕΤΩΝ (ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ)								ΔΑΠΑΝΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΡ/ΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡ/ΣΗΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣ ΑΠΟΡ/ΦΗΣΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ
	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Ιαν-01	ΧΙΛ. ΔΡΧ.				
	ΚΟΣΤΟΣ	2	3	4	5	6	7	8	9	10=SUM(2:9)				11=10/1
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10=SUM(2:9)	11=10/1	12=1-10	13=12*340,75		
<b>ΤΟΜΕΑΣ 1</b>	<b>67.540</b>	<b>0,00</b>	<b>12.083,30</b>	<b>9.521,54</b>	<b>7.532,89</b>	<b>8.504,43</b>	<b>16.832,33</b>	<b>7.403,26</b>	<b>0,00</b>	<b>61.877,75</b>	<b>91,62%</b>	<b>5.662,25</b>	<b>1.929.411,69</b>	
ΜΕΤΡΟ 1.1	60.940	0,00	9.021,21	9.245,75	6.067,50	7.678,55	16.304,52	6.967,80	0,00	55.285,33	90,72%	5.654,67	1.926.828,80	
ΜΕΤΡΟ 1.2	2.017	0,00	1.585,51	275,79	0,00	0,00	149,85	0,00	0,00	2.011,15	99,71%	5,85	1.993,39	
ΜΕΤΡΟ 1.3	4.583	0,00	1.476,58	0,00	1.465,39	825,88	377,96	435,46	0,00	4.581,27	99,96%	1,73	589,50	
<b>ΤΟΜΕΑΣ 2</b>	<b>16.214</b>	<b>0,00</b>	<b>452,78</b>	<b>1.020,05</b>	<b>1.474,48</b>	<b>1.764,11</b>	<b>3.859,05</b>	<b>3.239,00</b>	<b>0,00</b>	<b>11.809,47</b>	<b>72,84%</b>	<b>4.404,53</b>	<b>1.500.843,60</b>	
ΜΕΤΡΟ 2.1	7.212	<b>0,00</b>	0,00	551,94	655,07	698,35	1.698,52	1.318,66	0,00	4.922,54	68,25%	2.289,46	780.133,50	
ΜΕΤΡΟ 2.2	9.002	0,00	452,78	468,11	819,41	1.065,76	2.160,53	1.920,34	0,00	6.886,93	76,50%	2.115,07	720.710,10	
<b>ΤΟΜΕΑΣ 3</b>	<b>51.142</b>	<b>0,00</b>	<b>1.594,50</b>	<b>1.898,85</b>	<b>3.189,06</b>	<b>7.744,54</b>	<b>13.492,42</b>	<b>10.298,50</b>	<b>916,29</b>	<b>39.134,16</b>	<b>76,52%</b>	<b>12.007,84</b>	<b>4.091.670,80</b>	
ΜΕΤΡΟ 3.1	42.246	0,00	1.594,50	1.898,85	2.960,87	6.622,09	11.836,00	7.527,76	683,15	33.123,22	78,41%	9.122,79	3.108.588,99	
ΜΕΤΡΟ 3.2	8.896	0,00	0,00	0,00	228,19	1.122,45	1.656,42	2.770,74	233,15	6.010,95	67,57%	2.885,05	983.081,81	
<b>ΤΟΜΕΑΣ 4</b>	<b>830</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>192,33</b>	<b>344,38</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>536,71</b>	<b>64,66%</b>	<b>293,29</b>	<b>99.938,57</b>	
ΜΕΤΡΟ 4.1	830	0,00	0,00	0,00	0,00	192,33	344,38	0,00	0,00	536,71	64,66%	293,29	99.938,57	
<b>ΤΟΜΕΑΣ 5</b>	<b>320</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>173,63</b>	<b>102,14</b>	<b>30,05</b>	<b>0,00</b>	<b>305,82</b>	<b>95,57%</b>	<b>14,18</b>	<b>4.831,84</b>	
ΜΕΤΡΟ 5.1	320	0,00	0,00	0,00	0,00	173,63	102,14	30,05	0,00	305,82	95,57%	14,18	4.831,84	
<b>ΤΟΜΕΑΣ 6</b>	<b>38.619</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>176,77</b>	<b>7.255,43</b>	<b>7.478,33</b>	<b>6.014,35</b>	<b>8.911,53</b>	<b>1.643,62</b>	<b>31.480,03</b>	<b>81,51%</b>	<b>7.138,97</b>	<b>2.432.604,71</b>	
ΜΕΤΡΟ 6.1	19.801	0,00	0,00	131,00	5.407,72	5.587,22	2.922,89	3.641,28	871,89	18.562,00	93,74%	1.239,00	422.187,89	
ΜΕΤΡΟ 6.2	4.994	0,00	0,00	0,00	676,66	613,97	1.177,94	1.387,00	503,95	4.359,52	87,30%	634,48	216.198,38	
ΜΕΤΡΟ 6.3	4.922	0,00	0,00	0,00	0,00	136,42	285,51	1.532,72	147,31	2.101,96	42,71%	2.820,04	960.929,31	
ΜΕΤΡΟ 6.4	8.902	0,00	0,00	45,77	1.171,05	1.140,72	1.628,01	2.350,53	120,46	6.456,54	72,53%	2.445,46	833.289,13	
<b>ΤΟΜΕΑΣ 7</b>	<b>1.498</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>365,23</b>	<b>1.038,59</b>	<b>71,93</b>	<b>0,00</b>	<b>1.475,75</b>	<b>98,51%</b>	<b>22,25</b>	<b>7.581,69</b>	
ΜΕΤΡΟ 7.1	1.333	0,00	0,00	0,00	0,00	365,23	893,51	54,32	0,00	1.313,06	98,50%	19,94	6.794,56	
ΜΕΤΡΟ 7.3	165	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	145,08	17,61	0,00	162,69	98,60%	2,31	787,13	
<b>ΤΟΜΕΑΣ 8</b>	<b>4.023</b>	<b>0,00</b>	<b>473,24</b>	<b>142,33</b>	<b>270,81</b>	<b>663,63</b>	<b>1.392,66</b>	<b>577,33</b>	<b>0,00</b>	<b>3.520,00</b>	<b>87,50%</b>	<b>503,00</b>	<b>171.397,25</b>	
ΜΕΤΡΟ 8.1	4.023	0,00	473,24	142,33	270,81	663,63	1.392,66	577,33	0,00	3.520,00	87,50%	503,00	171.397,25	
<b>ΤΟΜΕΑΣ 10</b>	<b>16.400</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>61,33</b>	<b>1.869,71</b>	<b>3.047,46</b>	<b>5.094,68</b>	<b>3.680,81</b>	<b>0,00</b>	<b>13.753,99</b>	<b>83,87%</b>	<b>2.646,01</b>	<b>901.627,91</b>	
ΜΕΤΡΟ 10.1	16.400	0,00	0,00	61,33	1.869,71	3.047,46	5.094,68	3.680,81	0,00	13.753,99	83,87%	2.646,01	901.627,91	
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>196.586</b>	<b>0,00</b>	<b>14.603,82</b>	<b>12.820,87</b>	<b>21.592,38</b>	<b>29.933,69</b>	<b>48.170,60</b>	<b>34.212,41</b>	<b>2.559,91</b>	<b>163.893,68</b>	<b>83,37%</b>	<b>32.692,32</b>	<b>11.139.908,04</b>	

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ 1994-1999  
ΠΟΡΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

31/1/2001

	ΙΣΧΥΟΝ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΗΓ. ΕΤΩΝ (ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ)							ΔΑΠΑΝΗ Ιαν-01	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΡ/ΣΗΣ 10=SUM(2:9)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡ/ΣΗΣ 11=10/1	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣ ΑΠΟΡ/ΦΗΣΗ 12=1-10	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣ ΑΠΟΡ/ΦΗΣΗ ΧΙΛ. ΔΡΧ. 13=12*340,75
		1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
<b>ΤΟΜΕΑΣ 1</b>	<b>67.540</b>	<b>0,00</b>	<b>12.083,30</b>	<b>9.521,54</b>	<b>7.532,89</b>	<b>8.504,43</b>	<b>16.832,33</b>	<b>7.403,26</b>	<b>0,00</b>	<b>61.877,75</b>	<b>91,62%</b>	<b>5.662,25</b>	<b>1.929.411,69</b>
ΜΕΤΡΟ 1.1	60.940	0,00	9.021,21	9.245,75	6.067,50	7.678,55	16.304,52	6.967,80	0,00	55.285,33	90,72%	5.654,67	1.926.828,80
ΜΕΤΡΟ 1.2	2.017	0,00	1.585,51	275,79	0,00	0,00	149,85	0,00	0,00	2.011,15	99,71%	5,85	1.993,39
ΜΕΤΡΟ 1.3	4.583	0,00	1.476,58	0,00	1.465,39	825,88	377,96	435,46	0,00	4.581,27	99,96%	1,73	589,50
<b>ΤΟΜΕΑΣ 2</b>	<b>36.934</b>	<b>0,00</b>	<b>1.112,41</b>	<b>2.342,87</b>	<b>3.344,30</b>	<b>3.991,89</b>	<b>8.773,36</b>	<b>7.358,42</b>	<b>0,00</b>	<b>26.923,25</b>	<b>72,90%</b>	<b>10.010,75</b>	<b>3.411.163,06</b>
ΜΕΤΡΟ 2.1	16.366	0,00	0,00	1.248,16	1.488,97	1.568,80	3.863,23	2.994,02	0,00	11.163,18	68,21%	5.202,82	1.772.860,92
ΜΕΤΡΟ 2.2	20.568	0,00	1.112,41	1.094,71	1.855,33	2.423,09	4.910,13	4.364,40	0,00	15.760,07	76,62%	4.807,93	1.638.302,15
<b>ΤΟΜΕΑΣ 3</b>	<b>112.000</b>	<b>0,00</b>	<b>2.977,75</b>	<b>3.807,03</b>	<b>7.090,59</b>	<b>17.002,76</b>	<b>29.784,64</b>	<b>22.733,98</b>	<b>2.022,72</b>	<b>85.419,47</b>	<b>76,27%</b>	<b>26.580,53</b>	<b>9.057.315,94</b>
ΜΕΤΡΟ 3.1	92.361	0,00	2.977,75	3.807,03	6.586,86	14.524,95	26.127,88	16.617,57	1.508,05	72.150,09	78,12%	20.210,91	6.886.868,95
ΜΕΤΡΟ 3.2	19.639	0,00	0,00	0,00	503,73	2.477,81	3.656,76	6.116,41	514,67	13.269,38	67,57%	6.369,62	2.170.446,99
<b>ΤΟΜΕΑΣ 4</b>	<b>830</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>192,33</b>	<b>344,38</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>536,71</b>	<b>64,66%</b>	<b>293,29</b>	<b>99.938,57</b>
ΜΕΤΡΟ 4.1	830	0,00	0,00	0,00	0,00	192,33	344,38	0,00	0,00	536,71	64,66%	293,29	99.938,57
<b>ΤΟΜΕΑΣ 5</b>	<b>480</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>259,94</b>	<b>140,74</b>	<b>45,07</b>	<b>0,00</b>	<b>445,75</b>	<b>92,86%</b>	<b>34,25</b>	<b>11.670,69</b>
ΜΕΤΡΟ 5.1	480	0,00	0,00	0,00	0,00	259,94	140,74	45,07	0,00	445,75	92,86%	34,25	11.670,69
<b>ΤΟΜΕΑΣ 6</b>	<b>70.477</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>333,29</b>	<b>13.446,09</b>	<b>14.067,35</b>	<b>11.160,22</b>	<b>16.172,18</b>	<b>3.046,61</b>	<b>58.225,74</b>	<b>82,62%</b>	<b>12.251,26</b>	<b>4.174.618,21</b>
ΜΕΤΡΟ 6.1	36.805	0,00	0,00	246,93	9.983,79	10.521,83	5.421,01	6.766,91	1.614,62	34.555,09	93,89%	2.249,91	766.657,51
ΜΕΤΡΟ 6.2	9.249	0,00	0,00	0,00	1.253,59	1.137,05	2.181,36	2.582,12	933,25	8.087,37	87,44%	1.161,64	395.827,13
ΜΕΤΡΟ 6.3	7.626	0,00	0,00	0,00	0,00	256,90	486,55	2.388,19	271,45	3.403,09	44,62%	4.222,91	1.438.955,56
ΜΕΤΡΟ 6.4	16.797	0,00	0,00	86,36	2.208,71	2.151,57	3.071,30	4.434,96	227,29	12.180,19	72,51%	4.616,81	1.573.178,01
<b>ΤΟΜΕΑΣ 7</b>	<b>2.270</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>553,38</b>	<b>1.573,72</b>	<b>109,00</b>	<b>0,00</b>	<b>2.236,10</b>	<b>98,51%</b>	<b>33,90</b>	<b>11.551,43</b>
ΜΕΤΡΟ 7.1	2.020	0,00	0,00	0,00	0,00	553,38	1.354,12	82,31	0,00	1.989,81	98,51%	30,19	10.287,24
ΜΕΤΡΟ 7.3	250	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	219,60	26,69	0,00	246,29	98,52%	3,71	1.264,18
<b>ΤΟΜΕΑΣ 8</b>	<b>4.023</b>	<b>0,00</b>	<b>473,24</b>	<b>142,33</b>	<b>270,81</b>	<b>663,63</b>	<b>1.392,66</b>	<b>577,33</b>	<b>0,00</b>	<b>3.520,00</b>	<b>87,50%</b>	<b>503,00</b>	<b>171.397,25</b>
ΜΕΤΡΟ 8.1	4.023	0,00	473,24	142,33	270,81	663,63	1.392,66	577,33	0,00	3.520,00	87,50%	503,00	171.397,25
<b>ΤΟΜΕΑΣ 10</b>	<b>16.400</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>61,33</b>	<b>1.869,71</b>	<b>3.047,46</b>	<b>5.094,68</b>	<b>3.680,81</b>	<b>0,00</b>	<b>13.753,99</b>	<b>83,87%</b>	<b>2.646,01</b>	<b>901.627,91</b>
ΜΕΤΡΟ 10.1	16.400	0,00	0,00	61,33	1.869,71	3.047,46	5.094,68	3.680,81	0,00	13.753,99	83,87%	2.646,01	901.627,91
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>310.954</b>	<b>0,00</b>	<b>16.646,70</b>	<b>16.208,39</b>	<b>33.554,39</b>	<b>48.283,17</b>	<b>75.096,73</b>	<b>58.080,05</b>	<b>5.069,33</b>	<b>252.938,76</b>	<b>81,34%</b>	<b>58.015,25</b>	<b>19.768.694,73</b>



Πίνακας 7

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ**  
**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΙΕΙΑΣ**

Χρηματοδότηση Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006 ανά Άξονα

εκατ. euro

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ			ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ				ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			ΣΥΝ ΟΛΟ %	ΕΤΠΑ	ΧΜΠΑ	ΣΥΝ ΟΛΟ %	ΚΡΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΆΛΛΟΙ		
	1=2+10	2=3+7	3=4+5	4	5	6=7+8+9		7	8	9	10
<b>ΑΞΟΝΑΣ 1</b> Προσαρμογή Αλιευτικής Προσπάθειας	65,112000	65,112000	48,834000		48,834000	16,278000		16,278000			0,000000
<b>ΑΞΟΝΑΣ 2</b> Ανανέωση & Εκσυγχρονισμός Αλιευτικού Στόλου	92,252209	36,900884	32,288273		32,288273	4,612610		4,612610			55,351325
<b>ΑΞΟΝΑΣ 3</b> Προστασία & Ανάπτυξη υδάτινων πόρων, Υδατοκαλλιέργειες, Εξοπλισμός Λιμένων Αλιείας	244,028038	123,423090	84,793727		84,793727	38,629364		38,629364			120,604948
<b>ΑΞΟΝΑΣ 4</b> Άλλα Μέτρα	55,774336	52,510000	39,085000		39,085000	13,425000		13,425000			3,264336
<b>ΑΞΟΝΑΣ 5</b> Τεχνική Βοήθεια	8,132000	8,132000	6,099000		6,099000	2,033000		2,033000			0,000000
<b>ΑΞΟΝΑΣ 6</b> Χρηματοδοτικές Ενέργειες από άλλα Διαρθρωτικά Ταμεία	33,994336	33,994336	25,495752	25,495752		8,498584		8,498584			0,000000
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	499,292919	320,072310	236,595752	25,495752	211,100000	83,476558		83,476558			179,220610

Πίνακας 8

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ  
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΙΕΙΑΣ**

Ετήσια Χρηματοδότηση Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006

σε εκατ. ευρώ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ			ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ				ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ
			ΣΥΝΟΛΟ	ΕΠΙΑ	ΧΜΠΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΚΡΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΛΟΙΠΟΙ	
			%			%				
	1=2+10	2	3= 4+5	4	5	6= 7+8+9	7	8	9	10
ΕΤΗ										
2000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000	0,000000			0,000000
2001	62,679431	40,181344	29,701855	3,201855	26,500000	10,479489	10,479489			22,498087
2002	83,344753	53,426543	39,492565	4,252565	35,240000	13,933977	13,933977			29,918211
2003	88,317183	56,616105	41,850332	4,510332	37,340000	14,765773	14,765773			31,701078
2004	88,317183	56,616105	41,850332	4,510332	37,340000	14,765773	14,765773			31,701078
2005	88,317183	56,616105	41,850332	4,510332	37,340000	14,765773	14,765773			31,701078
2006	88,317188	56,616110	41,850336	4,510336	37,340000	14,765774	14,765774			31,701078
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>499,292920</b>	<b>320,072310</b>	<b>236,595752</b>	<b>25,495752</b>	<b>211,100000</b>	<b>83,476558</b>	<b>83,476558</b>			<b>179,220610</b>

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ  
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΙΕΙΑΣ**

**Πίνακας 2.α : Χρηματοδότηση Μέτρων Συμπλήρωματος Προγραμματισμού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006**

εκατ. ευρώ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ			ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ				ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			ΣΥΝ ΟΛΟ %	ΕΤΠΑ	ΧΜΠΑ	ΣΥΝ ΟΛΟ %	ΚΡΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΆΛΛΟΙ		
	1=2+10	2=3+7	3=4+5	4	5	6=7+8+9		7	8	9	10
<b>ΑΞΟΝΑΣ 1</b>											
Προσαρμογή Αλιευτικής Προσπάθειας	65,112000	65,112000	48,834000		48,834000	16,278000		16,278000			0,000000
<b>Μέτρο 1.1</b>											
Διάλυση	60,233024	60,233024	45,174768		45,174768	15,058256		15,058256			0,000000
<b>Μέτρο 1.2</b>											
Μεταφορά σε Τρίτη Χώρα	1,083784	1,083784	0,812838		0,812838	0,270946		0,270946			0,000000
<b>Μέτρο 1.3</b>											
Μικτές Εταιρείες	3,795192	3,795192	2,846394		2,846394	0,948798		0,948798			0,000000
<b>ΑΞΟΝΑΣ 2</b>											
Ανανέωση & Εκσυγχρονισμός Αλιευτικού Στόλου	92,252209	36,900884	32,288273		32,288273	4,612610		4,612610			55,351325
<b>Μέτρο 2.1</b>											
Κατασκευή Νέων Σκαφών	48,837052	19,534821	17,092968		17,092968	2,441853		2,441853			29,302231
<b>Μέτρο 2.2</b>											
Εκσυγχρονισμός Αλιευτικών Σκαφών	43,415157	17,366063	15,195305		15,195305	2,170758		2,170758			26,049094
<b>ΑΞΟΝΑΣ 3</b>											
Προστασία & Ανάπτυξη υδάτινων πόρων, Υδατοκαλλιέργειες, Εξοπλισμός Λιμένων	244,028039	123,423091	84,793727		84,793727	38,629364		38,629364			120,604948
<b>Μέτρο 3.1</b>											
Προστασία & Ανάπτυξη Αλιευτικών Πόρων	2,834580	2,834580	2,125935		2,125935	0,708645		0,708645			0,000000
<b>Μέτρο 3.2</b>											
Υδατοκαλλιέργεια	115,173072	53,670652	36,737874		36,737874	16,932778		16,932778			61,502420
<b>Μέτρο 3.3</b>											
Εξοπλισμός Λιμένων Αλιείας	9,092264	8,264868	6,155463		6,155463	2,109405		2,109405			0,827396
<b>Μέτρο 3.4</b>											
Μεταποίηση & Εμπορία	115,038835	57,519418	39,113204		39,113204	18,406214		18,406214			57,519417
<b>Μέτρο 3.5</b>											
Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων	1,889287	1,133572	0,661250		0,661250	0,472322		0,472322			0,755715
<b>ΑΞΟΝΑΣ 4</b>											
Άλλα Μέτρα	55,774336	52,510000	39,085000		39,085000	13,425000		13,425000			3,264336
<b>Μέτρο 4.1</b>											
Μικρή Παράκτια Αλιεία	0,615400	0,615400	0,461550		0,461550	0,153850		0,153850			0,000000
<b>Μέτρο 4.2</b>											
Κοινωνικοοικονομικά Μέτρα	24,564200	24,564200	18,423150		18,423150	6,141050		6,141050			0,000000
<b>Μέτρο 4.3</b>											
Πρώθηση	16,523169	15,118700	10,756492		10,756492	4,362208		4,362208			1,404469
<b>Μέτρο 4.4</b>											
Ενέργειες που τίθενται σε εφαρμογή από τους επαγγελματίες	6,774667	5,664800	3,971133		3,971133	1,693667		1,693667			1,109867
<b>Μέτρο 4.5</b>											
Προσωρινή Διακοπή Δραστηριοτήτων ή άλλες οικονομικές αντισταθμίσεις	0,858100	0,858100	0,643575		0,643575	0,214525		0,214525			0,000000
<b>Μέτρο 4.6</b>											
Καινοτόμα Μέτρα	6,438800	5,688800	4,829100		4,829100	0,859700		0,859700			0,750000
<b>ΑΞΟΝΑΣ 5</b>											
Τεχνική Βοήθεια	8,132000	8,132000	6,099000		6,099000	2,033000		2,033000			0,000000
<b>Μέτρο 5.1</b>											
Τεχνική Βοήθεια	8,132000	8,132000	6,099000		6,099000	2,033000		2,033000			0,000000
<b>ΑΞΟΝΑΣ 6</b>											
Χρηματοδοτικές Ενέργειες από άλλα Διαρθρωτικά Ταμεία	33,994336	33,994336	25,495752		25,495752	8,498584		8,498584			0,000000
<b>Μέτρο 6.1</b>											
Χρηματοδοτικές Ενέργειες από το Ε.Τ.Π.Α.	33,994336	33,994336	25,495752		25,495752	8,498584		8,498584			0,000000
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>499,292920</b>	<b>320,072311</b>	<b>236,595752</b>		<b>236,595752</b>	<b>83,476558</b>		<b>83,476558</b>			<b>179,220610</b>